

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 29.5.2020 г.
COM(2020) 403 final

2020/0108 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за създаване на програмата InvestEU

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

За многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2021—2027 г. е необходимо да се предвиди създаването на програма на ЕС за инвестиции, която да обслужва хоризонтални цели от гледна точка на опростяване, гъвкавост, полезни взаимодействия и съгласуваност между съответните политики на ЕС. В посочените в Документа за размисъл на Комисията относно бъдещето на финансите на ЕС съображения се подчертава необходимостта да се постига повече с по-малко средства и да се усили ефекта на бюджета на ЕС в период на бюджетни ограничения и нужди от мащабни инвестиции. Тези нужди се увеличиха значително поради въздействието на пандемията от COVID-19 върху европейската икономика и риска от асиметрично възстановяване в рамките на ЕС и в рамките на държавите членки.

Ето защо Комисията оттегля предишното си предложение за програмата InvestEU, представено през май 2018 г.¹, и представя ново предложение на Европейския парламент и на Съвета. Това ново предложение напълно отразява вече постигнатото през април 2019 г. частично споразумение между Европейския парламент и Съвета². С него се увеличава първоначално предложеният финансов пакет и се изменя приложното поле на предложението, за да се отразят специфичните потребности на европейската икономика след пандемията.

Успоредно с това понастоящем Комисията предлага да се обърне внимание на отрицателните социално-икономически последици на пандемията от COVID-19 за работниците, домакинствата и дружествата в Съюза. Много европейски дружества вече са изправени пред трудности поради кризата, а с ограниченията на икономическите и социалните дейности, които продължават да се прилагат, и правилата за дистанциране, които продължават да оказват въздействие върху стопанската дейност в много сектори, проблемите ще се задълбочат. Трудностите вероятно ще бъдат дълготрайни дори и след края на мерките за изолация в домашни условия.

С цел реакция на икономическата и социална криза, причинена от пандемията от COVID-19, предложението на Комисията за InvestEU от 2018 г. трябва да бъде изменено, за да отговаря по-добре на променените обстоятелства. Измененията на частичното споразумение, постигнато от съзаконодателите, се състоят в увеличаване на финансовия пакет, предвиден за първоначално предложената програма InvestEU, така че да отразяват по-големите нужди от инвестиции като цяло и обстановката на повишен риск. Новото предложение разширява също така приложното поле на програмата InvestEU. За да се отговори на бъдещите нужди на европейската икономика и да се осигури или запази стратегическа автономност в ключови сектори, към програмата се добавя нов компонент. За постигане на амбициозните цели на политиката на Съюза, от жизненоважно значение продължава да бъде привличането на частен капитал за финансиране на инвестициите, като същевременно подходът бъде адаптиран с цел постигане на по-голямо съответствие с политиката. Програмата InvestEU ще допринесе за постигането на целите на политиката на Съюза, винаги когато използването на възстановима подкрепа за инвестициите е целесъобразно.

¹ COM(2018) 439.

² 2018/229 (COD).

Програмата InvestEU е изключително подходяща за предоставяне на дългосрочно финансиране и за подкрепа на политиките на Съюза при възстановяването от дълбока икономическа и социална криза. В настоящата криза разпределянето на ресурсите на пазара не е напълно ефективно и усещането за риск значително възпрепятства притока на частни инвестиции. При такива обстоятелства ключовата характеристика на InvestEU, състояща се в намаляване на риска за инвеститорите по проекти с цел привличане на частно финансиране, е особено ценна и следва да бъде използвана. Една подобрена програма InvestEU ще може да предостави решаваща подкрепа на дружествата във фазата на възстановяване и същевременно, в съответствие с първоначалните ѝ цели, да осигури решително насочване на инвеститорите към средносрочните и дългосрочните приоритети на политиката на Съюза, като например Европейския зелен пакт, Плана за инвестиции във връзка с Европейския зелен пакт и Стратегията за изграждане на цифровото бъдеще на Европа. Програмата ще увеличи капацитета за поемане на риск на групата на Европейската инвестиционна банка и националните насърчителни банки и институции, както и на други партньори по изпълнението в подкрепа на икономическото възстановяване при настоящите обстоятелства, при които те изпитват завишен натиск върху капацитета си за поемане на риск.

Пандемията от COVID-19 е голямо сътресение за световната икономика и икономиката на Съюза. Поради необходимите противоепидемични мерки икономическата дейност в ЕС намалала значително. Свиването на БВП на ЕС през 2020 г. се очаква да бъде около 7,5 % — много повече, отколкото по време на финансовата криза през 2009 г., и с неизбежни неблагоприятни социални последици. Избухването на пандемията показва взаимната свързаност на световните вериги на доставки и разкри някои слабости, като прекомерното разчитане от страна на стратегическите промишлени сектори на недиверсифицирани външни източници на доставки. Тези слабости трябва да бъдат преодоленни, за да се подобри реакцията на Съюза при извънредни ситуации, както и устойчивостта на цялата икономика, като същевременно се запазят нейната откритост за конкуренцията и търговията в съответствие с нейните правила.

В условията на икономически спад е необходима енергична реакция на равнището на Съюза, по-специално за да се укрепи устойчивостта на икономическите оператори, като по този начин се засили и запази автономността на стратегическите сектори, така че да се подсилят конкурентоспособността на европейската икономика в дългосрочен план. Това може да бъде постигнато единствено въз основа на силен единен пазар и еднакви условия на конкуренция. От решаващо значение е икономиките на държавите членки, които са най-силно засегнати от въздействието на пандемията, да се възползват от подкрепата по програмите от бюджета на ЕС.

Освен това Комисията следва да може да участва във възможно увеличаване на капитала (в един или няколко кръга) на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), който ще играе ключова роля за подпомагане на икономическото възстановяване чрез издаване на гаранции, предприемане на операции по секюритизация и подпомагане на капиталовите инвестиции в целия Съюз. За тази цел в многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. следва да се задели финансов пакет в размер до 900 000 000 EUR, така че Съюзът, представляван от Комисията, да бъде в състояние да запази общия си дял от капитала на ЕИФ.

- **Основания и цели**

Със създаването на програмата InvestEU се предвижда единен механизъм на ЕС за подкрепа на инвестициите за вътрешни действия за МФР за периода 2021—2027 г.

Програмата InvestEU се основава на успешния опит от ЕФСИ и от настоящите финансови инструменти за вътрешни политики. Тя ще се основава на четири стълба: i) фонда InvestEU, чрез който се осигурява гаранцията от ЕС; ii) консултантския център InvestEU, чрез който се предоставя по-специално техническа помощ за разработване на проекти; iii) портала InvestEU, чрез който се осигурява леснодостъпна база данни за популяризиране на проекти, търсещи финансиране; и iv) операции за смесено финансиране.

Фондът InvestEU ще се основава на търсенето при привличането на частни инвестиции. По-специално, той ще насърчава инвестициите в научни изследвания, иновации, цифровизация и устойчива инфраструктура и ще оказва подкрепа на стратегически дружества, но ще отговаря също така и на нуждите в социалния сектор и тези на МСП. Достигането също така до по-малки и местни проекти ще бъде важно.

Свързани с кризата нови елементи

Настоящото положение се отразява пагубно на дружествата от Съюза, тъй като те могат да бъдат неблагоприятно засегнати от фактори извън техния контрол и от контрола на националните органи и органите на равнището на Съюза. В резултат на настоящата пандемия от COVID-19 дружествата от Съюза могат да бъдат изправени пред рискове, свързани с ликвидността, които биха могли да доведат до неплатежоспособност, но и до по-голям системен риск от обезценяване на активите, което би могло да доведе до отслабване на стратегически части на промишлеността на Съюза. Освен това, с цел преодоляване на недостатъците, проявили се по време на кризата, длъжници се на прекъсването на веригите на доставки, промишлеността на Съюза следва да засили капацитета си да обхваща по-големи части от стратегическите вериги за създаване на стойност.

Чрез определянето и третирането на определени инвестиционни области като „стратегически“ ЕС ще настоява за така необходимата широкомащабна трансформация на промишлеността и ще осигури повишена автономност на икономиката на Съюза в съответствие с трансверсалните политики, като например Стратегията за изграждане на цифровото бъдеще на Европа и Европейския зелен пакт. Тези дългосрочни приоритети на политиката следва да бъдат съчетани с мерки за възстановяване, предприети като неизбежна последица от пандемията от COVID-19. Целенасочените и амбициозни действия на равнището на Съюза, позволяващи пълноценното използване на потенциала на единния пазар, независимо от фискалния капацитет на държавите членки за намеса и подкрепа на инвестициите, ще доведат до по-конкурентоспособен, по-устойчив и по-сигурен Съюз в бъдеще.

Поради това, заедно с увеличаването на ресурсите по компонента за устойчива инфраструктура, се предлага InvestEU допълнително да се подобри чрез Механизъм за стратегически инвестиции, т.е. пети компонент — компонентът за стратегически европейски инвестиции, който ще се съсредоточи върху изграждането на по-силни европейски вериги за създаване на стойност в съответствие със Стратегическата програма на Съюза и Новата промишлена стратегия за Европа³, представена от Комисията. Подобно укрепване е особено важно в следкризисната ситуация, тъй като някои държави членки може да не разполагат с финансовите средства за подкрепа на такива проекти чрез държавна помощ на национално равнище и много проекти са трансгранични и изискват европейски подход. Освен това оптималното използване на потенциала на единния пазар, включително на неговите движещи сили за иновации и

³ COM(2020) 102.

ефикасност, изискват участието на дружества от много държави членки, а не само на тези, които са финансово способни да инвестират след този труден период. Настоящото предложение ще помогне за преодоляване на тези трудности.

Основният акцент на компонента за стратегически европейски инвестиции ще бъде подкрепата за онези крайни получатели, установени в държава членка и извършващи дейност⁴ в Съюза, чиито дейности са от стратегическо значение за Съюза, по-специално с оглед на зеления и цифровия преход и на повишаването на устойчивостта в една от следните области:

- а) предоставяне на здравни грижи от първа необходимост, производство и натрупване на складови запаси от фармацевтични продукти, медицински изделия и медицински консумативи, укрепване на капацитета за реагиране при здравни кризи и на системата за гражданска защита;
- б) критична инфраструктура, била тя физическа или виртуална, включително инфраструктурни елементи, установени като критични в областта на енергетиката, транспорта (включително железопътния товарен превоз), околната среда, здравеопазването, сигурността на цифровите комуникации, 5G, интернета на предметите, платформите за онлайн услуги, сигурността на изчисленията в облак, обработването или съхраняването на данни, плащанията и финансовата инфраструктура, авиокосмонавтиката, отбраната, комуникациите, медиите, образованието и обучението, изборната инфраструктура и чувствителните съоръжения, както и земята и недвижимите имоти, които са от решаващо значение за използването на такава критична инфраструктура;
- в) предоставяне на стоки и услуги, които служат за експлоатацията и поддържането на критичната инфраструктура по точка б);
- г) ключови базови, преобразяващи, екологосъобразни и цифрови технологии и преломни иновации, при които инвестициите са от стратегическо значение за промишленото бъдеще на Съюза, в това число:
 - i) изкуствен интелект, блокова верига, софтуер, роботика, полупроводници, микропроцесори, авангардни технологии в областта на изчисленията в облак, високопроизводителни изчислителни технологии, киберсигурност, квантови технологии, фотоника, промишлени биотехнологии,
 - ii) технологии за енергия от възобновяеми източници, технологии за съхранение на енергия, включително батерии, устойчиви транспортни технологии (включително подновяване и преоборудване на мобилни активи, които използват тези технологии), чисти водородни приложения и приложения на горивни клетки, технологии за декарбонизация за промишлеността, улавяне и съхранение на въглероден диоксид, технологии за кръгова икономика,
 - iii) биомедицина, нанотехнологии, фармацевтични продукти и авангардни материали (като графен);
- д) производствени мощности за масово производство в ЕС на компоненти и устройства за информационни и комуникационни технологии;

⁴ Т.е. те следва да имат седалище в държава членка и да осъществяват дейност в Съюза, в смисъл че имат значителна дейност от гледна точка на персонал, производство, научноизследователска и развойна дейност или други стопански дейности в Съюза.

- е) доставки и натрупване на складови запаси от суровини от първостепенна важност за публичните участници, предприятията или потребителите в Съюза, включително енергия, суровини, технически материали или продоволствена сигурност, като се държи сметка за ефективното използване на ресурсите и кръговостта в стратегическите вериги за създаване на стойност; и
- ж) технологии и суровини от първостепенно значение за сигурността на Съюза и неговите държави членки (като например сектора на отбраната, космическия сектор и киберсигурността) и изделията с двойна употреба съгласно определението в член 2, точка 1 от Регламент (ЕО) № 428/2009 на Съвета.

В настоящия контекст петият компонент ще донесе добавена стойност в сравнение с първоначалните компоненти, като се съсредоточи върху получатели или проекти поради тяхното голямо европейско стратегическо значение — аспект, на който не се набляга от другите компоненти. Например такива биха могли да бъдат дружества, които осъществяват дейност в целевите отрасли, или МСП, които участват в такива вериги на доставки, като произвеждат специфични компоненти. Често такива операции могат да бъдат по-рискови по своята същност в периода след пандемията от COVID-19, тъй като организаторите на проекти са изложени на по-голям риск по отношение на търсенето или на предлагането.

Някои области като полупроводниците (включително микропроцесорите), технологиите за данни, 5G и квантовите технологии са особено важни за сигурността, доверието и иновациите. В същото време те се нуждаят от мащабни инвестиции за покриване на цялата верига за създаване на стойност от стратегически суровини, които понякога произхождат почти изцяло от ограничени източници извън ЕС, за придобиване и защита на съществено технологично ноу-хау, както и за разполагане и смяна на критична инфраструктура с цел намаляване на прекомерната зависимост от доставчици извън ЕС.

Петият компонент ще бъде насочен както към конкретни проекти (напр. подкрепа за големи консорциуми или публично-частни партньорства с цел разработване на специфична технология и изграждане на критична инфраструктура), така и към предоставяне на финансиране по по-обширен начин, например чрез подпомагане на появата на цели екосистеми от предприемачи, които осъществяват дейност в целевите сектори (напр. иновативни МСП, които работят по технологии с потенциално значение за промишлени биотехнологии и фармацевтични продукти). Освен това важните проекти от общоевропейски интерес следва да могат да се възползват от подкрепата по този компонент.

Изискванията за допълняемост по този компонент ще се различават от допълняемостта, предвидена за първоначалните компоненти на InvestEU. Например за големите корпорации допълняемостта на подкрепата по петия компонент ще бъде в поддържането и развиването на тяхното производство в рамките на Съюза или когато съображения, свързани с общественения ред или сигурността, го налагат — под контрола на европейски инвеститори, и в по-широкомащабното внедряване на иновативни технологии, а не толкова в подкрепата от InvestEU по съображения, свързани единствено с риска. Тази подкрепа ще допълва подкрепата, предоставяна по линия на компонента за научни изследвания, иновации и цифровизация, който ще се съсредоточи върху развитието на нови стратегически способности нагоре по веригата. Ще бъдат осигурени и конкретни полезни взаимодействия за последващи инвестиции в разрастването на стратегически стартиращи предприятия и МСП от ЕС, създадени в

рамките на Европейския съвет по иновациите (ЕСИ) към рамковите програми на ЕС за научни изследвания и иновации („Хоризонт Европа“).

Фонд InvestEU

Фондът InvestEU представлява гаранция от бюджета на ЕС, която ще подкрепя финансови продукти, предоставени от партньорите по изпълнението. Той е насочен към проекти с добавена стойност за ЕС и насърчава съгласуван подход към финансирането на целите на политиката на ЕС. Той представлява ефективно и ефикасно съчетание от инструменти на ЕС за финансиране за конкретни области на политиката.

Като единна инвестиционна схема за вътрешни политики на Съюза, програмата InvestEU е както инструмент на политиката, така и инструмент за изпълнение.

Като инструмент на политиката, общата цел на програмата InvestEU е да подкрепя целите на политиката на Съюза чрез мобилизирането на публични и частни инвестиции в рамките на ЕС, като по този начин се преодоляват неефективността на пазара и недостигът на инвестиции, които пречат на постигането на целите на ЕС по отношение на устойчивостта, конкурентоспособността и приобщаващия растеж, както и на стратегическата автономност на Съюза.

Целта е да се предостави финансиране на икономически оператори с рисков профил, с които частните инвеститори не винаги са в състояние или желаят да се занимават, за да се насърчи конкурентоспособността на икономиката, устойчивия растеж, сближаването, социалната устойчивост, приобщаването и интеграцията на капиталовите пазари в ЕС в съответствие с целите на политиката на ЕС в различни сектори. С подкрепата на гаранцията от ЕС програмата InvestEU ще допринесе за модернизиранието на бюджета на ЕС и за увеличаване на въздействието му чрез „постигането на повече с по-малко средства“. За икономически жизнеспособните проекти с капацитет да генерират приходи, по-системното използване на бюджетната гаранция може да спомогне за повишаването на въздействието на публичните средства.

Програмата InvestEU следва да разполага с капацитет да формира стратегията на ЕС за справяне с все още ниската инвестиционна дейност в Съюза, която бе влошена от кризата, причинена от пандемията от COVID-19. Чрез диверсификация на източниците на финансиране и насърчаване на дългосрочни и устойчиви финанси, програмата InvestEU ще допринесе за интеграцията на европейските капиталови пазари в контекста на съюза на капиталовите пазари и за укрепването на единния пазар, като същевременно допринесе за изпълнението на Европейския зелен пакт и на Плана за инвестиции във връзка с Европейския зелен пакт. Тя е важен инструмент за постигане на целите на Новата промишлена стратегия за Европа. Програмата InvestEU обединява ресурсите в целия ЕС по отношение на финансовия, пазарния, техническия и политическия експертен опит, но тя трябва да бъде също и катализатор за финансови иновации в служба на целите на политиката.

Като инструмент за изпълнение на предвидените цели, целта на фонда InvestEU е чрез бюджетна гаранция да изпълнява бюджета на ЕС по-ефикасно, постигайки по този начин икономии от мащаба, увеличавайки видимостта на действията на ЕС и опростявайки рамката за докладване и отчетност. Предложената структура има за цел опростяване, по-голяма гъвкавост и премахване на евентуални припокривания между инструменти за подкрепа на ЕС, които явно са сходни.

В допълнение към гаранцията от ЕС на равнището на Съюза предложението предвижда възможност за държавите членки да използват част от фондовете под споделено управление чрез специален раздел в гаранцията от ЕС в рамките на фонда InvestEU за

постигането на едни и същи цели, когато на национално или регионално равнище са налице неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации.

Предлага се общата гаранция от ЕС да възлиза на 75 153 850 000 EUR, като част от нея бъде специално предназначена за компонента за стратегически европейски инвестиции в размер до 31 153 850 000 EUR.

Консултантски център InvestEU и нормал InvestEU

Консултантският център InvestEU ще предоставя консултантска подкрепа за разработване на проекти и съпътстващи мерки през целия цикъл на инвестиции с цел насърчаване на създаването и развитието на проекти и достъпа до финансиране. Услугите на консултантския център InvestEU ще бъдат предоставяни в областите на политиката на програмата InvestEU, а центърът ще представлява единна точка за достъп за организатори и посредници по проекти. Консултантският център InvestEU ще допълва дейностите, свързани с техническа помощ, провеждани в рамките на програми със споделено управление. За да се гарантира, че компонентът за стратегически европейски инвестиции и другите четири компонента могат изцяло да се възползват от всички характеристики на фонда InvestEU, консултантският елемент и другите съпътстващи мерки на програмата InvestEU следва да бъдат съизмерими с целите на предложението. Общият финансов пакет, включително съпътстващите мерки, следва да възлиза на 724 733 000 EUR, за да се отговори на нуждите на новия компонент, както и на нарастващите нужди на другите четири компонента при настоящите обстоятелства.

Накрая, порталът InvestEU ще подобри видимостта на възможностите за инвестиции в Съюза и по този начин ще помага на организаторите на проекти в търсенето на финансиране.

Предвидената в настоящото предложение дата за прилагане е 1 януари 2021 г.

• Съгласуваност с действащите разпоредби

Предложението е в пълно съответствие с действащите разпоредби, тъй като програмата InvestEU предоставя гаранцията от ЕС с цел ефикасно използване на бюджетните средства на ЕС, когато операции с капацитет за генериране на приходи се финансират в съответствие с целите на политиката на ЕС. Те включват съюза на капиталовите пазари, стратегията за цифров единен пазар, пакета „Чиста енергия за всички европейци“, плана за действие на ЕС за кръговата икономика, стратегията за мобилност с ниски емисии, Европейския план за действие в областта на отбраната и Фонда за отбрана, космическата стратегия за Европа, Европейския стълб на социалните права, Европейския зелен пакт, Плана за инвестиции във връзка с Европейския зелен пакт и Новата промишлена стратегия за Европа. В рамките на приложното си поле фондът InvestEU подпомага от финансова гледна точка тези взаимно подсилващи се стратегии.

Предложението допълва Инструмента за подкрепа на платежоспособност по линия на ЕФСИ. Инструментът за подкрепа на платежоспособността има за цел да осигури подкрепа за краткосрочните нужди от платежоспособност, произтичащи от непосредствените последици от причиненото от COVID-19 икономическо свиване за най-засегнатите дружества, като целта е да се възстанови тяхната капиталова позиция, докато InvestEU ще се съсредоточи върху дългосрочните инвестиции в подкрепа на целите на политиката на ЕС, включително стратегическата автономност и устойчивост на европейската икономика.

Компонентът за стратегически европейски инвестиции съгласно настоящото предложение ще бъде по-целенасочен и ориентиран към бъдещето в своя подход в

сравнение с Инструмента за подкрепа на платежоспособността по линия на ЕФСИ. Новият компонент ще подкрепя проекти и дружества, които са важни за постигането или поддържането на стратегическа автономност в ключови вериги за създаване на стойност на единния пазар, чрез подкрепа за разрастването на проекти в рамките на Съюза и за укрепването на капиталовата база и дългосрочното финансиране на дружествата от Съюза като алтернатива на възможните придобивания от дружества извън ЕС. Ще бъдат подкрепяни също така стратегически дружества с трансгранична дейност.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Програмата InvestEU допълва отпускането на безвъзмездни средства и други действия в областите на политиката, които подкрепя, като например „Хоризонт Европа“, Механизма за свързване на Европа, програмата „Цифрова Европа“, програмата за единния пазар, конкурентоспособността на МСП и европейската статистика, Европейската космическа програма, Европейския социален фонд+, „Творческа Европа“, Програмата за околната среда и действията по климата (LIFE) и Европейския фонд за отбрана. Когато е целесъобразно, ще бъдат осигурени полезни взаимодействия с инструментите на външната политика. Програмата InvestEU е съгласувана с други политики на Съюза, като например Европейски зелен пакт, Плана за инвестиции във връзка с Европейския зелен пакт, Стратегията за изграждане на цифровото бъдеще на Европа, Новата промишлена стратегия за Европа⁵, съюза на капиталовите пазари, силната социална Европа за справедливи промени и други политики и програми на ЕС, свързани със стратегическата автономност и устойчивост на Съюза, като например Европейския фонд за отбрана, Регламента на ЕС за космическото пространство и Регламента на ЕС за скрининг на преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ).

Смесването с отпускането на безвъзмездни средства ще осигури взаимно допълване с други разходни програми.

Програмата InvestEU допълва също така европейските структурни и инвестиционни фондове. С цел улесняване на отпускането на средства от определени фондове под споделено управление (Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР) и Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) чрез финансови продукти, държавите членки ще разполагат с възможността да разчитат на програмата InvestEU. Това представлява съществено опростяване в сравнение с битуващото положение, тъй като в този случай ще се прилага само един набор от правила.

Програмата InvestEU следва да се използва за преодоляване на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации по пропорционален начин, без да се дублира, нито да се измества частното финансиране, както и да има ясна европейска добавена стойност. Това ще осигури съгласуваност между действията в рамките на програмата InvestEU и правилата на ЕС за държавните помощи, като по този начин се избегнат неоправдани нарушения на конкуренцията на вътрешния пазар.

В сътрудничество с партньорите по изпълнението Комисията ще разработи насоки за осигуряване на устойчивост, като използва по подходящ начин критериите, установени с [Регламента относно установяването на рамка за улесняване на устойчивите

⁵ COM(2020) 102.

инвестиции], въз основа на които партньорите по изпълнението ще оценяват екологичните, климатичните и социалните последици на финансираните проекти. Тези насоки ще подпомагат целите на политиката на Европейския зелен пакт, като в тях се предвижда, че проектите, които подкопават климатичните, екологичните и социалните цели на Съюза, няма да бъдат подкрепяни по линия на InvestEU. Освен това могат да бъдат обмислени целеви стимули чрез финансови продукти, предназначени за климатични, екологични и социални приоритети, които са трудни за постигане, например в рамките на компонента за МСП, и за които са установени по-високи рискове, оправдаващи такива допълнителни стимули.

В рамките на фонда InvestEU също така ще бъде предвидена специална схема за генериране на допълнителни инвестиции в полза на регионите в процес на справедлив преход (стълб 2 на механизма за справедлив преход) при взаимно допълване с Фонда за справедлив преход (стълб 1) и механизма за отпускане на заеми в публичния сектор (стълб 3).

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Предложението се основава на член 173 (Промишленост) и на член 175, алинея 3 (Икономическо, социално и териториално сближаване) от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

В съответствие с установената съдебна практика правното основание се посочва, за да отразява основното съдържание на предложението. Във връзка с правното основание и за двата члена се прилага една и съща процедура (обикновената законодателна процедура).

• Субсидиарност (за неизключителната компетентност)

Целите на предложението не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и следователно могат да бъдат постигнати по-добре от Съюза. Икономическата криза, причинена от пандемията от COVID-19, налага реакция на европейско равнище в подкрепа на бързото възстановяване на икономиката на Съюза, като дружествата бъдат подпомогнати и веригите за създаване на стойност в Съюза съхранени.

Предложението е особено важно в следкризисната ситуация, за да се изгради устойчива, приобщаваща и интегрирана европейска икономика и да се съхрани единният пазар в полза на онези държави членки, които разполагат с по-малко финансови средства за подкрепа на такива проекти с национални източници на финансиране. За проектите, които са трансгранични, също ще е необходим подход на равнището на Съюза. Подкрепата, предоставяна съгласно настоящото предложение, ще помогне за преодоляване на тези трудности.

Мултиплициращият ефект и резултатите на място ще бъдат много по-значими от това, което може да се постигне с инвестиционни мерки в отделните държави членки. С него ще бъде подкрепа промишлената политика на ЕС и ще бъдат насърчени съвместните усилия между държавите членки за постигане на технологична и стратегическа автономност чрез обединяване на инвестициите. Единният пазар на Съюза ще бъде по-привлекателен за инвеститорите и ще предлага по-диверсифициран риск между различните сектори и географски региони.

Програмата InvestEU ще обхваща инвестиции и достъп до финансиране в подкрепа на приоритетите на политиката на ЕС, като преодолява неефективността на пазара и недостига на инвестиции в целия ЕС. Тя също така подпомага проектирането и разработването на иновативни финансови продукти и изпробването им на пазара на ниво ЕС, както и на системите за разпространението им, за да бъдат преодолен нови или сложни прояви на неефективност на пазара и недостиг на инвестиции.

Разделът „Държави членки“ ще позволи, на доброволна основа, справянето със специфичните за държавите неефективност на пазара и недостиг на инвестиции, опирайки се същевременно на финансови продукти, изготвени на централно равнище, с което се осигурява по-ефикасно географско използване на ресурсите, когато това е оправдано. Това ще позволи на държавите членки да усвоят част от средствата си по линия на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд+ (ЕСФ+), Кохезионния фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР) и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) чрез фонда InvestEU.

Предложената структура с два раздела във всеки компонент на политиката позволява ефективно прилагане на принципа на субсидиарност. Освен това двата раздела в рамките на всеки компонент ще споделят едни и същи правила за фонда InvestEU, което ще позволи по-ясна и опростена рамка за използване на различни източници на финансиране от фондове на ЕС.

- **Пропорционалност**

Дългосрочните цели на ЕС по отношение на устойчивостта, конкурентоспособността и приобщаващия растеж и стратегическата автономност и устойчивост изискват значителни инвестиции в различни области на политиката. Това включва, наред с другото, нови модели, свързани с мобилността, енергията от възобновяеми източници, енергийната ефективност, природния капитал, иновациите, цифровизацията, уменията, социалната инфраструктура, кръговата икономика, действията в областта на климата, океаните, създаването и растежа на малки предприятия, както и стратегическата автономност и устойчивост на Съюза.

Необходими са подновени усилия за справяне с трайната разпокъсаност и неефективност на пазара, причинена от нежеланието на частните инвеститори да поемат рискове, ограничения капацитет за финансиране на публичния сектор и структурните слабости на инвестиционната среда. Държавите членки не могат да компенсират в достатъчна степен този недостиг на инвестиции сами.

Намесата на равнището на ЕС гарантира, че може да бъде мобилизирана критична маса от ресурси, за да се постигне максимално въздействие от инвестициите на място. Предложението не замества инвестициите от страна на държавите членки, а напротив, то ги допълва, по-специално като поставя акцента върху подкрепата за проекти, които носят добавена стойност за ЕС. Освен това намесата на равнището на ЕС осигурява икономии от мащаба при използването на иновативни финансови продукти, като катализира частните инвестиции в целия ЕС и използва оптимално европейските институции и техния опит и знания за тази цел. Намесата на ЕС също предоставя достъп до диверсифициран портфейл от европейски проекти, като по този начин катализира частните инвестиции, и дава възможност за разработване на иновативни решения за финансиране, които могат да бъдат увеличавани по мащаб или възпроизвеждани отново и отново във всички държави членки.

Намесата на ЕС е единственият инструмент, способен да отговори ефективно на нуждите от инвестиции, свързани с целите на политиката на равнището на ЕС. Освен това, за справяне с оставащия недостиг на инвестиции в периода 2021—2027 г. ще продължат да бъдат необходими структурни реформи и подобряване на регулаторната среда.

Предложението предвижда подкрепа за дружества, вериги за създаване на стойност и екосистеми, които са от стратегическо значение и се представя в отговор на слабостите, излезли наяве при пандемията от COVID-19. Мобилизирането на частни средства в подкрепа на инвестициите и възстановяването, наред с публичните средства, води до усилване на ефекта на бюджетните ресурси.

Предложението не надхвърля необходимите мерки за постигане на поставените цели.

- **Избор на инструмент**

Целта на предложението е да се осигури единен инструмент за бюджетна гаранция от ЕС за подкрепа на операции по финансиране и инвестиране от страна на партньорите по изпълнението в съответствие със заключенията на оценката на въздействието, да се оползотвори успехът на ЕФСИ и на предишни финансови инструменти, като същевременно се отчитат извлечените поуки по отношение, наред с другото, на избягването на разпокъсаността и евентуалните припокривания. Следователно се предлага регламент.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ РЕТРОСПЕКТИВНИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Ретроспективни оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Предложението се основава на поуките, извлечени от оценките от предишни финансови инструменти и от ЕФСИ. По-специално, през 2018 г. беше извършена независимата оценка на ЕФСИ⁶ в допълнение към няколко други оценки относно ЕФСИ след неговото създаване:

- оценка на Комисията относно използването на гаранцията от ЕС и функционирането на гаранционния фонд на ЕФСИ⁷, придружена от становище на Сметната палата⁸,
- Оценка на ЕИБ относно функционирането на ЕФСИ⁹ (октомври 2016 г.) и
- независима външна оценка относно прилагането на Регламента за ЕФСИ¹⁰ (ноември 2016 г.).

Основните констатации от тези оценки са обобщени в Съобщението на Комисията относно „План за инвестиции за Европа“ (COM(2016) 764)¹¹.

⁶ SWD(2018) 316 final.

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016SC0297&from=EN>

⁸ https://www.eca.europa.eu/Lists/News/NEWS1611_11/OP16_02_EN.pdf

⁹ <http://www.eib.org/infocentre/publications/all/evaluation-of-the-functioning-of-the-efsi.htm>

¹⁰ https://ec.europa.eu/commission/publications/independent-evaluation-investment-plan_en

¹¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0764&qid=1590766534663&from=BG)

[content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0764&qid=1590766534663&from=BG](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0764&qid=1590766534663&from=BG)

Всички оценки установиха, че гаранцията от ЕС се е оказала подходяща и е позволила на ЕИБ да предприеме по-рискови дейности и да въведе по-високорискови продукти за подпомагане на по-широк кръг от бенефициери. ЕФСИ се оказа също така подходящ инструмент за мобилизиране на частен капитал. По отношение на управлението независимата оценка от 2018 г. показва колко е важен инвестиционният комитет за надеждността на схемата, прозрачността на неговите решения и качеството на набора от показатели, оценен като съществен инструмент, който позволява да се осигури съгласуван подход за представяне на проекти и за обобщаване на заключенията от оценката.

Въз основа на подписаните операции ЕФСИ мобилизира 401 милиарда евро инвестиции до края на 2019 г., което съответства на 80 % от целта. По отношение на одобрените операции към този момент обемът беше 458 милиарда евро, което съответства на 92 % от целта. До средата на 2018 г. мобилизираните инвестиции от одобрени операции достигнаха целта от 315 милиарда евро. Целта от 500 милиарда евро се очаква да бъде достигната.

Оценките установиха известна концентрация в държавите членки с добре развит институционален капацитет. Ако мобилизираните инвестиции се отчетат обаче спрямо БВП на държавите членки, тази концентрация е много по-слабо изразена. Въпреки това, с цел допълнително подобряване на географския баланс, с ЕФСИ 2.0 бе подсилено значението на Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси.

От 31 декември 2019 г. действителният мултиплициращ ефект на ЕФСИ е до голяма степен в съответствие с първоначалната прогноза — съвкупен общ мултиплициращ ефект от 15,66, постигнат в края на 2019 г., спрямо целта от 15 в края на инвестиционния период. ЕФСИ бе ефективен също така по отношение на мобилизирането на частни инвестиции. Около 69 % от мобилизираните инвестиции са от частния сектор.

По отношение на ефикасността наличността на гаранцията от ЕС се доказва като ефикасен инструмент за значително увеличаване на обема на по-рискови операции, предприемани от Европейската инвестиционна банка. По-специално, гаранцията от ЕС замразява по-малко бюджетни ресурси в сравнение с финансовите инструменти, тъй като за нея е необходимо предпазливо, но ограничено провизиране спрямо равнището на финансовия ангажимент. Тя предполага условни пасиви и от нея следователно се очаква да постига икономии от мащаба, които да доведат до по-високо равнище на мобилизирани инвестиции за всяко похарчено евро. Анализираният в рамките на независимата оценка от 2018 г. данни ясно посочиха, че размерът на гаранцията от ЕС в рамките на ЕФСИ е подходящ. При оценката беше установено също така, че използваният подход за моделиране на целевия размер на ЕФСИ е като цяло подходящ и съответства на стандартите за сектора, но бяха предложени някои допълнителни промени.

За бюджета на ЕС бюджетната гаранция се оказа също така по-ефективна от гледна точка на разходите, тъй като ограничава плащането на такси за управление до партньора по изпълнението. В случая на ЕФСИ ЕС дори получава възнаграждение за гаранцията от ЕС, предоставяна по линия на компонента за инфраструктура и иновации.

През 2016 г. независимата оценка подчерта необходимостта от по-добро определяне и изясняване на понятието за допълняемост. Вследствие на това Регламентът за ЕФСИ 2.0 включва няколко мерки, с които се изясняват понятието и критериите, а процесът става по-прозрачен.

В независимата оценка от 2018 г., при която допустими за оценяване бяха само операции, одобрени по линия на ЕФСИ, поради което мерките по новия ЕФСИ 2.0 не можеше да бъдат изпробвани, беше потвърдено, че е необходимо допълнително изясняване на понятието за допълняемост и на определението за неоптимални инвестиционни ситуации. По-специално, в нея се стига до заключението, че операциите по линия на ЕФСИ се характеризират с по-висока степен на риск в сравнение със стандартните (не по линия на ЕФСИ) операции на Европейската инвестиционна банка в съответствие с предвиденото в Регламента за ЕФСИ. Въпреки това редица проучвания и интервюта показаха, че в рамките на компонента на ЕФСИ за инфраструктура и иновации може да е възникнало известно изместване. В тях се заключава, че е важно тази ситуация да се избегне при програмата InvestEU.

Независимата оценка от 2018 г. откри още така наличието на нефинансова добавена стойност, която се състои в привличането на нови инвеститори, предоставянето възможност за демонстриране и изпитване на пазара на нови продукти и модели на финансиране, както и подкрепа и приемане на по-високи стандарти за операциите от страна на доставчиците на финансови услуги.

В оценката на ЕИБ от 2016 г. и независимата оценка от 2018 г. бяха потвърдени първоначалните смущения, причинени от ЕФСИ на други финансови инструменти на равнището на ЕС чрез предлагането на сходни финансови продукти, по-специално дълговия инструмент по Механизма за свързване на Европа и част от InnovFin, които бяха частично преодоляни с пренасочването на съществуващите инструменти към нови пазарни сегменти.

Предложението за фонда InvestEU също се основава на поуките, извлечени от оценките на предишни финансови инструменти, обхващащи две десетилетия (Механизма за свързване на Европа, „Хоризонт 2020“, COSME и др.), и от инструменти, започнали да действат при предишни финансови рамки, като Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации (ПКИ). По принцип в тези оценки се потвърждава, че в Европа продължава да се наблюдава недостиг на финансиране в секторите и областите на политиката, обхванати от финансовите инструменти на ЕС, и че подкрепата за инвестициите на равнището на ЕС продължава да е от значение и да е необходима за постигане на целите на политиката на ЕС. В тях се посочва също обаче, че следва да бъде засилена съгласуваността между различните финансови инструменти на равнището на ЕС и с други инициативи на ЕС, че следва да се използват по-пълноценно полезните взаимодействия с националните и регионалните инициативи и че са налице припокривания между съществуващите инструменти. В тях се посочва необходимостта от по-добро координиране и проектиране на инструментите за подкрепа на инвестициите с цел свеждане до минимум на потенциалните припокривания. Разширяването на дейностите породи необходимост от засилване на механизмите за цялостната координация на действията, като се избягва ненужното намножаване и се постигат по-силни полезни взаимодействия.

Що се отнася до инструментите по линия на COSME, подкрепящи МСП, които са от решаващо значение за бъдещата конкурентоспособност на Съюза, оценките показват, че въвеждането на тези инструменти е обосновано от тежка пазарна неефективност и се налага поради ограниченията в достъпа до финансиране, които търпят МСП. Особено стартиращите предприятия, по-малките МСП и тези, на които липсва достатъчно обезпечение, се сблъскват с постоянен и структурен пазарен недостиг за финансиране с дълг, който е широко разпространен в целия ЕС. В специален доклад Сметната палата установи, че Механизмът за гарантиране по отношение на МСП е оказал положително въздействие върху растежа на подкрепените МСП. В съответствие с препоръките на

Палатата е необходимо по-добро определяне на бенефициентите и координиране с националните схеми¹².

Конкретно по отношение на финансовите инструменти InnovFin в рамките на „Хоризонт 2020“ оценките показват, че достъпът до финансиране продължава да бъде съществен проблем за подобряването на постиженията на Европа в областта на иновациите. В тях се потвърждава, че финансовите инструменти на InnovFin са дали добри резултати на фона на нарастващото търсене на финансиране на риска в областта на научните изследвания и иновациите, и са позволили на групата на Европейската инвестиционна банка да обхване нови, по-рискови сегменти. Отново обаче се подчертава необходимостта от засилване на полезните взаимодействия с други програми за финансиране на ЕС, както и необходимостта да се премахнат оставащите пречки в контекста на подпомагането на иновативните дружества да се разрастват от ранен етап до пълно разгръщане. Също така беше изтъкнато, че само сравнително малък брой фирми, които получават безвъзмездни средства в рамките на „Хоризонт 2020“, са се възползвали от финансовите инструменти по тази програма, което може да възпрепятства разрастването на иновативните дружества.

Фондът InvestEU ще се опре на този опит и ще бъде насочен към получатели в областта на научните изследвания и иновациите (в т.ч. иновативни МСП и дружества със средна пазарна капитализация) с цел да им се осигури по-добър достъп до финансиране на всички етапи от тяхното развитие. Той ще използва полезните взаимодействия между безвъзмездните средства и финансирането на пазарен принцип чрез улесняване на смесеното финансиране. Освен това в одита на Европейската сметна палата на механизма за гарантиране беше препоръчано по-целенасочено определяне на иновативните дружества като бенефициери. Чрез обединяването на експертен опит и ресурси фондът InvestEU все повече ще насочва подкрепата към дружества, които участват в по-рискови дейности в областта на иновациите.

В социалната област и по отношение на Програмата за заетост и социални иновации („EaSI“) са налице емпирични доказателства, че инвестициите в социална инфраструктура, социални предприятия, произвеждащи стоки („материални активи“), както и в социални услуги, идеи и хора („нематериални активи“), критично липсват в Съюза, а са от решаващо значение за държавите членки, за да постигнат едно справедливо, приобщаващо и основано на знанието общество.

Микрофинансирането и социалните предприятия в Европа са все още новост и част от един нововъзникващ пазар, който все още не е напълно развит. Както се подчертава в междинната оценка на EaSI, извършена през 2017 г., финансовите инструментите на тази програма са подкрепяли уязвими лица и микропредприятия и са улеснявали достъпа до финансиране за социални предприятия, като по този начин са постигнали значително социално въздействие. В оценката се прави заключението, че разгръщането на целия потенциал, доказан от резултатите до момента, обосновава продължаването на подкрепата за инвестициите в социалната област чрез предоставяне на допълнителен капацитет по линия на програмата InvestEU.

В доклада за оценката на въздействието на програмата InvestEU се съдържа подробно обобщение на резултатите от оценката.

През януари 2019 г. Европейската сметна палата публикува специален доклад № 03/2019 г. относно Европейския фонд за стратегически инвестиции. В доклада се

¹² <https://www.eca.europa.eu/bg/Pages/DocItem.aspx?did=44174>

посочва, че ЕФСИ е бил ефективен по отношение на привличането на финансиране в подкрепа на значителни допълнителни инвестиции в ЕС. В доклада се посочват и някои области, в които е необходимо подобрене. Повечето от тях вече бяха взети предвид в много голяма степен чрез Регламента за ЕФСИ 2.0, докато други са взети предвид чрез законодателното предложение за InvestEU.

По-специално чрез InvestEU ще се засили взаимното допълване и ще бъдат избегнати дублирането и припокриването между различните инструменти. Освен това InvestEU допълнително ще укрепи и изясни критериите, свързани с оценката на допълняемостта и с преценката на мобилизираните инвестиции в съответствие с изискванията на новия Финансов регламент (Регламент (ЕС) 2018/1046).

Вследствие на препоръката на Европейската сметна палата за подобряване на географското разпределение, през 2019 г. управителният съвет на ЕФСИ проведе проучване с цел анализ на първопричините за наблюдаваното географско разпределение и прие мерки за допълнително подобряване на географския баланс, като същевременно се зачита обусловеният от търсенето характер на ЕФСИ.

През май 2020 г. Европейската сметна палата публикува специален доклад № 12/2020 относно Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси (ЕКЦИВ). В доклада се заключава, че в края на 2018 г. ЕКЦИВ все още не се е доказал като ефективен инструмент за насърчаване на инвестициите в ЕС. По време на одитния период са били завършени прекалено малко задачи, за да имат те значително въздействие върху привличането на проекти, подходящи за инвестиции, и повечето задачи на ЕКЦИВ са били свързани с проекти в ранна фаза на инвестиционния цикъл, така че ефектите от тях ще се проявят в дългосрочен план.

Европейската сметна палата отбеляза високата степен на удовлетвореност на бенефициерите от съобразените с техните потребности консултантски услуги, получени чрез подкрепата на ЕКЦИВ, и факта, че повечето задачи на ЕКЦИВ са били в секторите и държавите членки, на които е отдаден висок приоритет. Въпреки това Европейската сметна палата установи, че ЕКЦИВ е получил малко на брой заявки, водещи до изпълнението на цялостни консултантски задачи в сравнение с наличните ресурси. Освен това той се нуждае от по-ясна стратегия и по-добри процедури за проследяване на инвестициите, произтичащи от задачите на ЕКЦИВ. Освен това, въпреки усилията на ЕКЦИВ, сътрудничеството с партньорите за подобряване на географското покритие се е развило бавно поради правната сложност и разликите в равнището на готовност и капацитета за сътрудничество на ННБИ.

Консултантският център InvestEU ще вземе предвид в най-широк аспект препоръките, отправени от Европейската сметна палата, поучавайки се от опита на ЕКЦИВ, например като:

- продължи да развива сътрудничеството с ННБИ с цел подобряване на присъствието на местно равнище и достъпа до консултантски услуги;
- определя приоритети и специфични критерии за оценяване на стойността на консултантската подкрепа и като разработи рамка за мониторинг на изпълнението;
- подобрява процедурите за преглед с цел оценяване на стойността на потенциалните задачи, за да увеличи максимално своя принос;
- оценява консултативните нуждите и вероятното търсене на целеви консултативни инициативи и на разработване на проекти, които могат да бъдат подкрепени по линия на гаранцията от фонда InvestEU.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Предложението е част от пакета за противодействие на отрицателните икономически последици от пандемията от COVID-19 и представлява кризисна мярка. Поради неотложната необходимост да се започне оказване на подкрепа на европейските дружества, тежко пострадали от пандемията, и тъй като противоепидемичните мерки не го позволиха, не беше възможно да се проведат консултации със заинтересованите страни във връзка с елементите, които са нови в сравнение с първоначалното предложение на Комисията от 2018 г.

За другите елементи оценката на въздействието се основава на откритата обществена консултация (ОРС) относно фондовете на ЕС в областта на инвестициите, научните изследвания и иновациите, малките и средните предприятия и единния пазар, и по-специално на отговорите, свързани с подкрепата на ЕС за инвестициите¹³.

В настоящото предложение са взети предвид резултатите от тази ОРС. Повечето участници изразиха по-конкретно мнение, че настоящата подкрепа на ЕС за инвестициите не е достатъчно насочена към предизвикателствата, които стоят пред политиката, като намаляване на безработицата, подкрепа за социалните инвестиции, улесняване на цифровия преход, улесняване на достъпа до финансиране, по-специално за МСП, осигуряване на чиста и здравословна околна среда и подпомагане на промишленото развитие.

Участниците обърнаха внимание на сериозността на предизвикателствата, които стоят пред политиката в целия ЕС, наред с другото, в области като научни изследвания, подкрепа за образованието и обучението, чиста и здравословна околна среда и преход към нисковъглеродна и кръгова икономика, и намаляване на безработицата.

Около 60 % от участниците в ОРС относно стратегическата инфраструктура са изразили мнение, че трудностите при достъпа до финансови инструменти са пречка, която възпрепятства настоящите програми да постигат успешно целите на политиката.

Голямото мнозинство от участниците подкрепя набелязаните мерки, които биха могли да спомогнат за опростяване и намаляване на административната тежест. По-конкретно те включват по-малко, по-ясни и по-кратки правила, хармонизиране на правилата между фондовете на ЕС, както и стабилна, но гъвкава рамка между програмните периоди.

Целта на предложението е да се вземат предвид тези резултати чрез по-силно фокусиране върху приоритетите на политиката на Съюза в контекста на подкрепата по линия на фонда InvestEU. С единния набор от правила, установени с фонда InvestEU, следва да се разреши въпросът с евентуалните припокривания, и по-специално да се улесни за крайните получатели искането на подкрепа. Фондът InvestEU има също така вътрешно заложен гъвкавост, която ще му позволява да се адаптира към развитието на ситуациите и потребностите на пазара. Изискванията за докладването също бяха хармонизирани.

¹³ Това бе подчаст от ОРС относно инвестициите, научните изследвания и иновациите, малките и средните предприятия и единния пазар.
https://ec.europa.eu/info/consultations/public-consultation-eu-funds-area-investment-research-innovation-smes-and-single-market_bg

- **Външни експертни становища**

В съответствие с член 18, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2015/1017 на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2015 г. за Европейския фонд за стратегически инвестиции, Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси и Европейския портал за инвестиционни проекти и за изменение на регламенти (ЕС) № 1291/2013 и (ЕС) № 1316/2013 — Европейски фонд за стратегически инвестиции¹⁴ беше извършена външна оценка, както е пояснено в подзаглавие „Ретроспективни оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство“¹⁵.

- **Оценка на въздействието**

Предложението е част от пакета за противодействие на отрицателните икономически последици от пандемията от COVID-19 и представлява кризисна мярка. Поради неотложната необходимост да се започне оказване на подкрепа на европейските дружества, тежко пострадали от пандемията, и тъй като противоепидемичните мерки не го позволиха, не беше възможно да се извърши официална оценка на въздействието във връзка с елементите, които са нови в сравнение с първоначалното предложение на Комисията от 2018 г.

За другите елементи, в оценката на въздействието¹⁶, представена в контекста на първоначалното предложение на Комисията от 2018 г., се разглеждат подробно основните предизвикателства за следващата МФР, по-специално недостига на инвестиции и неоптималните инвестиционни ситуации в различните области на политиката, като научни изследвания и иновации, устойчива инфраструктура, финансиране на МСП, както и социални инвестиции. В нея бяха анализирани и обяснени избраните варианти за предложената структура на фонда InvestEU, неговото управление, цели, целеви действия, финансови продукти и крайни получатели. Където е необходимо, в оценката на въздействието бяха описани разгледаните алтернативни решения и обяснени мотивите за предложените варианти. Това по-специално се отнасяше до мотивите за създаването на единен инструмент за подкрепа на инвестициите, механизмите за изпълнение и партньорите по изпълнението, и за предложената структура на управление.

В оценката на въздействието беше подчертано, че настоящият опит с финансовите инструменти на ЕС и бюджетната гаранция от ЕФСИ е показал, че по време на следващата МФР е нужно опростяване, рационализиране и по-добро координиране на инструментите на ЕС за подкрепа на инвестициите. Опитът с ЕФСИ също така е разкрил наличието на значителни ползи и на по-голяма ефикасност, които са неизменно свързани с използването, когато това е възможно, на бюджетна гаранция вместо на традиционните финансови инструменти.

В оценката на въздействието бяха посочени следните основни характеристики на фонда InvestEU:

- единна структура, пряко свързана с финансовите посредници, организаторите на проекти и крайните получатели, търсещи финансиране;
- повишаване на ефекта на ливъридж и по-ефикасно използване на бюджетните ресурси чрез използване на единна бюджетна гаранция, която е в основата на

¹⁴ OB L 169, 1.7.2015 г., стр. 1.

¹⁵ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/efsi_evaluation_-_final_report.pdf

¹⁶ SWD(2018) 314 final.

различните финансови продукти, насочени към диверсифициран портфейл от рискове. Това повишава ефикасността в сравнение с варианта, при който има различни финансови инструменти или обособени бюджетни гаранции, насочени към ограничен кръг от рискове, тъй като изисква по-нисък процент на провизиране, като същевременно осигурява еквивалентно ниво на защита;

- опростено и целенасочено предлагане на инструменти за подкрепа на инвестициите, насочени към главните цели на политиката на ЕС. Това предлагане ще даде възможност и за съчетаване на безвъзмездни средства и финансиране от различни програми на ЕС, традиционно кредитиране от ЕИБ или частно финансиране;
- способност за предлагане на специфични за отделните сектори инструменти за подкрепа с цел преодоляване на конкретни прояви на неефективност на пазара (напр. екологосъобразен морски транспорт, демонстрационни проекти в областта на енергетиката, природен капитал);
- мерки за гъвкавост, които ще позволят на фонда InvestEU да реагира бързо на промените на пазара и приоритетите на политиката, които се развиват с течение на времето;
- интегрирана структура за управление и изпълнение, която засилва вътрешната координация и укрепва позицията на Комисията по отношение на партньорите по изпълнението. Това ще доведе също така до ефективност по отношение на разходите за управление, избягване на дублирането и припокриването и ще повиши видимостта по отношение на инвеститорите;
- опростени изисквания за докладване, мониторинг и контрол. Поради единната рамка, за фонда InvestEU се предвиждат интегрирани и опростени правила за мониторинг и докладване;
- по-добро взаимно допълване между програмите, управлявани на централно равнище, и тези, които са под споделено управление. Това включва възможност за държавите членки да канализират средствата под споделено управление чрез фонда InvestEU (в раздел „Държави членки“);
- причисляване на консултантския център InvestEU към фонда InvestEU с цел подкрепа на разработването и прилагането на набор от подходящи за финансиране проекти.

Намесите, предвидени по линия на фонда InvestEU, ще се осъществяват чрез различни продукти, насочени към различни рискове, които поначало изискват високи, средни или ниски проценти на провизиране в зависимост от вида на предоставяното гаранционно покритие и подкрепяните операции. Комисията ще даде насоки и ще следи използването и рисковете, свързани с при различните продукти, така че да гарантира, че портфейлът като цяло е съвместим с процента на провизиране, предвиден в предложението.

На 27 април 2018 г. Комитетът за регулаторен контрол даде положително становище с резерви¹⁷. В работния документ на службите относно оценката на въздействието¹⁸ са разгледани повдигнатите въпроси. В доклада сега се обяснява по-добре настоящото припокриване между ЕФСИ и централно управляваните финансови инструменти. В

¹⁷ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/2/2018/EN/SEC-2018-293-1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

¹⁸ SWD(2018) 314 final.

него също се разяснява как ще бъдат предотвратени потенциалните препокривания по линия на фонда InvestEU. Освен това избраният вариант на предложената структура на управление, както и ролята на различните органи, са представени по-подробно. Това включва сравнение на правилата за управление, които се използват понастоящем за ЕФСИ и финансовите инструменти, с тези, предложени за фонда InvestEU. Добавени са допълнителни разяснения на допусканията относно предвиденото равнище на риск и процента на провизиране, в това число допълнителни разяснения на функцията за оценка на риска в рамките на структурата на управление.

- **Опростяване**

Неоптималните инвестиционни ситуации понастоящем се третират чрез разнороден и разпокъсан портфейл от финансови инструменти на ЕС и ЕФСИ. Тази ситуация води и до усложнения за финансовите посредници и крайните получатели, които се сблъскват с различни правила във връзка с допустимостта и докладването.

Целта на фонда InvestEU е да опрости подкрепата от ЕС за инвестициите чрез създаване на единна рамка, която да спомогне за намаляване на сложността. Поради намаляването на броя на споразуменията в рамките на единен набор от правила фондът InvestEU ще опрости достъпа до подкрепата от ЕС за крайните получатели, управлението и управляването на инструментите за подкрепа на инвестициите.

Освен това, тъй като фондът InvestEU обхваща всички потребности на политиката от инвестиции, това позволява рационализиране и хармонизиране на изискванията за докладване и на показателите за изпълнението.

- **Основни права**

Предложението няма отражение върху основните права.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

В съответствие със Съобщението на Комисията¹⁹ под заглавие „Бюджетът на ЕС осигурява ресурс за плана за възстановяването на Европа“, включващо засилена многогодишна финансова рамка за периода 2021—2027 г., бюджетната рамка (поети задължения по текущи цени), предвидена за програмата InvestEU, е 33 524 733 000 EUR, от които 724 733 000 EUR за помощ за разработване на проекти и други съпътстващи мерки. Общото провизиране ще възлезе на 33 800 000 000 EUR, от които 1 000 000 000 EUR се покриват от приходи, възстановени средства и събрани средства, генерирани от съществуващите финансови инструменти и ЕФСИ. Приходите и събраните средства, получени от фонда InvestEU, също ще представляват допълнителен принос за провизирането. От посочената по-горе обща бюджетна рамка 33 000 440 000 EUR ще бъдат предоставени чрез Европейския инструмент за възстановяване въз основа на оправомощаването, предвидено в новото Решение за собствените ресурси.

За участието на Съюза във възможно предстоящо увеличаване на капитала (в един или няколко кръга) на ЕИФ ще е нужен финансов пакет в размер до 900 000 000 EUR от многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. Това се отнася за дела на Съюза от внесената част от увеличението на капитала. Съюзът следва да може да

¹⁹ COM(2020) 442 final.

запази общия си дял от капитала на ЕИФ при надлежно отчитане на финансовите последици.

Включена е законодателна финансова обосновка с допълнителна бюджетна информация.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

• Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване

Фондът InvestEU (гаранцията от ЕС) ще се изпълнява чрез непряко управление. Комисията сключва необходимите гаранционни споразумения с партньорите по изпълнението. Консултантският център InvestEU ще се изпълнява чрез непряко или пряко управление в зависимост от естеството на помощта. Порталът InvestEU ще се изпълнява главно чрез пряко управление.

Въздействието на програмата InvestEU ще се установява чрез оценки. Оценка ще се извършват в съответствие с точки 22 и 23 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г.²⁰, в което трите институции потвърдиха, че оценките на действащото законодателство и политика следва да служат като основа за оценките на въздействието на вариантите за по-нататъшни действия. Чрез оценките ще бъде установено въздействието на програмата InvestEU на място въз основа на показателите/целите на програмата InvestEU и подробен анализ на степента, в която програмата InvestEU може да се счита за целесъобразна, ефективна, ефикасна, осигуряваща достатъчна добавена стойност от ЕС и съгласувана с други политики на ЕС. Те ще включват извлечените поуки, така че да се установят евентуални пропуски/проблеми или потенциал за по-нататъшно подобряване на действията или резултатите от тях и да се спомогне за максималното повишаване на тяхното използване/въздействие. Мониторингът на резултатите ще се измерва спрямо показателите, посочени в предложението. В допълнение към тези ключови показатели, по-подробни показатели ще бъдат включени в инвестиционните насоки или в гаранционните споразумения въз основа на специфичните финансови продукти, които ще бъдат разгърнати. Освен това за консултантския център InvestEU и портала InvestEU ще бъдат разработени специфични показатели.

В съответствие с Финансовия регламент, от партньорите по изпълнението ще бъде поискано хармонизирано докладване.

• Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението

Глава I — Общи разпоредби

В общите разпоредби се предвиждат общи и специфични цели на програмата InvestEU, които впоследствие са отразени в компонентите на политиката.

Операциите по финансиране и инвестиране, които ще бъдат подкрепяни с гаранцията от ЕС по линия на фонда InvestEU, допринасят за i) конкурентоспособността на Съюза, включително научните изследвания, иновациите и цифровизацията; ii) растежа и заетостта в икономиката на Съюза, устойчивостта ѝ и нейното екологично измерение и измерение, свързано с климата, които допринасят за постигането на целите за устойчиво развитие и целите на Парижкото споразумение относно изменението на

²⁰ Междунституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество (ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1).

климата и за създаването на висококачествени работни места; iii) социалната устойчивост и приобщаването, и иновативността на Съюза; iv) насърчаването на научния и технологичния напредък, културата, образованието и обучението; v) интегрирането на капиталовите пазари на Съюза и укрепването на единния пазар, включително решения за преодоляване на разпокъсаността на капиталовите пазари на Съюза, диверсифициране на източниците на финансиране за предприятията от Съюза и насърчаване на устойчивите финанси; vi) насърчаването на икономическото, социалното и териториалното сближаване, с което се допринася за противодействие на асиметричното възстановяване след кризата; или vii) възстановяването на икономиката на Съюза след кризата, причинена от пандемията от COVID-19, като се защитават и укрепват нейните стратегически вериги за създаване на стойност, които често засягат няколко държави членки и региона, и се поддържат и подсилват дейностите от стратегическо значение за Съюза във връзка с критичната инфраструктура, технологиите и суровините за предприятията и потребителите.

Предлага се размерът на гаранцията от ЕС да бъде 75 153 850 000 EUR, а процентът на провизиране — 45 %, т.е. за провизирането са необходими 33 800 000 000 EUR (и двете суми са по текущи цени). Примерното разпределение на гаранцията от ЕС между компонентите на политиката е посочено в приложение I. За компонента за стратегически европейски инвестиции обаче има специално заделена сума за гаранцията от ЕС в размер до 31 153 850 000 EUR. Размерът на провизирането се основава на вида на предвидените финансови продукти и рисковостта на портфейлите, като се вземе предвид опитът от ЕФСИ и от предишни финансови инструменти.

За консултантския център InvestEU, портала InvestEU и съпътстващите мерки се предлага финансов пакет в размер на 724 733 000 EUR (по текущи цени). Размерът на пакета е съобразен с обема на гаранцията от ЕС, за да се улесни плавното разгръщане на наличното финансиране чрез предоставяне на подходяща консултантска подкрепа, наред с другото, на организаторите на проекти.

Предвижда се също, че третите държави, които заплащат своето пълноценно участие в брой, могат да бъдат асоциирани към финансовите продукти в рамките на компонентите на политиката на фонда InvestEU, с изключение на компонента за стратегически европейски инвестиции. Тази възможност е предвидена по-конкретно с цел запазване, когато това е обосновано, на съществуващи договорености, наред с другото, в областта на научните изследвания, или с цел да се предвидят възможности за подкрепа във връзка с процесите на присъединяване. Държавите членки, които желаят да използват част от своите фондове под споделено управление чрез фонда InvestEU, също могат да направят принос. Тези суми са в допълнение към гаранцията от ЕС в размер на 75 153 850 000 EUR (по текущи цени).

Глава II — Фонд InvestEU

В тази глава се определят петте компонента на политиката на фонда InvestEU: i) устойчива инфраструктура; ii) научни изследвания, иновации и цифровизация; iii) МСП; iv) социални инвестиции и умения; v) стратегически европейски инвестиции, и се прави подробно описание на тяхното приложно поле.

В нея се определят и двата раздела на гаранцията от ЕС: i) раздел „ЕС“; и ii) раздел „Държави членки“, който ще се състои от един подраздел за всяка държава членка, която реши да внесе част от своите фондове под споделено управление във фонда InvestEU.

Специфичните правила, свързани с раздел „Държави членки“, предвиждат споразумение за принос между Комисията и съответната държава членка и определят основните елементи на приноса, като например размер, процент на провизиране и условни пасиви. Регламентът за общоприложимите разпоредби и другите съответни правни инструменти ще съдържат необходимите оправомощаващи разпоредби. След като прехвърлянето към фонда InvestEU бъде направено, привеждането в действие на раздел „Държави членки“ ще следва правилата на фонда InvestEU. Комисията избира партньора по изпълнението въз основа на предложение от държавата членка и подписва гаранционното споразумение със съответната държава членка.

С предложението на Комисията за МФР за периода 2021—2027 г. се поставя по-амбициозна цел за интегриране на действията по климата във всички програми на ЕС, като общата цел е от 25 % от разходите на ЕС да допринасят за целите в областта на климата. Приносът на програмата InvestEU за постигането на тази обща цел ще се проследява чрез системата на ЕС за проследяване на разходите в областта на климата. В рамките на компонента за устойчива инфраструктура, е определена отделна амбициозна цел от най-малко 60 % за инвестиции, които отговарят на целите на Съюза в областта на климата и околната среда. Комисията ще представя информацията ежегодно в контекста на годишния проектобюджет.

За да се подкрепи пълното оползотворяване на потенциала на програмата InvestEU да допринесе за целите в областта на климата, Комисията ще работи за определянето на съответните действия още при изготвянето на програмата InvestEU, както и в процеса на нейното изпълнение, преглед и оценка.

Глава III — Партньорство между Комисията и групата на Европейската инвестиционна банка

Създава се партньорство между Комисията и групата на Европейската инвестиционна банка. Освен изпълнението на 75 % от гаранцията от ЕС, то обхваща определени консултантски задачи по отношение на свързаните с банкирането аспекти на гаранционните споразумения, по-специално във връзка с финансовия риск, и по отношение на управлението на риска по портфейла. Групата на Европейската инвестиционна банка ще играе централна роля и в предоставянето на консултантска подкрепа в рамките на консултантския център InvestEU. Освен това тя ще съветва Комисията и ще изпълнява оперативни задачи във връзка с центъра.

Групата на Европейската инвестиционна банка предприема всички необходими и предпазни мерки за избягване на конфликтите на интереси с други партньори по изпълнението във връзка със задачите, които изпълнява за Комисията в рамките на партньорството.

Глава IV — Гаранция от ЕС

Разпоредбите, свързани с гаранцията от ЕС и нейното разгръщане, се съдържат в тази глава. Те включват факта, че гаранцията от ЕС има неотменим характер и се предоставя при поискване, инвестиционния период, изискванията за допустимост до операции по финансиране и инвестиране и допустимите видове финансиране. Секторите, които са допустими за операциите по финансиране и инвестиране, са определени по-подробно в приложение II.

Освен това в тази глава се определят изискванията за партньорите по изпълнението, които, наред с другото, трябва да издържат оценката по стълбовете в съответствие с Финансовия регламент, и изискванията за гаранционните споразумения между Комисията и партньорите по изпълнението. Изискванията, свързани с

възнаграждението за гаранцията от ЕС и условията за намаляване на възнаграждението в надлежно обосновани случаи, също са включени в тази глава.

При подбора на партньорите по изпълнението Комисията ще отчита тяхната способност да изпълняват целите на фонда InvestEU и да допринасят със собствени ресурси, да привличат частни инвеститори, да осигурят подходящо географско и секторно покритие и да допринасят за нови решения за преодоляване на проявите на неефективност на пазара и неоптимални инвестиционни ситуации. С оглед на нейната роля съгласно Договорите, способността ѝ да действа във всички държави членки и съществуващия опит в рамките на настоящите финансови инструменти и ЕФСИ, групата на Европейската инвестиционна банка следва да остане привилегирован партньор по изпълнението в рамките на раздел „ЕС“. Тя ще изпълнява 75 % от гаранцията от ЕС. Националните насърчителни банки или институции също могат да бъдат партньори по изпълнението. Освен това ще бъде възможно и други международни финансови институции да бъдат партньори по изпълнението, по-специално когато те предоставят сравнително предимство по отношение на специфични познания и опит в някои държави членки. Следва също така да бъде възможно за други субекти, отговарящи на критериите, посочени във Финансовия регламент, да станат партньори по изпълнението.

В тази глава се включва също така подробно описание на покритието на гаранцията от ЕС в зависимост от различното естество на финансирането, което може да бъде предоставено чрез нея.

Глава V — Управление

Фондът InvestEU ще има консултативен съвет, съставен от: i) представители на партньорите по изпълнението; ii) представители на държавите членки; iii) един експерт, назначен от Европейския икономически и социален комитет; и iv) един експерт, назначен от Комитета на регионите. Неговите задачи включват съветване на Комисията относно разработването на финансови продукти, които ще се прилагат съгласно фонда InvestEU, и даване на съвети относно развитието на пазара, проявите на неефективност на пазара и неоптималните инвестиционни ситуации, както и пазарните условия. Той също така обменя становища относно развитието на пазара и споделя най-добри практики.

Създава се управителен съвет, който да дава стратегически и оперативни насоки, да приема методическата рамка за риска, да следи изпълнението на InvestEU, да отговаря на допитвания относно списъка с предварително одобрени кандидати за членове на инвестиционния комитет, да приема правилника за дейността на секретариата на инвестиционния комитет и да приема правилата, приложими за операциите с инвестиционни платформи.

Управителният съвет се състои от четирима представители на Комисията, трима представители на групата на Европейската инвестиционна банка и двама представители на други партньори по изпълнението. Освен това Европейският парламент назначава експерт като член без право на глас. Председател е представител на Комисията.

Преди дадено предложение да бъде представено на инвестиционния комитет, Комисията извършва проверка на съответствието на предложените операции по финансиране или инвестиране, за да се увери, че те са в съответствие с правото на ЕС. Предлага предложенията на Европейската инвестиционна банка да не се подлагат на проверка на съответствието, тъй като те се представят на Комисията в рамките на процедурата, предвидена в член 19 от Протокол № 5. Само ако Комисията изрази

отрицателно становище в този контекст, дадена операция по финансиране или инвестиране се изключва от покритието на гаранцията от ЕС.

Инвестиционният комитет одобрява използването на гаранцията от ЕС за операциите по финансиране и инвестиране. Неговите членове ще бъдат външни експерти с опит от съответните сектори. Комитетът ще заседава в пет различни състава, които съответстват на компонентите на политиката. Всеки състав има шестима членове, от които четирима са постоянни членове, които участват във всички състави. Останалите двама членове се избират с оглед по-специално на областите, обхванати от конкретния компонент на политиката.

Създава се независим секретариат, който да подпомага инвестиционния комитет. Секретариатът ще бъде административно разположен в Комисията, но ще отговаря пред председателя на инвестиционния комитет.

Инвестиционният комитет ще отговаря също така за предоставянето на гаранция от ЕС за операции съгласно Регламента за ЕФСИ²¹.

По отношение на всички операции по финансиране и инвестиране, които се представят на инвестиционния комитет, е необходим набор от показатели. Той ще гарантира независима, прозрачна и хармонизирана оценка на исканията за гаранция. Той ще съдържа подробна информация за съответната операция по финансиране или инвестиране във връзка, наред с другото, с приноса на операцията за целите на политиката на Съюза, допълняемостта, описанието на неефективността на пазара или неоптималната инвестиционна ситуация, въздействието на инвестициите и финансовия профил.

Глава VI — Консултантски център InvestEU

Консултантският център InvestEU ще осигурява консултантска подкрепа за набелязването, подготвянето, разработването, структурирането, възлагането на обществени поръчки и изпълняването на проектите, включително за свързаното с тях изграждане на капацитет. Той ще може да се ползва от публични и частни организатори на проекти, както и от финансови и други посредници.

Глава VII — Портал InvestEU

Порталът InvestEU ще бъде създаден въз основа на опита от портала за проекти в рамките на Плана за инвестиции за Европа. Комисията ще извършва систематични проверки на съответствието на проектите с правото и политиките на Съюза. Освен това партньорите по изпълнението са длъжни да разгледат проектите, които отговарят на изискванията за съответствие и попадат в обхвата на техните действия. Целта на портала InvestEU е да осигури видимост за проекти в ЕС, които търсят финансиране и могат да представляват интерес за инвеститорите. Не е нужно обаче даден проект да бъде публикуван на портала, за да може да се ползва от финансиране от ЕС. Също така публикуването на портала не означава, че проектът в крайна сметка ще може да се ползва от гаранцията от ЕС.

Глава VIII — Отчетност, мониторинг и докладване, оценка и контрол

²¹ Регламент (ЕС) 2015/1017 на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2015 г. за Европейския фонд за стратегически инвестиции, Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси и Европейския портал за инвестиционни проекти и за изменение на регламенти (ЕС) № 1291/2013 и (ЕС) № 1316/2013 — Европейски фонд за стратегически инвестиции (ОВ L 169, 1.7.2015 г., стр. 1).

От председателя на управителния съвет може да бъде поискано да докладва на Европейския парламент или на Съвета или да отговори устно или в писмен вид на въпроси от тяхна страна.

Тази глава предвижда редовен мониторинг и докладване, като в приложение III се посочват показателите, спрямо които ще се измерват резултатите. Освен това в нея се съдържат разпоредби за одита и за правата на OLAF по отношение на операциите по финансиране и инвестиране в трети държави.

Предлага се също така използването на гаранцията от ЕС да бъде оценено чрез междинна и крайна оценка в съответствие с изискванията на Финансовия регламент. В междинната оценка ще трябва да бъдат взети предвид някои специфични характеристики на Регламента, като например функционирането на условията на партньорството между Комисията и групата на Европейската инвестиционна банка, разпределението на гаранцията от ЕС между групата на Европейската инвестиционна банка и другите партньори по изпълнението, привеждането в действие на консултантския център InvestEU.

Глава IX — Прозрачност и видимост

Разпоредбите са включени, за да се гарантират подходяща прозрачност и видимост съответно по отношение на крайните получатели и широката общественост.

Глава X — Преходни и заключителни разпоредби

Тази последна глава съдържа разпоредби във връзка с използването на приходите, възстановените средства и събраните средства от предишни програми. Списък на тези програми, в допълнение към ЕФСИ, се съдържа в приложение IV. В тази глава се съдържа и процедурата за делегираните актове.

Предвижда се Регламентът да се прилага от 1 януари 2021 г.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за създаване на програмата InvestEU

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 173 и член 175, трета алинея от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²²,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²³,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Пандемията от COVID-19 е голямо сътресение за световната икономика и икономиката на Съюза. Поради необходимите противоепидемични мерки икономическата дейност в ЕС намаля значително. Свиването на БВП на ЕС през 2020 г. се очаква да бъде около 7,5 % — много повече, отколкото по време на финансовата криза през 2009 г. Избухването на пандемията показва взаимната свързаност на световните вериги на доставки и разкри някои слабости, като прекомерното разчитане от страна на стратегическите промишлени сектори на недиверсифицирани външни източници на доставки. Тези слабости трябва да бъдат преодоленни, за да се подобри реакцията на Съюза при извънредни ситуации, както и устойчивостта на цялата икономика, като същевременно се запазят нейната откритост за конкуренцията и търговията в съответствие с нейните правила. Очаква се значителен спад на инвестиционната дейност. Дори преди пандемията, въпреки че в Съюза се наблюдаваше възстановяване на съотношението на инвестициите към БВП, то остана под нивото, което можеше да се очаква в период на стабилно възстановяване, и не беше достатъчно, за да компенсира годините на недостатъчно инвестиране след кризата от 2009 г. Още повече, че настоящите равнища на инвестиции и прогнозите не покриват нуждите на Съюза от структурни инвестиции за възобновяване и поддържане на растежа в дългосрочен план в контекста на технологични промени и глобална конкурентоспособност, включително за иновациите, уменията, инфраструктурата, малките и средните предприятия (МСП) и необходимостта да се отговори на основните предизвикателства пред обществото, като устойчивостта или застаряването на населението. Следователно, за да се постигнат целите на политиката на Съюза и да се подкрепи бързото,

²² ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

²³ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

приобщаващо и устойчиво икономическо възстановяване, е необходима подкрепа за преодоляването на проявите на неефективност на пазара и неоптималните инвестиционни ситуации и намаляването на недостига на инвестиции в целеви сектори.

- (2) В оценките се подчертава, че многообразието от финансови инструменти по многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 г. е довело до известно припокриване на тяхното приложно поле. Освен това многообразието е довело до усложнения за посредниците и крайните получатели, които са се сблъскали с различни правила във връзка с допустимостта и докладването. Липсата на съвместими правила също така е попречила на комбинирането на различни фондове на Съюза, въпреки че такова комбиниране би било от полза за подпомагането на проекти, които се нуждаят от различни видове финансиране. Ето защо следва да се създаде единен фонд — фондът InvestEU — като се използва опитът от Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), създаден в рамките на Плана за инвестиции за Европа, за да се предоставя на крайните получатели по-ефикасно функционираща подкрепа, като предлаганото финансиране в рамките на единна схема за бюджетна гаранция бъде интегрирано и опростено, подобрявайки по този начин въздействието на подкрепата от Съюза и същевременно намалявайки разходите на Съюза, които се плащат от бюджета.
- (3) През последните години Съюзът прие амбициозни стратегии за завършване на единния пазар и за стимулиране на устойчив и приобщаващ растеж и работни места, като например „Европа 2020 — Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“ от 3 март 2010 г., „План за действие за изграждане на съюз на капиталовите пазари“ от 30 септември 2015 г., „Нова европейска програма за култура“ от 22 май 2018 г., „Чиста енергия за всички европейци“ от 30 ноември 2016 г., „Затваряне на цикъла — план за действие на ЕС за кръговата икономика“ от 2 декември 2015 г., „Европейска стратегия за мобилност с ниски емисии“ от 20 юли 2016 г., „Европейски план за действие в областта на отбраната“ от 30 ноември 2016 г., „Начало на дейността на Европейския фонд за отбрана“ от 7 юни 2017 г., „Космическа стратегия за Европа“ от 26 октомври 2016 г., Междуинституционалната прокламация относно Европейския стълб на социалните права от 13 декември 2017 г., „Европейски зелен пакт“ от 11 декември 2019 г., Плана за инвестиции във връзка с Европейски зелен пакт от 14 януари 2020 г., „Силна социална Европа за справедливи промени“ от 14 януари 2020 г., „Стратегия за изграждане на цифровото бъдеще на Европа“, „Европейска стратегия за данните“ и Съобщението за изкуствения интелект от 19 февруари 2020 г., „Нова промишлена стратегия за Европа“ от 10 март 2020 г. и „Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа“ от 10 март 2020 г. Фондът InvestEU следва да използва и засилва полезните взаимодействия между тези взаимно подсилващи се стратегии чрез предоставяне на подкрепа за инвестициите и достъп до финансиране.
- (4) На равнището на Съюза европейският семестър за координация на икономическите политики е рамката, чрез която се определят националните приоритети в областта на реформите и се наблюдава тяхното изпълнение. Държавите членки в сътрудничество, по целесъобразност, с местните и регионалните органи разработват свои собствени национални многогодишни инвестиционни стратегии в подкрепа на тези приоритети за реформа. Тези стратегии следва да бъдат представени заедно с годишните национални

програми за реформи като начин да се опишат и координират приоритетните инвестиционни проекти, които да бъдат подкрепени с финансиране на национално равнище, на равнището на Съюза или и на двете. Освен това те следва да използват финансирането от Съюза по последователен начин и за постигане на максимална добавена стойност от финансовата подкрепа, която ще бъде получена по-специално от европейските структурни и инвестиционни фондове, Механизма за възстановяване и устойчивост и програмата InvestEU.

- (5) Фондът InvestEU следва да допринесе за подобряване на конкурентоспособността и за социално-икономическа конвергенция и сближаване в Съюза, включително в областта на иновациите и цифровизацията, за ефикасно използване на ресурсите в съответствие с кръговата икономика, за устойчивостта и приобщаващия характер на икономическия растеж на Съюза, и за социална устойчивост и интеграция на капиталовите пазари в Съюза, включително чрез решения за преодоляване на разпокъсаността на капиталовите пазари в Съюза и за диверсифициране на източниците на финансиране за предприятията от Съюза. За тази цел фондът InvestEU следва да подкрепя проекти, които са технически и икономически жизнеспособни, като предоставя рамка за използването на дългови и капиталови инструменти и инструменти за споделяне на риска, подкрепени от гаранция от бюджета на Съюза и от финансов принос от партньорите по изпълнението, когато е целесъобразно. Фондът InvestEU следва се основава на търсенето, като едновременно с това бъде фокусиран върху предоставянето на стратегически, дългосрочни ползи във връзка с ключови области на политиката на ЕС, които иначе не биха били финансирани или биха получили недостатъчно финансиране, като по този начин допринася за постигането на целите на политиката на Съюза. Подкрепата по линия на фонда InvestEU следва да обхваща широк кръг от сектори и региони, но също така да избягва прекомерната концентрация на секторен или географски принцип, и следва да улеснява достъпа на проекти, съставени се от партньорски субекти в множество региони на територията на ЕС.
- (6) Секторите на културата и творчеството са ключови и бързо развиващи се сектори в Съюза, които генерират както икономическа, така и културна стойност, произтичащи от интелектуалната собственост и индивидуалното творчество. Ограниченията на социалните контакти, въведени по време на кризата с COVID-19, обаче имаха значително отрицателно икономическо въздействие върху тези сектори. Освен това нематериалният характер на активите в тези сектори ограничава достъпа на МСП и на организациите от тези сектори до частно финансиране, което е от съществено значение за инвестирането, разрастването и конкуренцията на международно равнище. Програмата InvestEU следва да продължи да улеснява достъпа до финансиране за МСП и за организациите от секторите на културата и творчеството. Секторите на културата и творчеството, аудио-визуалния сектор и медиите са от съществено значение за нашето културно многообразие и демокрацията в ерата на цифровите технологии, както и съществена част от нашия суверенитет и независимост, и стратегическите инвестиции в аудио-визуално и медийно съдържание и технологии ще определят способността ни в дългосрочен план за създаване и разпространение на съдържание за широка публика отвъд националните граници.
- (7) С цел стимулиране на устойчив и приобщаващ растеж, инвестициите и заетостта, допринасяйки по този начин за подобряване на благосъстоянието, за

по-справедливо разпределение на доходите и за по-голямо икономическо, социално и териториално сближаване в Съюза, фондът InvestEU следва да подкрепя инвестициите в материални и нематериални активи, включително в културно наследство. Проектите, финансирани по линия на фонда InvestEU, следва да отговарят на екологичните и социалните стандарти на Съюза, включително стандартите в областта на трудовите права. Намесата чрез фонда InvestEU следва да допълва подкрепата от Съюза, предоставяна чрез безвъзмездни средства.

- (8) Съюзът подкрепи целите, определени в Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие („Програмата до 2030 г.“), нейните цели за устойчиво развитие (ЦУР) и Парижкото споразумение, прието по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата²⁴ („Парижкото споразумение относно изменението на климата“), както и Рамковата програма от Сендай за намаляване на риска от бедствия за периода 2015—2030 г. За постигането на тези цели, както и на тези, предвидени в политиките на Съюза в областта на околната среда, действията за устойчиво развитие трябва значително да се засилят. Поради това принципите на устойчиво развитие следва да заемат централно място при разработването на фонда InvestEU.
- (9) Програмата InvestEU следва да допринесе за изграждането на устойчива финансова система в Съюза, която подкрепя преориентирането на частния капитал към устойчиви инвестиции в съответствие с целите, посочени в съобщението на Комисията от 8 март 2018 г. под заглавие „План за действие: Финансиране за устойчив растеж“ и в съобщението на Комисията от 14 януари 2020 г. относно Плана за инвестиции във връзка с Европейския зелен пакт.
- (10) Отразявайки значението на борбата срещу изменението на климата съгласно ангажиментите на Съюза за прилагане на Парижкото споразумение относно изменението на климата и ЦУР, програмата InvestEU ще допринесе за интегриране на действията по климата и постигане на общата цел за изразходване на 25 % от бюджета на Съюза в подкрепа на целите в областта на климата. Действията по програмата InvestEU се очаква да допринесат с 30 % от общия финансов пакет на програмата InvestEU за целите в областта на климата. Релевантните действия ще бъдат определени по време на подготовката и изпълнението на програмата InvestEU и ще бъдат повторно оценени в контекста на съответните процеси на оценяване и преглед.
- (11) За да се определи дали дадена икономическа дейност е устойчива по отношение на околната среда, приносът на фонда InvestEU за постигането на целта в областта на климата ще се проследява чрез системата на Съюза за проследяване на разходите в областта на климата, която ще бъде разработена от Комисията в сътрудничество с потенциалните партньори по изпълнението, чрез подходящо използване на критериите, установени в [Регламента относно установяването на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции²⁵]. Програмата InvestEU следва да допринесе и за привеждането в действие на други измерения на ЦУР.
- (12) Според Доклада за глобалните рискове от 2018 г., публикуван от Световния икономически форум, половината от десетте най-големи риска, които

²⁴ ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

²⁵ COM(2018) 353.

застрашават световната икономика, се отнасят до околната среда. Тези рискове включват замърсяването на въздуха, почвата, вътрешните води и океаните, екстремните метеорологични събития, загубата на биологично разнообразие и неуспехите в областта на смекчаването на последиците от изменението на климата и адаптирането към него. Екологичните принципи са здраво залегнали в Договорите и в много от политиките на Съюза. Ето защо интегрирането на екологичните цели следва да бъде насърчавано в операциите, свързани с фонда InvestEU. Опазването на околната среда и предотвратяването и управлението на свързаните рискове следва да бъдат интегрирани в подготовката и привеждането в действие на инвестициите. Съюзът следва също така да следи своите разходи, свързани с биологичното разнообразие и контрола върху замърсяването на въздуха, за да изпълни задълженията си за докладване съгласно Конвенцията за биологичното разнообразие²⁶ и Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета²⁷. Следователно инвестициите, направени за екологично устойчиви цели, следва да бъдат проследявани, като се използват общи методики, съгласувани с методиките, разработени по линия на други програми на Съюза, които се прилагат за климата, биологичното разнообразие и управлението на замърсяването на въздуха, за да може да се оцени индивидуалното и комбинираното въздействие на инвестициите върху ключови компоненти на природния капитал, включително въздуха, водата, почвата и биологичното разнообразие.

- (13) Инвестиционните проекти, които получават значителна подкрепа от Съюза, по-специално в областта на инфраструктурата, следва да бъдат проверявани от партньора по изпълнението, за да се определи дали имат екологични, климатични или социални последици. Инвестиционните проекти, които имат такова въздействие, следва да подлежат на проверка за устойчивост в съответствие с насоките, които следва да бъдат разработени от Комисията в тясно сътрудничество с потенциални партньори по изпълнението в рамките на програмата InvestEU. Тези насоки следва да използват по подходящ начин на критериите, установени в [Регламента относно установяването на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции], за да се определи дали дадена икономическа дейност е устойчива по отношение на околната среда и съгласувана с насоките, разработени за други програми на Съюза. В съответствие с принципа на пропорционалност въпросните насоки следва да включват подходящи разпоредби, за да се избегне ненужната административна тежест, а проектите под определен размер, както бъде определен в насоките, следва да бъдат изключени от проверката за устойчивост. Когато партньорът по изпълнението заключи, че не е нужно да се предприемат мерки за осигуряване на устойчивост, той следва да представи обосновка пред инвестиционния комитет, създаден за фонда InvestEU. Операции, които са несъвместими с постигането на целите в областта на климата, не следва да бъдат допустими за подкрепа по линия на настоящия регламент.
- (14) Ниските нива на инвестициите в инфраструктура в Съюза по време на финансовата криза и отново по време на породената от COVID-19 криза

²⁶ ОВ L 309, 13.12.1993 г., стр. 3.

²⁷ Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35/ЕО и за отмяна на Директива 2001/81/ЕО (ОВ L 344, 17.12.2016 г., стр. 1.).

подкопаха способността на Съюза да стимулира устойчивия растеж, конкурентоспособността и сближаването. Той също така създава риск от консолидиране на неравновесията и оказва въздействие върху развитието на регионите в дългосрочен план. Значителните инвестиции в инфраструктура на Съюза, по-специално по отношение на взаимосвързаността и енергийната ефективност, както и за създаването на Единно европейско транспортно пространство, са от съществено значение за постигането на целите на Съюза за устойчивост, включително ангажиментите на Съюза за постигане на целите за устойчиво развитие и целите в областта на енергетиката и климата за 2030 г. Подкрепата от фонда InvestEU следва да бъде насочена съответно към инвестиции в областта на транспорта, енергетиката, включително енергийната ефективност и възобновяемите източници на енергия, и други безопасни и устойчиви енергийни източници с ниски емисии, екологична инфраструктура, инфраструктура, свързана с действия в областта на климата, морска инфраструктура и цифрова инфраструктура. С програмата InvestEU следва да се дава приоритет на областите, в които не се инвестира достатъчно и които изискват допълнителни инвестиции. За да се увеличи максимално въздействието и добавената стойност на финансовата подкрепа от Съюза, е целесъобразно да се насърчава рационализирането на инвестиционния процес, което позволява видимост на проектите и увеличава максимално полезните взаимодействия между съответните програми на Съюза в области като транспорта, енергетиката и цифровизацията. Като се имат предвид заплахите за безопасността и сигурността, инвестиционните проекти, получаващи подкрепа от Съюза, следва да включват мерки за устойчивост на инфраструктурата, включително нейната поддръжка и безопасност, и следва да вземат предвид принципите за защита на гражданите на обществени места. Това следва да допълва усилията, полагани по линия на други фондове на Съюза, които предоставят подкрепа за компонентите за сигурност на инвестициите в обществени пространства, транспорт, енергетика и други критични инфраструктури, като например Европейския фонд за регионално развитие.

- (15) Когато е целесъобразно, програмата InvestEU следва да допринася за постигането на целите на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета²⁸ и на Регламента относно управлението²⁹, както и да насърчава енергийната ефективност при инвестиционните решения.
- (16) Истинската мултимодалност е възможност за създаване на ефикасна и екологосъобразна транспортна мрежа, която използва максималния потенциал на всички видове транспорт и генерира полезни взаимодействия между тях. Програмата InvestEU би могла да подкрепя инвестициите в мултимодални транспортни центрове, които независимо от значителния си икономически потенциал и от стопанското си значение представляват значителен риск за

²⁸ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

²⁹ Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

частните инвеститори. Програмата InvestEU следва също така да допринася за разработването и внедряването на интелигентните транспортни системи (ИТС). Програмата InvestEU следва да спомага за активизиране на усилията за проектиране и прилагане на технологии, които помагат за подобряване на безопасността на превозните средства и на пътната инфраструктура.

- (17) Програмата InvestEU следва да допринася за политиките на Съюза по отношение на моретата и океаните чрез разработването на проекти и предприятия в областта на „синята“ икономика и на принципите на финансиране за устойчива „синя“ икономика. Това може да включва интервенции в областта на морското предприемачество и промишленост, иновативна и конкурентоспособна морска промишленост, както и енергия от възобновяеми морски източници и кръгова икономика.
- (18) Въпреки че равнището на общите инвестиции в Съюза се беше увеличило преди породената от COVID-19 криза, инвестициите в по-високорисковите дейности, като научните изследвания и иновациите, все още не бяха достатъчни и сега се предполага, че са били засегнати сериозно от кризата. Произтичащият недостиг на инвестиции в научни изследвания и иновации е в ущърб на индустриалната и икономическата конкурентоспособност на Съюза и на качеството на живот на неговите граждани. Фондът InvestEU следва да предоставя подходящи финансови продукти, които да обхващат различни етапи от иновационния цикъл и широк кръг от заинтересовани страни, по-специално за да даде възможност за подобряване и внедряване на решения от търговски мащаб в Съюза, така че тези решения да станат конкурентоспособни на световните пазари, и да насърчава върховите научни постижения на Съюза в световен мащаб в областта на устойчивите технологии, при полезно взаимодействие с „Хоризонт Европа“, включително с Европейския съвет по иновациите. В това отношение опитът, придобит от финансовите инструменти, като „InnovFin - Финансиране от ЕС за новатори“, използван в рамките на „Хоризонт 2020“ за улесняване и ускоряване на достъпа до финансиране за иновативни предприятия, следва да служи като солидна основа за предоставяне на тази целева подкрепа.
- (19) Туризмът е важна област за икономиката на Съюза и за сектора, който претърпя особено голям спад в резултат на пандемията от COVID-19. Програмата InvestEU следва да допринесе за укрепването на нейната дългосрочна конкурентоспособност чрез действия, стимулиращи устойчивия, иновативен и цифров туризъм.
- (20) Спешно са необходими значителни усилия за инвестиране в цифровата трансформация, за стимулиране на тази цифрова трансформация и за разпространяване на ползите от нея до всички граждани и предприятия в Съюза. Силната политическа рамка на стратегията за цифров единен пазар сега следва да бъде придружена от еднакво амбициозни инвестиции, включително в областта на изкуствения интелект, в съответствие с програмата „Цифрова Европа“.
- (21) МСП представляват над 99 % от предприятията в Съюза и тяхната икономическа стойност е значителна и ключова. Те обаче се сблъскват с предизвикателства при достъпа до финансиране поради това, че са възприемани като високорискови и поради липсата на достатъчно обезпечение. Допълнителни предизвикателства произтичат от нуждата на МСП и социалните икономически предприятия да останат конкурентоспособни, като се ангажират с дейности за цифровизация, интернационализация, трансформация при следване на логиката на кръговата

икономика и иновации и като повишават квалификацията на своята работна сила. Освен това МСП и социалните икономически предприятия имат достъп до по-ограничен набор от източници на финансиране, отколкото по-големите предприятия, тъй като обикновено не емитират облигации и имат само ограничен достъп до фондови борси и до големи институционални инвеститори. Иновативните решения, като например придобиването на дялово участие в предприятие от страна на служителите, също са все по-често срещано решение от страна на МСП и социалните икономически предприятия. Трудностите при достъпа до финансиране са още по-големи за МСП, чиито дейности са съсредоточени върху нематериални активи. МСП в Съюза разчитат в голяма степен на банки и на дългово финансиране под формата на банкови овърдрафти, банкови заеми или лизинг. Подкрепата за МСП, които са изправени пред горепосочените предизвикателства, чрез съдействие за получаване на достъп до финансови средства и чрез предоставяне на по-разнообразни източници на финансиране, е необходима, за да се подобри способността на МСП да финансират своето учредяване, растеж, иновации и устойчиво развитие, да се гарантира тяхната конкурентоспособност и способността им да устояват на икономически сътресения с цел подобряване на устойчивостта на икономиката и на финансовата система по време на икономически спадове и поддържане на способността на МСП да създават работни места и социално благополучие. Настоящият регламент допълва вече предприетите инициативи в рамките на съюза на капиталовите пазари. Поради това фондът InvestEU следва да се основава на успешни програми на Съюза, като например Програмата за конкурентоспособност на предприятията и за МСП (COSME), и да осигурява работен капитал и инвестиции през целия жизнен цикъл на предприятието, да предоставя финансиране за лизингови сделки и възможност за насочване към конкретни, по-целенасочени финансови продукти. Тя следва също така да увеличи максимално капацитета на публичните/частните фондове за финансиране, като например Фонда за първично публично предлагане (ППП) за МСП, като се стреми да подкрепя МСП чрез насочване както на повече частни, така и на публични капитали, по-специално в стратегически дружества.

- (22) Както е посочено в документа за размисъл на Комисията относно социалното измерение на Европа от 26 април 2017 г., Съобщението относно европейския стълб на социалните права, рамката на Съюза за Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и Съобщението „Силна социална Европа за справедливи промени“ от 14 януари 2020 г., изграждането на по-приобщаващ и справедлив Съюз е ключов приоритет за Съюза за справяне с неравенството и за насърчаване на политиките за социално приобщаване в Европа. Неравенството на възможностите засяга най-вече достъпа до образование, обучение, култура, заетост, здравеопазване и социални услуги. Инвестициите в икономика, основана на социалните ценности, уменията и човешкия капитал, както и в интегрирането на уязвимите групи от населението в обществото, могат да подобрят икономическите възможности, особено ако се координират на равнището на Съюза. Фондът InvestEU следва да се използва за подкрепа на инвестициите в образованието и обучението, включително преквалификацията и повишаването на квалификацията на работниците, между другото в регионите, зависещи от въглеродно интензивна икономика и засегнати от структурния преход към нисковъглеродна икономика. Той следва да се използва за подкрепа на проекти, които генерират положителни социални последици и засилват социалното приобщаване, като спомагат за увеличаване на заетостта във всички

региони, особено сред неквалифицираните работници и трайно безработните, и подобряват положението по отношение на равенството между половете, равните възможности, недискриминацията, достъпността, солидарността между поколенията, здравеопазването и социалните услуги, социалното жилищно настаняване, бездомността, цифровото приобщаване, развитието на общностите, ролята и мястото на младите хора в обществото, както и уязвимите лица, включително гражданите на трети държави. Програмата InvestEU следва също така да подкрепя европейската култура и творчество, които имат социална цел.

- (23) За да се противодейства на дълбоките промени на обществата в Съюза и на пазара на труда през следващото десетилетие, е необходимо да се инвестира в човешкия капитал, социалната инфраструктура, микрофинансирането, етичното финансиране и финансирането за социални предприятия и новите бизнес модели на социалната икономика, включително инвестициите със социално въздействие и договорите със социални резултати. Програмата InvestEU следва да укрепи възникващата социална пазарна екосистема, като увеличи предлагането и достъпа до финансиране за микропредприятия и социални предприятия и институциите за социална солидарност, за да се отговори на търсенето от страна на онези, които най-много се нуждаят от финансиране. В доклада на Работната група на високо равнище относно инвестирането в социална инфраструктура в Европа от януари 2018 г., озаглавен „Насърчаване на инвестициите в социална инфраструктура в Европа“, бе установен общ недостиг на инвестиции в социална инфраструктура и услуги в размер на най-малко 1,5 трилиона евро за периода 2018—2030 г., включително образование, обучение, здравеопазване и жилищно настаняване. Това изисква подкрепа, включително на равнището на Съюза. Ето защо колективната власт на обществените, търговските и филантропичните капитали, както и на подпомагането от алтернативни видове доставчици на финансиране, като например етични, социални и устойчиви участници, и от фондации следва да бъде използвана в подкрепа на развитието на веригата за създаване на стойност на социалния пазар и за по-висока устойчивост на Съюза.
- (24) В икономическата криза, причинена от пандемията от COVID-19, разпределянето на ресурсите на пазара не е напълно ефикасно и усещането за риск възпрепятства значително частния инвестиционен поток. При тези обстоятелства ключовата характеристика на фонда InvestEU за намаляване на риска за привличането на частно финансиране за икономически жизнеспособни проекти е особено ценна и следва да бъде засилена, между другото с цел да се противодейства на риска от асиметрично възстановяване. Програмата InvestEU следва да може да предоставя решаваща подкрепа на предприятията по време на фазата на възстановяване и в същото време да гарантира силен акцент на инвеститорите върху средносрочните и дългосрочните политически приоритети на Съюза, като например „Европейски зелен курс“, Плана за инвестиции за устойчива Европа, Стратегията за изграждане на цифровото бъдеще на Европа и силна социална Европа за справедливи промени. Тя следва значително да увеличи капацитета за поемане на риск на групата на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и националните насърчителни банки и институции и други партньори по изпълнението в подкрепа на икономическото възстановяване.
- (25) Пандемията от COVID-19 е голямо сътресение за световната икономика и икономиката на Съюза. Свиването на БВП на ЕС се очаква да бъде много по-

сериозно, отколкото по време на финансовата криза през 2009 г., а отрицателните социални последици ще бъдат неизбежни. Избухването на пандемията показва, че е необходимо да се обърне внимание на стратегическата уязвимост, за да се подобри реакцията на Съюза при извънредни ситуации, както и устойчивостта на цялата икономика. Само устойчива, приобщаваща и интегрирана европейска икономика може да запази единния пазар и еднаквите условия на конкуренция в полза на най-тежко засегнатите държави членки.

- (26) Фондът InvestEU следва да функционира чрез пет компонента на политиката, които отразяват основните приоритети на политиката на Съюза, а именно: устойчива инфраструктура; научни изследвания, иновации и цифровизация; МСП; социални инвестиции и умения; и стратегически европейски инвестиции.
- (27) Въпреки че първоначално предназначение на компонента на политиката за МСП бе в полза на МСП, малките дружества със средна пазарна капитализация следва също да бъдат допустими в рамките на този компонент на политиката. Дружествата със средна пазарна капитализация следва също така да бъдат допустими за подпомагане по другите четири компонента на политиката.
- (28) Основният акцент на компонента за стратегически европейски инвестиции следва да бъде върху подкрепата за тези крайни получатели, установени в държава членка и извършващи дейност в Съюза, чиито дейности са от стратегическо значение за него, по-специално с оглед на зеления и цифровия преход и на повишената устойчивост в области на i) предоставянето на здравни грижи от първа необходимост, производството и складирането на фармацевтични продукти, медицински изделия и медицински консумативи, укрепването на капацитета за реагиране при кризи в областта на здравеопазването и на системата за гражданска защита, ii) критичната инфраструктура, независимо дали е физическа или виртуална; iii) предоставянето на стоки и услуги, които са от значение за експлоатацията и поддръжката на такава инфраструктура, iv) ключови базови, преобразуващи, екологосъобразни и цифрови технологии и революционни иновации, когато инвестициите са от стратегическо значение за промишленото бъдеще на Съюза, включително изкуствен интелект, блокова верига, софтуер, роботика, полупроводници, микропроцесори, авангардни технологии за изчисления в облак, високопроизводителни изчислителни технологии, киберсигурност, квантови технологии, фотоника, промишлени биотехнологии, технологии за енергия от възобновяеми източници, технологии за съхранение на енергия, включително батерии, технологии за устойчив транспорт, чист водород и приложения за горивни клетки, технологии за декарбонизация на промишлеността, улавяне и съхранение на въглероден диоксид, технологии за кръгова икономика, биомедицина, нанотехнологии, фармацевтични продукти и авангардни материали; v) производствени съоръжения за масово производство на информационни и комуникационни компоненти и устройства в ЕС; vi) предоставяне и складиране на суровини от изключителна важност за обществените участници, предприятията или потребителите в Съюза; vii) критични технологии и материали за сигурността на Съюза и неговите държави членки, като например секторите на отбраната и космическия сектор, киберсигурността и изделията с двойна употреба съгласно определението в член 2, точка 1 от Регламент (ЕО) № 428/2009 на Съвета. Седалището на крайните получатели следва да бъде в една от държавите членки и те следва да извършват дейности в Съюза, в смисъл че развиват значителни дейности по отношение на

персонала, производството, научноизследователската и развойната дейност или други стопански дейности в Съюза. Проектите, които допринасят за диверсификацията на стратегическите вериги за доставки в рамките на единния пазар чрез извършване на операции от много места в ЕС, следва да могат да се възползват от тях.

- (29) Компонентът за стратегически европейски инвестиции следва също така да е насочен към доставчици, установени и функциониращи в Съюза, чиито дейности са от стратегическо значение за Съюза и които ще се нуждаят от дългосрочни инвестиции или са обхванати от механизма за скрининг на преките чуждестранни инвестиции. Освен това от компонента за стратегически европейски инвестиции следва да могат да се възползват, по-специално важни проекти от общоевропейски интерес.
- (30) InvestEU следва също така да предоставя подкрепа за финансиране с цел генериране на инвестиции в полза на регионите в процес на справедлив преход.
- (31) Всеки компонент на политиката следва да включва две подразделения, т.е. раздел „ЕС“ и раздел „Държави членки“. Разделът „ЕС“ следва да бъде насочен по пропорционален начин към конкретни прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации, които засягат целия Съюз или конкретна държава членка. Подпомогнатите операции следва да имат ясна добавена стойност за Съюза. Разделът „Държави членки“ следва да дава възможност на държавите членки, както и на регионалните органи чрез тяхната държава членка, да предоставят част от своите ресурси от средствата под споделено управление за провизиране на гаранцията от ЕС, и да я използват за операции по финансиране или инвестиране с цел преодоляване на конкретни прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации на тяхна територия, включително в уязвими и отдалечени райони, като най-отдалечените региони на Съюза, както е предвидено в споразумението за принос, за да се постигнат целите на фондовете в рамките на споделеното управление. Операциите, подкрепяни от фонда InvestEU чрез разделите „ЕС“ или „Държави членки“, не следва да дублират, нито да изместват частното финансиране или да нарушават конкуренцията на вътрешния пазар.
- (32) Разделът „Държави членки“ следва да бъде специално проектиран, за да позволява използването на средствата под споделено управление за провизиране на гаранция, издадена от Съюза. Тази възможност би увеличила добавената стойност на гаранцията от ЕС чрез предоставяне на подкрепа по нейна линия на по-широк кръг от финансови получатели и проекти и чрез разнообразяване на средствата за постигане на целите на фондовете със споделено управление, като същевременно се гарантира последователно управление на риска на условните задължения чрез прилагане на гаранцията от ЕС при непряко управление. Съюзът следва да гарантира операциите по финансиране и инвестиране, предвидени в гаранционните споразумения, сключени между Комисията и партньорите по изпълнението в рамките на раздел „Държави членки“. Средствата под споделено управление следва да осигуряват провизиране на гаранцията съгласно процент на провизиране, определен от Комисията, и посочен в споразумението за принос, сключено с държавата членка, въз основа на естеството на операциите и произтичащите от тях очаквани загуби. Държавата членка поема загубите, надхвърлящи очакваните загуби, като издава насрещна гаранция в полза на Съюза. Такива договорености следва да се сключат в единно споразумение за принос с всяка държава членка, която избира

доброволно тази възможност. Споразумението за принос следва да обхваща едно или повече конкретни гаранционни споразумения, които да бъдат изпълнени в рамките на съответната държава членка въз основа на правилата на фонда InvestEU и на всяко гарантирано заделяне на средства на регионално равнище. Определянето на процента на провизиране за всеки отделен случай изисква дерогация от член 211, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) № 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета³⁰ (Финансовият регламент). Тази схема осигурява също единен набор от правила за бюджетните гаранции, подкрепени от средства, които се управляват централно или от средства под споделено управление, което ще улесни комбинирането им.

- (33) Следва да се създаде партньорство между Комисията и групата на ЕИБ, като се извличат ползи от съответните силни страни на всеки партньор, за да се гарантира максимално въздействие на политиката, ефикасност на разгръщането, подходящ бюджет и надзор над управлението на риска, и това партньорство следва да подкрепя ефективен и приобщаващ пряк достъп до гаранцията от ЕС.
- (34) За да може да насочи подкрепата си към европейската икономика чрез Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), Комисията следва да бъде в състояние да участва в едно или повече възможни увеличения на капитала на ЕИФ, за да фондът може да продължи да подкрепя европейската икономика и нейното възстановяване. Съюзът следва да може да запази общия си дял от капитала на ЕИФ при надлежно отчитане на финансовите последици. За тази цел в многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. следва да се предвиди достатъчен финансов пакет.
- (35) Комисията следва да потърси мнението на други потенциални партньори по изпълнението заедно с това на групата на ЕИБ относно инвестиционните насоки, системата за проследяване на разходите в областта на климата, насоките за проверка на устойчивостта и общите методики, както е целесъобразно, с цел да се гарантира приобщаване и оперативност, докато бъдат създадени органите на управление, след което участието на партньорите по изпълнението следва да се осъществява в рамките на консултативния съвет и на управителния съвет на програмата InvestEU.
- (36) Фондът InvestEU следва да бъде отворен за принос от трети държави, които са членки на Европейската асоциация за свободна търговия, държави в процес на присъединяване, държави кандидатки и потенциални кандидатки, държави, обхванати от Европейската политика за съседство, и други държави, в съответствие с условията, определени между Съюза и тези държави. Това следва да позволи продължаването на сътрудничеството със съответните държави, където е целесъобразно, по-специално в областта на научните изследвания и иновациите, както и на МСП.
- (37) С настоящия регламент се определя финансов пакет за други мерки на програмата InvestEU освен провизирането на гаранцията от ЕС, която представлява основната референтна сума по смисъла на [*позоваването следва*

³⁰ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

да бъде актуализирано по целесъобразност в съответствие с новото междуинституционално споразумение: Точка 16 от предложението за междуинституционално споразумение от 2 декември 2013 г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетните въпроси и доброто финансово управление, прието от институциите³¹], за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.

- (38) Гаранцията от ЕС в размер на 75 153 850 000 EUR (по текущи цени) на равнището на Съюза се очаква да мобилизира над 1 000 000 000 000 EUR допълнителни инвестиции в целия Съюз и следва да бъде разпределена ориентировъчно между компонентите на политиката. За компонентът за стратегически европейски инвестиции обаче следва да има специална част от гаранцията от ЕС.
- (39) На 18 април 2019 г. Комисията обяви, че без да се засягат прерогативите на Съвета при прилагането на Пакта за стабилност и растеж (ПСР), еднократни вноски от държавите членки — от държава членка или от националните насърчителни банки, класифицирани в общия сектор „Държавно управление“ или действащи от името на държава членка — в тематични или многонационални инвестиционни платформи, следва по принцип да се определят като еднократни мерки по смисъла на член 5, параграф 1 и на член 9, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета³² и на член 3, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета³³. Освен това, без да се засягат прерогативите на Съвета при прилагането на ПСР, Комисията заяви, че ще прецени до каква степен в контекста на съобщението на Комисията относно гъвкавостта може да се прилага същото третиране като за ЕФСИ по отношение на програмата InvestEU като инструмент, приемник на ЕФСИ, по отношение на еднократните вноски, предоставени от държавите членки в брой за финансирането на допълнителна сума на гаранцията от ЕС за целите на раздел „Държави членки“.
- (40) Гаранцията от ЕС, която е в основата на фонда InvestEU, следва да се изпълнява непряко от Комисията, като се разчита на партньорите по изпълнението с участието на финансови посредници, когато е приложимо, и на крайни получатели. Подборът на партньорите по изпълнението следва да бъде прозрачен и да не бъде засегнат от конфликт на интереси. Комисията следва да сключи с всеки партньор по изпълнението гаранционно споразумение, с което се разпределя гаранционният капацитет от фонда InvestEU, за да се подкрепят неговите операции по финансиране и инвестиране, които отговарят на критериите за допустимост на фонда InvestEU и допринасят за постигането на неговите цели. Управлението на риска, свързан с гаранцията от ЕС, не следва да възпрепятства прекия достъп до нея от страна на партньорите по изпълнението. След като гаранцията от ЕС бъде предоставена в рамките на раздел „ЕС“ на партньорите по изпълнението, те следва да носят пълна отговорност за целия

³¹ COM(2018) 323 final.

³² Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1).

³³ Регламент (ЕО) № 1467/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за определяне и изясняване на прилагането на процедурата при прекомерен дефицит (ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 6).

инвестиционен процес и за надлежната проверка, свързана с операциите по финансиране или инвестиране. Фондът InvestEU следва да подкрепя проекти, които обикновено имат по-висок рисков профил от проектите, подпомагани по линията на обичайните операции на партньорите по изпълнението, и които не са могли да бъдат осъществени през периода, през който е можело да бъде използвана гаранцията от ЕС, или чието осъществяване не е било възможно в същата степен, от други публични или частни източници без подкрепа от InvestEU. Въпреки това за операциите по финансиране и инвестиране могат да се прилагат специални условия по отношение на критерия за допълняемост в рамките на компонента за стратегически европейски инвестиции, произтичащи от неговата цел.

- (41) Фондът InvestEU следва да разполага със структура за управление, чието функциониране следва да е съизмеримо с единствената цел на програмата, която е гарантиране на подходящо използване на гаранцията от ЕС в съответствие с осигуряването на политическа независимост на инвестиционните решения. Тази структура за управление следва да се състои от консултативен съвет, управителен съвет и напълно независим инвестиционен комитет. Съставът на цялата управленска структура следва да се стреми да постигне баланс между половете. Структурата за управление не следва да засяга или да се намесва в процеса на вземане на решения на групата на ЕИБ или на други партньори по изпълнението и не следва да замества съответните им управляващи органи.
- (42) Консултативният съвет, съставен от представители на партньорите по изпълнението, представители на държавите членки, един експерт, назначен от Европейския икономически и социален комитет, и един експерт, назначен от Комитета на регионите, следва да бъде създаден с цел обмен на информация и обмен на мнения относно усвояването на финансовите продукти, въведени по линия на фонда InvestEU, и обсъждане на променящите се потребности и новите продукти, включително специфични териториални пазарни пропуски.
- (43) За да може да представлява консултативния съвет от самото начало, Комисията следва да назначи представители на потенциалните партньори по изпълнението за срок от една година, а след това партньорите по изпълнението, които са подписали гаранционни споразумения, ще поемат тази отговорност.
- (44) Управителният съвет, съставен от представители на Комисията, представители на партньорите по изпълнението, и един експерт без право на глас, назначен от Европейския парламент, следва да определя стратегическите и оперативните насоки за фонда InvestEU.
- (45) Комисията следва да оценява съвместимостта на операциите по инвестиране и финансиране, представени от партньорите по изпълнението, с цялото право на Съюза и с всичките му политики. Решенията относно операциите по финансиране и инвестиране в крайна сметка следва да се вземат от партньор по изпълнението.
- (46) Инвестиционният комитет, съставен от независими експерти, следва да взема окончателното решение за предоставяне на подкрепата от гаранцията от ЕС за операции по финансиране и инвестиране, които отговарят на критериите за допустимост, като по този начин се предоставя външна експертна помощ при оценките на инвестициите във връзка с проекти. Инвестиционният комитет следва да разполага с различни конфигурации, за да обхване различни области на политиката и сектори по възможно най-добрия начин.

- (47) Инвестиционният комитет следва да стане отговорен по силата на своята конституция и за предоставянето на гаранция от ЕС за операции по финансиране и инвестиране съгласно Регламент (ЕС) 2015/1017, за да се избегнат паралелни структури за оценка на предложенията за използване на гаранцията от ЕС.
- (48) Независимият секретариат, който се управлява от Комисията и се отчита пред председателя на инвестиционния комитет, следва да подпомага инвестиционния комитет.
- (49) При подбора на партньорите по изпълнението за разгръщането на фонда InvestEU Комисията следва да отчита способността на контрагента да изпълнява целите на програмата и да допринася със собствени ресурси, за да се гарантира подходящо географско покритие и диверсификация, да се привличат частни инвеститори и да се осигури достатъчна диверсификация на риска и решения за преодоляване на проявите на неефективност на пазара и неоптималните инвестиционни ситуации. С оглед на нейната роля съгласно Договорите, способността ѝ да действа във всички държави членки и съществуващият опит в рамките на настоящите финансови инструменти и ЕФСИ, групата на ЕИБ следва да остане привилегирован партньор по изпълнението в рамките на раздел „ЕС“ на фонда InvestEU. В допълнение към групата на ЕИБ, националните насърчителни банки или институции следва да могат да предлагат допълнителен набор от финансови продукти, като се има предвид, че техният опит и способности на национално и регионално равнище биха могли да бъдат от полза за постигане на максимално въздействие на публичните средства върху цялата територия на Съюза и за осигуряване на справедлив географски баланс на проектите. Програмата InvestEU следва да се прилага по такъв начин, че да насърчава равнопоставените условия на конкуренция за по-малките и по-младите насърчителни банки и институции. Освен това следва да е възможно други международни финансови институции да станат партньори по изпълнението, по-специално когато те представят сравнително предимство по отношение на специфични експертни познания и опит в някои държави членки и когато представляват мажоритарен дял от капитала на Съюза. Следва също така да бъде възможно за други субекти, отговарящи на критериите, посочени във Финансовия регламент, да станат партньори по изпълнението.
- (50) С оглед на насърчаването на подобрена географска диверсификация могат да се създадат инвестиционни платформи, които да съчетават усилията и експертния опит на партньорите по изпълнението с други национални насърчителни банки или институции, които имат ограничен опит в използването на финансови инструменти. Тези структури следва да бъдат насърчавани, включително с наличната подкрепа на консултантския център InvestEU. Целесъобразно е да се обединят съинвеститори, публични органи, експерти, институции в областта на образованието, обучението и научните изследвания, съответните социални партньори и представители на гражданското общество, както и други участници на равнището на Съюза, на национално и на регионално равнище.
- (51) Гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“ следва да бъде разпределена на всеки партньор по изпълнението, отговарящ на условията за допустимост в съответствие с член 62, параграф 1, буква в) от Финансовия регламент, включително национални или регионални насърчителни банки или институции, ЕИБ, Европейския инвестиционен фонд и други международни финансови институции. При подбора на партньорите по изпълнението в раздел „Държави членки“ Комисията следва да вземе предвид предложенията,

направени от всяка държава членка, както е отразено в споразумението за принос. В съответствие с член 154 от Финансовия регламент Комисията следва да извърши оценка на правилата и процедурите на партньора по изпълнението, за да установи дали те осигуряват ниво на защита на финансовите интереси на Съюза, равностойно на предоставеното от Комисията.

- (52) Операциите по финансиране и инвестиране следва в крайна сметка да бъдат определяни от партньора по изпълнението от негово име, изпълнявани в съответствие с неговите вътрешни правила, политики и процедури и отчетени в неговите собствени финансови отчети или, където е приложимо, оповестени в бележките към финансовите обосновки. Поради това Комисията следва да се отчита изключително за финансовата отговорност, произтичаща от гаранцията от ЕС, и да оповести максималния размер на гаранцията, включително цялата съответна информация относно предоставената гаранция.
- (53) Когато е целесъобразно, фондът InvestEU следва да дава възможност за гладкото, безпрепятствено и ефективно комбиниране на безвъзмездни средства, финансови инструменти или и двете, финансирани от бюджета на Съюза или от други фондове, като например Фонда на ЕС за търговия с емисии (СТЕ), с гаранцията от ЕС в случаите, когато това е необходимо, за да се подкрепят в най-голяма степен инвестициите за преодоляване на конкретни прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации.
- (54) Проектите, представени от партньорите по изпълнението, за подкрепа по програмата InvestEU, включващи подкрепа за смесено финансиране по линия на фонда InvestEU с подпомагане от други програми на Съюза, следва като цяло да съответстват на целите и критериите за допустимост на съответните други програми на Съюза. Решението за използването на гаранцията от ЕС следва да бъде взето в рамките на програмата InvestEU.
- (55) Консултантският център InvestEU следва да подкрепя разработването на стабилен набор от инвестиционни проекти във всеки компонент на политиката чрез консултативни инициативи, които се изпълняват от групата на ЕИБ или от други консултативни партньори, или се изпълняват пряко от Комисията. Консултантският център InvestEU следва да насърчава географската диверсификация с цел да допринесат за постигането на целите на Съюза за икономическо, социално и териториално сближаване и за намаляване на регионалните различия. Консултантският център InvestEU следва да отделя особено внимание на обединяването на малки по размер проекти в по-големи портфейли. Комисията, групата на ЕИБ и други консултативни партньори следва да си сътрудничат тясно с цел гарантиране на ефикасност, полезни взаимодействия и ефективно географско покритие на подкрепата в целия Съюз, като се вземат предвид опитът и местният капацитет на партньорите по изпълнението на място, както и европейски консултантски център по инвестиционни въпроси, създаден съгласно Регламент (ЕС) 2015/1017 на Европейския парламент и Съвета³⁴. Освен това консултантският център InvestEU следва да осигури централна входна точка за помощта за разработване на

³⁴ Регламент (ЕС) 2015/1017 на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2015 г. за Европейския фонд за стратегически инвестиции, Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси и Европейския портал за инвестиционни проекти и за изменение на регламенти (ЕС) № 1291/2013 и (ЕС) № 1316/2013 — Европейски фонд за стратегически инвестиции (ОВ L 169, 1.7.2015 г., стр. 1).

проекти, предоставяна по негова линия, на публични органи и на организатори на проекти.

- (56) Консултантският център InvestEU следва да бъде създаден от Комисията заедно с групата на ЕИБ като основен партньор въз основа на опита, придобит чрез Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси. Комисията следва да отговаря за направляването на политиката на консултантския център InvestEU и за управлението на централната входна точка. Групата на ЕИБ следва да провежда консултативни инициативи в рамките на компонентите на политиката. Освен това групата на ЕИБ следва да предоставя оперативни услуги на Комисията, включително чрез принос към стратегическите и политическите насоки по отношение на консултативни инициативи, картографиране на съществуващи и нововъзникващи консултативни инициативи, оценка на консултативните нужди и консултиране на Комисията относно оптималните начини за удовлетворяване на тези потребности чрез съществуващи или нови консултативни инициативи.
- (57) С цел да се осигури широко географско покритие на консултантските услуги в целия Съюз и успешно да се използват местните знания за фонда InvestEU, при необходимост следва да се осигури присъствие на консултантския център InvestEU на местно равнище, като се вземат предвид съществуващите схеми за подпомагане и присъствието на местни партньори с цел предоставянето на осезаема, проактивна, адаптирана към конкретните обстоятелства помощ на място. С цел да се улесни предоставянето на консултантска подкрепа на местно равнище и да се осигури ефективност, полезни взаимодействия и ефективно географско покритие на подкрепата в целия Съюз, консултантският център InvestEU следва да си сътрудничи с националните насърчителни банки или институции и да се възползва и използва техния експертен опит.
- (58) Консултантският център InvestEU следва да предоставя консултантска подкрепа за малки проекти и проекти за стартиращи предприятия, особено когато стартиращите предприятия се стремят да защитават своите инвестиции в научни изследвания и иновации чрез получаване на права на интелектуална собственост, като например патенти, като се вземе предвид съществуването на други услуги, които са в състояние да покрият такива действия и търсят взаимодействие с тези услуги.
- (59) В контекста на фонда InvestEU има нужда да се предостави подкрепа за изготвяне на проекти и изграждане на капацитет за разработване на организационния капацитет и на дейностите за развитие на пазара, които са необходими за създаване на качествени проекти. Тази подкрепа следва също така да е насочена към финансови посредници, които са от ключово значение, за да се помогне на малките предприятия да получат достъп до финансиране и да реализират пълния си потенциал. Освен това целта на консултантската подкрепа е да се създадат условия за разширяване на потенциалния брой на допустимите получатели в зараждащи се пазарни сегменти, по-специално когато малкият размер на отделните проекти увеличава значително разходите по трансакциите на равнище проекти, например екосистемата за социално финансиране, включително филантропските организации, или за секторите на културата и творчеството. Подкрепата за изграждане на капацитет следва да бъде допълваща и да придружава действията, предприети по линия на други програми на Съюза, които обхващат конкретни области на политиката. Следва също така да се

положат усилия с цел подкрепа за изграждане на капацитет за потенциалните организатори на проекти, и по-специално местните организации и органи.

- (60) Порталът InvestEU следва да бъде създаден с цел да се осигури леснодостъпна и удобна за ползване база данни за проекти, за да се насърчи видимостта на инвестиционните проекти, които търсят финансиране със засилен акцент върху предоставянето на евентуален пакет от инвестиционни проекти, съвместими с правото и политиките на Съюза, на партньорите по изпълнението.
- (61) В съответствие с Регламент [Инструмента на Европейския съюз за възстановяване] и в рамките на определените в него ресурси следва да се предприемат мерки за възстановяване и устойчивост по линия на InvestEU, за да се преодолее безпрецедентното отражение на породената от COVID-19 криза. Тези допълнителни ресурси следва да се използват по начин, който да гарантира спазването на сроковете, предвидени в Регламент [EURI].
- (62) Съгласно точки 22 и 23 от Междуинституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.³⁵ е необходимо програмата InvestEU да бъде оценена на базата на информация, събрана чрез специфични изисквания за мониторинг, като се избягват свръхрегулирането и административната тежест, по-специално по отношение на държавите членки. Когато е целесъобразно, тези изисквания могат да включват измерими показатели като база за оценка на въздействието на програмата InvestEU на място.
- (63) Следва да се прилага солидна рамка за мониторинг, основана на показатели за крайните продукти, резултатите и въздействието, за да се проследи напредъкът към постигането на целите на Съюза. За да се осигури отчетност пред гражданите на Съюза, Комисията следва да докладва ежегодно на Европейския парламент и на Съвета за напредъка, въздействието и операциите на програмата InvestEU.
- (64) По отношение на настоящия регламент се прилагат хоризонтални финансови правила, приети от Европейския парламент и Съвета съгласно член 322 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Тези правила са установени във Финансовия регламент, като с тях по-специално се определя процедурата за съставяне и изпълнение на бюджета чрез безвъзмездни средства, обществени поръчки, награди и непряко изпълнение и се предвижда контрол върху отговорността на финансовите оператори. Правилата, приети на основание на член 322 от ДФЕС, се отнасят и до защитата на бюджета на Съюза в случай на всеобща слабост по отношение на прилагането на принципите на правовата държава в държавите членки, тъй като зачитането на принципите на правовата държава е съществена предпоставка за добро финансово управление и ефективно финансиране от ЕС.
- (65) По отношение на програмата InvestEU се прилага Финансовият регламент. В него са определени правилата относно изпълнението на бюджета на Съюза, включително правилата относно бюджетните гаранции.
- (66) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета³⁶, Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на

³⁵ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

³⁶ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за

Съвета³⁷, Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета³⁸ и Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета³⁹ финансовите интереси на Съюза следва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и когато е целесъобразно, налагане на административни санкции. В съответствие по-специално с Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 и Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) може да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, за да установи дали е налице измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 Европейската прокуратура може да разследва и преследва по наказателен ред престъпления срещу финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰. В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защитата на финансовите интереси на Съюза, да предоставят необходимите права и достъп на Комисията, OLAF, Европейската прокуратура по отношение на държавите членки, участващи в засиленото сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, и на Европейската сметна палата и да гарантират, че всички трети страни, участващи в използването на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

- (67) Трети държави, които са членове на Европейското икономическо пространство (ЕИП), могат да участват в програмите на Съюза в рамките на сътрудничеството, установено по силата на Споразумението за ЕИП, което предвижда изпълнението на програмите с решение съгласно посоченото споразумение. Третите държави могат също така да участват въз основа на друга правни инструменти. В настоящия регламент следва да се въведе специална разпоредба за предоставяне на необходимите права и достъп на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и Европейската сметна палата, за да упражняват в пълна степен съответната си компетентност.
- (68) Съгласно член 83 от [Предложение за Решение на Съвета относно асоциирането на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз, включително отношенията между Европейския съюз, от една страна, и Гренландия и Кралство Дания, от друга страна („Решение за отвъдморско асоцииране“)]⁴¹, лицата и

отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

³⁷ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

³⁸ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

³⁹ Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

⁴⁰ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

⁴¹ SEC(2018) 310; SWD(2018) 337.

образуванията, установени в отвъдморските страни и територии (ОСТ), имат право да получават финансиране при спазване на правилата и целите на програмата InvestEU и на евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска страна или територия.

- (69) За да се допълнят несъществени елементи на настоящия регламент с инвестиционни насоки и таблица с показатели, да се улесни бързото и гъвкаво адаптиране на показателите за изпълнение и да се адаптира процентът на провизиране, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС по отношение на изготвянето на инвестиционните насоки за операциите по финансиране и инвестиране в рамките на различни компоненти на политиката, таблицата с показатели, изменението на приложение III към настоящия регламент с цел преразглеждане и допълване на показателите и корекцията на процента на провизиране. В съответствие с принципа на пропорционалност тези инвестиционни насоки следва да включват подходящи разпоредби, за да се избегне ненужна административна тежест. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (70) Програмата InvestEU следва да бъде насочена към конкретни прояви на неефективност на пазара и неоптимални инвестиционни ситуации на равнището на Съюза и на държавите членки и следва да предвижда допитване до участниците на пазара в целия Съюз относно иновативни финансови продукти и системи за разпространението им, за да бъдат преодолен нови или сложни прояви на неефективност на пазара. Следователно предприемането на действия на равнище Съюз е оправдано,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. С настоящия регламент се създава фондът InvestEU, който предвижда гаранция от ЕС с цел подкрепяне на операции по финансиране и инвестиране, извършвани от партньорите по изпълнението, които допринасят за постигането на целите на вътрешните политики на Съюза.
2. С настоящия регламент се създава също механизъм за консултантска подкрепа с цел предоставяне на подкрепа за разработването на проекти за инвестиране и достъп до финансиране и с цел предоставяне на съответната помощ за изграждане на капацитет („консултантският център InvestEU“). С Регламента се създава също така база данни, осигуряваща видимост на проектите, за които организаторите на проекти се стремят да получат финансиране, и която предоставя на инвеститорите информация за възможностите за инвестиции („порталът InvestEU“).
3. С настоящия регламент се определят целите на програмата InvestEU, нейният бюджет и размерът на гаранцията от ЕС за периода 2021—2027 г., формите на финансиране от Съюза и правилата за предоставяне на такова финансиране.

Член 2

Определения

1. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:
 - (1) „програмата InvestEU“ означава фонда InvestEU, консултантския център InvestEU, портала InvestEU и операциите за смесено финансиране, взети заедно;
 - (2) „гаранция от ЕС“ означава цялостна неотменима и безусловна бюджетна гаранция при поискване, предоставена от бюджета на Съюза, при която бюджетните гаранции в съответствие с член 219, параграф 1 от Финансовия регламент пораждат действие чрез влизането в сила на отделни гаранционни споразумения с партньорите по изпълнението;
 - (3) „компонент на политиката“ означава целева област за подкрепа с гаранцията от ЕС съгласно член 7, параграф 1;
 - (4) „раздел“ означава част от гаранцията от ЕС, определена от гледна точка на произхода на ресурсите, с които тя е обезпечена;
 - (5) „операция за смесено финансиране“ означава операция, подкрепяна от бюджета на Съюза, която съчетава неподлежащи на връщане форми на подкрепа, подлежащи на връщане форми на подкрепа, или и двете, от бюджета на Съюза с подлежащи на връщане форми на подкрепа от финансови институции в областта на развитието или други публични финансови институции или от търговски финансови институции и инвеститори; за целите на това определение програмите на Съюза, финансирани от източници, различни от бюджета на Съюза, като например Иновационния фонд по линия на схемата за търговия с емисии (СТЕ) на ЕС, могат да бъдат приравнени на програми на Съюза, финансирани от бюджета на Съюза;
 - (6) „ЕИБ“ означава Европейската инвестиционна банка;

- (7) „групата на ЕИБ“ означава ЕИБ, нейните клонове и други субекти, създадени в съответствие с член 28, параграф 1 от Протокол № 5 за Устава на Европейската инвестиционна банка, приложен към Договора за Европейския съюз и към ДФЕС (Устав на ЕИБ);
- (8) „финансов принос“ означава принос от партньор по изпълнението под формата на собствен капацитет за поемане на риск, който се предоставя на база *pari passu* с гаранцията от ЕС, или под друга форма, която позволява ефективно изпълнение на програмата InvestEU, като същевременно се гарантира подходящо съгласуване на интересите;
- (9) „споразумение за принос“ означава правен инструмент, чрез който Комисията и една или повече държави членки определят условията за гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“ съгласно член 9;
- (10) „финансов продукт“ означава финансов механизъм или договореност, при чиито условия партньорът по изпълнението предоставя пряко финансиране или финансиране чрез посредник на крайните получатели, използващи някой от видовете финансиране по член 15;
- (11) „операции по финансиране и/или инвестиране“ означава операции за пряко или косвено предоставяне на финансиране на крайни получатели чрез финансови продукти, които операции се извършват от партньор по изпълнението от негово име, се предоставят от партньора по изпълнението в съответствие с вътрешните му правила, политики и процедури и се отчитат във финансовите отчети на партньора по изпълнението или, когато е приложимо, се оповестяват в бележките към тези финансови отчети;
- (12) „фондове под споделено управление“ означава фондове, които предвиждат възможност част от тези фондове да бъде заделена за провизирането за бюджетна гаранция в рамките на раздел „Държави членки“ на фонда InvestEU, а именно Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и [Фонда за справедлив преход (ФСП)]⁴²;
- (13) „гаранционно споразумение“ означава правен инструмент, чрез който Комисията и партньор по изпълнението определят условията за предлагане на операции по финансиране или инвестиране, за да могат тези операции да се ползват от гаранцията от ЕС, за предоставяне на гаранцията от ЕС за тези операции и за тяхното извършване в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент;
- (14) „партньор по изпълнението“ означава допустим контрагент, като например финансова институция или друг финансов посредник, с който Комисията е сключила гаранционно споразумение;
- (15) „важен проект от общоевропейски интерес“ означава проект, който изпълнява всички критерии, посочени в Съобщението на Комисията „Критерии за анализа на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ за насърчване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес“ (ОВ С 188, 20.6.2014 г., стр. 4) или във всяко негово последващо преразглеждане;

⁴²

COM(2020) 22 final.

- (16) „консултантски център InvestEU“ означава техническата помощ, определена в член 24;
- (17) „консултантско споразумение“ означава правен инструмент, чрез който Комисията и консултативният партньор определят условията за привеждане в действие на консултантския център InvestEU;
- (18) „консултативна инициатива“ означава техническа помощ и консултативни услуги в подкрепа на инвестициите, включително дейности за изграждане на капацитет, предоставяни от консултативни партньори, от външни доставчици на услуги, с които Комисията е сключила договор, или от изпълнителни агенции;
- (19) „консултативен партньор“ означава допустим контрагент, като например финансова институция или друг субект, с които Комисията е сключила консултантско споразумение с цел изпълнение на една или повече консултативни инициативи, различни от консултативните инициативи, изпълнявани чрез външни доставчици на услуги, сключили договор с Комисията или с изпълнителните агенции;
- (20) „портал InvestEU“ означава базата данни, определена в член 25;
- (21) „инвестиционни насоки“ означава насоките, установени с делегиран акт съгласно член 7, параграф 7;
- (22) „инвестиционна платформа“ означава дружество със специална цел, управлявана сметка, договорно съфинансиране или договореност за споделяне на риска, или договореност, постигната по всякакъв друг начин, чрез които субектите насочват финансов принос с цел финансиране на различни инвестиционни проекти, като те могат да включват:
- а) национална или поднационална платформа, която обединява няколко инвестиционни проекта на територията на дадена държава членка;
 - б) трансгранична, многонационална, регионална или макрорегионална платформа, която обединява партньори от няколко държави членки, региони или трети държави, които проявяват интерес към инвестиционни проекти в даден географски район;
 - в) тематична платформа, която обединява инвестиционни проекти в даден сектор;
- (23) „микрофинансиране“ означава микрофинансиране съгласно определението в член [2, параграф 11] от Регламент [[ЕСФ+] номер];
- (24) „национална насърчителна банка или институция“ или „ННБИ“ означават правен субект, извършващ финансови дейности на професионална основа, на който е възложено от държава членка или субект на държава членка на централно, регионално или местно равнище да извършва дейности в областта на развитието или насърчаването;

- (25) „малки и средни предприятия“ или МСП означава микро-, малки или средни предприятия по смисъла на приложението към Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията⁴³;
- (26) „малко дружество със средна пазарна капитализация“ означава субект, който не е МСП и в който са наети до 499 служители;
- (27) „социално предприятие“ означава социално предприятие съгласно определението в член [2, параграф 15] от Регламент [[ЕСФ+] номер];
- (28) „трета държава“ означава държава, която не е държава — членка на Съюза.

Член 3

Цели на програмата InvestEU

1. Общата цел на програмата InvestEU е да подпомогне постигането на целите на политиката на Съюза посредством операции по финансиране и инвестиране, които допринасят за:
- а) конкурентоспособността на Съюза, включително научните изследвания, иновациите и цифровизацията;
 - б) растежа и заетостта в икономиката на Съюза, устойчивостта на икономиката на Съюза и нейното екологично измерение и измерение, свързано с климата, които допринасят за постигането на целите за устойчиво развитие и целите на Парижкото споразумение относно изменението на климата и за създаването на висококачествени работни места;
 - в) социалната устойчивост, приобщаването и иновативността на Съюза;
 - г) насърчаването на научния и технологичния напредък, културата, образованието и обучението;
 - д) интегрирането на капиталовите пазари на Съюза и укрепването на единния пазар, включително решения за преодоляване на разпокъсаността на капиталовите пазари на Съюза, диверсифициране на източниците на финансиране за предприятията от Съюза и насърчаване на устойчивите финанси;
 - е) насърчаването на икономическото, социалното и териториалното сближаване; или
 - ж) устойчивото и приобщаващо възстановяване на икономиката на Съюза след кризата, причинена от пандемията от COVID-19, като се защитават и укрепват нейните стратегически вериги за създаване на стойност и се поддържат и подсилват дейностите от стратегическо значение за Съюза във връзка с критичната инфраструктура, преобразяващите технологии, преломните иновации и суровините за предприятията и потребителите.

⁴³ Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

2. Програмата InvestEU има следните специфични цели:
- а) да подкрепя операциите по финансиране и инвестиране, свързани с устойчивата инфраструктура, в областите по член 7, параграф 1, буква а);
 - б) да подкрепя операциите по финансиране и инвестиране, свързани с научните изследвания, иновациите и цифровизацията, включително подкрепа за разрастването на иновативните дружества и внедряването на технологии на пазара, в областите по член 7, параграф 1, буква б);
 - в) да увеличава достъпа до финансиране и наличието на финансиране за МСП и за малките дружества със средна пазарна капитализация и да подобрява глобалната конкурентоспособност на тези МСП;
 - г) да увеличава достъпа до микрофинансиране и финансиране и наличието на микрофинансиране и финансиране за социалните предприятия, за да се подкрепят операциите по финансиране и инвестиране, свързани със социалните инвестиции, компетентността и уменията, и да се развият и консолидират пазарите за социални инвестиции в областите по член 7, параграф 1, буква г);
 - д) да подкрепя операциите по финансиране и инвестиране в секторите по член 7, параграф 1, буква д), за да се поддържа и подсилва стратегическата автономност на Съюза и на неговата икономика.

Член 4

Бюджет и размер на гаранцията от ЕС

1. Гаранцията от ЕС за целите на раздел „ЕС“, посочен в член 8, параграф 1, буква а), е в размер на 75 153 850 000 EUR (по текущи цени). Тя се провизира при ставка от 45 %. Сумата, посочена в член 34, параграф 3, първа алинея, буква а), се взема предвид и за приноса към провизирането, произтичащо от този процент на провизиране.

Допълнителна сума по гаранцията от ЕС може да бъде предоставена за целите на раздел „Държави членки“, посочен в член 8, параграф 1, буква б), при условие че съответните суми бъдат предоставени от държавите членки съгласно [член 10, параграф 1] от Регламент [[РОР] номер]⁴⁴ и член [75, параграф 1] от Регламент [[стратегически план за ОСП] номер]⁴⁵.

Допълнителна сума по гаранцията от ЕС може също да бъде предоставена от държавите членки под формата на парични средства за целите на раздел „Държави членки“. Тази сума представлява външен целеви приход в съответствие с второто изречение на член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.

⁴⁴

⁴⁵

Приносите от трети държави по член 5 също увеличават гаранцията от ЕС, посочена в първа алинея, като предоставят провизиране в пълен размер в брой в съответствие с член 218, параграф 2 от Финансовия регламент.

2. Сума в размер на 31 153 850 000 EUR (по текущи цени) от сумата, посочена в параграф 1, първа алинея, се разпределя за операциите за изпълнение на мерките по член 2 от Регламент [EURI] за целите по член 3, параграф 2, буква д).

Сума в размер на 41 500 000 000 EUR (по текущи цени) от сумата, посочена в параграф 1, първа алинея, се разпределя за операциите за изпълнение на мерките по член 2 от Регламент [EURI] за целите по член 3, параграф 2, букви а)–г).

Сума в размер на 2 500 000 000 EUR (по текущи цени) от сумата, посочена в параграф 1, първа алинея, се разпределя за целите по член 3, параграф 2, букви а)–г).

Сумите, посочени в първа и втора алинея, са налични едва от датата, посочена в член 4, параграф 3 от Регламент [EURI].

Индикативното разпределение на гаранцията от ЕС за целите на раздел „ЕС“ е посочено в приложение I към настоящия регламент. Когато е целесъобразно, Комисията може да променя сумите, посочени в приложение I, и да увеличава сумата, посочена в първа алинея, с максимум 15 % за всяка цел. Комисията информира Европейския парламент и Съвета за всяка промяна.

3. Финансовият пакет за изпълнението на мерките, предвидени в глави VI и VII, възлиза на 724 733 000 EUR (по текущи цени).
4. Сумата, посочена в параграф 3, може да бъде използвана също за техническа и административна помощ за изпълнението на програмата InvestEU, например подготвителни, мониторингови, контролни и одитни дейности и дейности за оценка, включително за корпоративни информационни системи.

Член 5

Трети държави, асоциирани към фонда InvestEU

За раздел „ЕС“ от фонда InvestEU, посочен в член 8, параграф 1, буква а), и за всеки компонент на политиката, посочен в член 7, параграф 1, с изключение на компонента за стратегически европейски инвестиции, могат да се получават приноси от следните трети държави с цел участие в определени финансови продукти съгласно член 218, параграф 2 от Финансовия регламент:

- а) членки на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ), които са членки на Европейското икономическо пространство (ЕИП) — в съответствие с условията, определени в Споразумението за Европейското икономическо пространство;
- б) присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални кандидати — в съответствие с общите принципи и условия за участието им в програми на Съюза, определени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни

споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези трети държави;

- в) трети държави, попадащи в обхвата на европейската политика за съседство — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, определени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези трети държави;
- г) трети държави — в съответствие с условията, определени в специално споразумение, обхващащо участието на третата държава в която и да е програма на Съюза, при условие че споразумението:
 - i) гарантира справедлив баланс от гледна точка на приносите на третата държава, която участва в програмите на Съюза, и ползите за нея;
 - ii) определя условията за участие в програмите на Съюза, включително изчисляването на финансовите приноси за отделните програми и техните административни разходи. Тези приноси представляват външни целеви приходи в съответствие с второто изречение на член 21, параграф 5 от Финансовия регламент;
 - iii) не предоставя на третата държава правомощия за вземане на решения по отношение на програмата на Съюза;
 - iv) гарантира правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси.

Член 6

Изпълнение и форми на финансиране от Съюза

1. Гаранцията от ЕС се прилага в рамките на непряко управление с органите, посочени в член 62, параграф 1, буква в), подточки ii), iii), v) и vi) от Финансовия регламент. Други форми на финансиране от Съюза съгласно настоящия регламент се прилагат при пряко или непряко управление в съответствие с Финансовия регламент, включително безвъзмездни средства, прилагани в съответствие с дял VIII от Финансовия регламент, и операции за смесено финансиране, прилагани в съответствие с настоящия член възможно най-гладко и по начин, гарантиращ ефикасна и съгласувана подкрепа за политиките на Съюза.
2. Операциите по финансиране и инвестиране, обхванати от гаранцията от ЕС, които са част от операцията за смесено финансиране, съчетаваща подкрепа по настоящия регламент с подкрепа, предоставяна по линия на една или повече други програми на Съюза, или обхванати от Иновационния фонд по линия на СТЕ на ЕС:
 - а) се съгласуват с целите на политиката и отговарят на критериите за допустимост, определени в правилата на програмата на Съюза, по линия на която се взема решение за подкрепата;

- б) са в съответствие с настоящия регламент.
3. Операциите за смесено финансиране, включващи финансов инструмент, който е изцяло финансиран от други програми на Съюза или от Иновационния фонд по линия на СТЕ на ЕС, без да се използва гаранцията от ЕС съгласно настоящия регламент, са съобразени с целите на политиката и спазват критериите за допустимост, определени в правилата на програмата на Съюза, по линия на която се предоставя подкрепата.
4. В съответствие с член 6, параграф 2 решение за неподлежащите на връщане форми на подкрепа и финансовите инструменти от бюджета на Съюза, които са част от операцията за смесено финансиране, посочена в параграфи 2 и 3 от настоящия член, се взема съгласно правилата на съответната програма на Съюза и те се осъществяват в рамките на операцията за смесено финансиране в съответствие с настоящия регламент и с дял X от Финансовия регламент.

Докладването, свързано с такива операции за смесено финансиране, обхваща и тяхната съгласуваност с целите на политиката и критериите за допустимост, определени в правилата на програмата на Съюза, по линия на която се взема решение за предоставяне на подкрепа, както и информация за това дали спазват настоящия регламент.

ГЛАВА II

Фонд InvestEU

Член 7

Компоненти на политиката

1. Фондът InvestEU функционира посредством следните пет компонента на политиката, насочени към проявите на неефективност на пазара или неоптималните инвестиционни ситуации, попадащи в техния конкретен обхват:
- а) компонент на политиката, свързан с устойчивата инфраструктура, който включва устойчиви инвестиции в областта на транспорта, включително мултимодалния транспорт, безопасността по пътищата, включително в съответствие с целта на Съюза за прекратяване на пътнотранспортните произшествия с фатален изход и тежките телесни повреди до 2050 г., ремонта и поддръжката на железопътната и пътната инфраструктура, енергетиката, и по-специално енергията от възобновяеми източници, енергийната ефективност в съответствие с рамката в областта на енергетиката до 2030 г., проектите за обновяване на сгради с акцент върху икономии на енергия и интегрирането на сградите в свързани енергийни, складови, цифрови и транспортни системи, подобряването на нивата на взаимна свързаност, цифровата свързаност и достъпа, включително в селските райони, доставката и преработката на суровини, космоса, океаните, водите, включително вътрешните водни пътища, управлението на отпадъците в съответствие с йерархията на отпадъците и кръговата икономика, природата и друга екологична инфраструктура,

културното наследство, туризма, оборудването, мобилните активи и внедряването на иновативни технологии, които допринасят за постигането на целите на Съюза, свързани с устойчивостта на околната среда или спрямо изменението на климата или със социалната устойчивост, и които отговарят на стандартите на Съюза за екологична или социална устойчивост;

б) компонент на политиката, свързан с научните изследвания, иновациите и цифровизацията, който включва дейности в областта на научните изследвания, разработването на продукти и иновациите, трансфера на технологии и на резултатите от научните изследвания на пазара с цел подкрепа на факторите, формиращи пазара, и на сътрудничеството между предприятията, демонстрацията и внедряването на иновативни решения и оказването на подкрепа за разрастването на иновативните дружества, както и за цифровизирането на промишлеността на Съюза;

в) компонент на политиката, свързан с МСП, който включва достъп до финансиране и наличие на финансиране най-вече за МСП, включително за иновативните МСП и за МСП, развиващи дейност в културния и творческия сектор, както и за малките дружества със средна пазарна капитализация;

г) компонент на политиката, свързан със социалните инвестиции и уменията, който включва микрофинансирането, финансирането за социални предприятия, социалната икономика и мерките за насърчаване на равенството между половете, уменията, образованието, обучението и съответните услуги, социалната инфраструктура, включително здравната и образователната инфраструктура и социалните и студентските жилища, социалните иновации, здравните и дългосрочните грижи, приобщаването и достъпността, културните и творческите дейности със социална цел и интегрирането на уязвимите хора, включително гражданите на трети държави;

д) компонент на политиката, свързан със стратегическите европейски инвестиции, който включва стратегическите инвестиции за подкрепа на крайните получатели, които са установени в държава членка, извършват дейност в Съюза и чиито дейности са от стратегическо значение за Съюза, по-специално с оглед на зеления и цифровия преход и повишаването на устойчивостта в една от следните области:

i) предоставяне на здравни грижи от първа необходимост, производство и натрупване на складови запаси от фармацевтични продукти, медицински изделия и медицински консумативи, укрепване на капацитета за реагиране при здравни кризи и на системата за гражданска защита;

ii) критична инфраструктура, била тя физическа или виртуална, включително инфраструктурни елементи, установени като критични в областта на енергетиката, транспорта, околната среда, здравеопазването, сигурността на цифровите комуникации, 5G, интернета на предметите, платформите за онлайн услуги, сигурността на изчисленията в облак, обработването или съхраняването на данни, плащанията и финансовата инфраструктура, авиокосмонавтиката, отбраната, комуникациите, медиите, образованието и обучението, изборната инфраструктура и чувствителните съоръжения, както и земята и недвижимите имоти, които са от решаващо значение за използването на такава критична инфраструктура;

- iii) предоставяне на стоки и услуги, които служат за експлоатацията и поддържането на критичната инфраструктура по подточка ii);
- iv) ключови базови, преобразяващи, екологосъобразни и цифрови технологии и преломни иновации, при които инвестициите са от стратегическо значение за промишленото бъдеще на Съюза, в това число:
 - а) изкуствен интелект, блокова верига, софтуер, роботика, полупроводници, микропроцесори, авангардни технологии в областта на изчисленията в облак, високопроизводителни изчислителни технологии, киберсигурност, квантови технологии, фотоника, промишлени биотехнологии;
 - б) технологии за енергия от възобновяеми източници, технологии за съхранение на енергия, включително батерии, устойчиви транспортни технологии, чисти водородни приложения и приложения на горивни клетки, технологии за декарбонизация за промишлеността, улавяне и съхранение на въглероден диоксид, технологии за кръгова икономика;
 - в) биомедицина, нанотехнологии, фармацевтични продукти и авангардни материали;
- v) производствени мощности за масово производство в ЕС на компоненти и устройства за информационни и комуникационни технологии;
- vi) доставки и натрупване на складови запаси от суровини от първостепенно значение за публичните участници, предприятията или потребителите в ЕС, включително енергия, суровини или продоволствена сигурност, като се държи сметка за ефективното използване на ресурсите и кръговостта в стратегическите вериги за създаване на стойност;
- vii) технологии и суровини от първостепенно значение за сигурността на Съюза и неговите държави членки, като например сектора на отбраната, космическия сектор и киберсигурността, и изделията с двойна употреба съгласно определението в член 2, точка 1 от Регламент (ЕО) № 428/2009 на Съвета.

Освен това, в случай на инвестиции в космоса, отбраната и киберсигурността, както и в специални видове проекти с реални и преки последици за сигурността в критични сектори, крайните получатели не се контролират от трета държава или от субекти на трета държава и изпълнителното им управление се извършва в Съюза с цел защита на сигурността на Съюза и неговите държави членки.

Управителният съвет определя всички необходими изисквания, свързани с контрола и изпълнителното управление на крайните получатели за други области в рамките на компонента за стратегически европейски инвестиции и с контрола на посредниците в рамките на този компонент, като се вземат под внимание всички приложими съображения, свързани с обществения ред или сигурността.

2. Когато операция по финансиране или инвестиране, предложена за разглеждане на инвестиционния комитет по член 23, попада в приложното поле на повече от един компонент на политиката, тя се причислява към компонента на политиката, в чието приложното поле попада нейната основна цел или

основната цел на повечето от нейните подпроекти, освен ако в инвестиционните насоки е предвидено друго.

3. Проверява се дали операциите по финансиране и инвестиране имат екологични, климатични или социални последици. Ако тези операции имат такива последици, по отношение на тях се предприемат мерки за осигуряване на устойчивост в климатичен, екологичен и социален аспект, за да се сведат до минимум вредните въздействия и да се увеличат максимално климатичните, екологичните и социалните ползи. За тази цел организаторите на проекти, които искат финансиране, предоставят подходяща информация въз основа на насоките, посочени в параграф 4. Проектите под определен размер, който е посочен в насоките, се изключват от мерките за осигуряване на устойчивост. Проектите, които са несъвместими с целите в областта на климата, не са допустими за подкрепа по линия на настоящия регламент. В случай че партньорът по изпълнението заключи, че не е нужно да се предприемат мерки за осигуряване на устойчивост, той представя обосновка пред инвестиционния комитет.
4. Комисията изготвя насоки относно устойчивостта, които, в съответствие с екологичните и социалните цели и стандарти на Съюза, дават възможност:
 - а) що се отнася до адаптирането — да се гарантира устойчивостта по отношение на потенциалните неблагоприятни последици от изменението на климата чрез оценка на уязвимостта и риска по отношение на климата, включително чрез подходящи мерки за адаптиране, и що се отнася до смекчаването — да се включат разходите за емисиите на парникови газове и положителните последици от мерките за смекчаване на изменението на климата в анализа на разходите и ползите;
 - б) да се вземе предвид общото въздействие на проектите от гледна точка на основните компоненти на природния капитал, свързани с въздуха, водата, почвата и биологичното разнообразие;
 - в) да се оцени социалното въздействие на проектите, включително върху равенството между половете, върху социалното приобщаване на определени райони или групи от населението и върху икономическото развитие на райони и сектори, засегнати от структурни предизвикателства, като например нуждата от декарбонизиране на икономиката;
 - г) да се набележат проектите, които са несъвместими с постигането на целите в областта на климата;
 - д) да се предоставят насоки на партньорите по изпълнението за целите на проверката, предвидена в параграф 3.
5. Партньорите по изпълнението предоставят информацията, необходима за осигуряване на възможност за проследяване на инвестициите, допринасящи за постигането на целите на Съюза по отношение на климата и околната среда, въз основа на насоките, които Комисията ще предостави.
6. Партньорите по изпълнението прилагат целта поне 60 % от инвестициите в рамките на компонента на политиката, свързан с устойчивата инфраструктура, да допринасят за постигането на целите на Съюза по отношение на климата и околната среда.

Комисията, заедно с партньорите по изпълнението, се стреми да гарантира, че частта от гаранцията от ЕС, използвана за компонента на политиката, свързан с устойчивата инфраструктура, е разпределена с цел постигане на баланс между различните области, посочени в параграф 1, буква а).

7. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 33 с цел допълване на настоящия регламент чрез определяне на инвестиционните насоки за всеки от компонентите на политиката. Инвестиционните насоки се изготвят в тясно сътрудничество с групата на ЕИБ и други потенциални партньори по изпълнението.
8. Що се отнася до операциите по финансиране и инвестиране в рамките на компонента за стратегически европейски инвестиции в секторите на отбраната и космическото пространство и в областта на киберсигурността, в инвестиционните насоки могат да бъдат определени ограничения по отношение на прехвърлянето и лицензирането на права върху интелектуална собственост за технологиите от първостепенно значение и технологиите от съществено значение за защитата на сигурността на Съюза и неговите държави членки.
9. Комисията предоставя информацията за прилагането и тълкуването на инвестиционните насоки на партньорите по изпълнението, инвестиционния комитет и консултативните партньори.

Член 8

Раздели

1. Компонентите на политиката по член 7, параграф 1 се състоят от раздел „ЕС“ и раздел „Държави членки“. Тези раздели са предназначени за проявите на неефективност на пазара или неоптималните инвестиционни ситуации, както следва:
 - а) раздел „ЕС“ е насочен към която и да е от следните ситуации:
 - i) прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации, свързани с приоритетите на политиката на Съюза;
 - ii) прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации, които засягат целия Съюз или са специфични за конкретна държава членка; или
 - iii) прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации, които се нуждаят от разработване на иновативни финансови решения и пазарни структури, по-специално нови или сложни прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации;
 - б) раздел „Държави членки“ е насочен към специфични прояви на неефективност на пазара или неоптимални инвестиционни ситуации в един или няколко региона или държави членки с цел постигане на целите на политиката на допринасящите фондове под споделено управление или на допълнителната сума, предоставена от държава членка съгласно член

- 4, параграф 1, трета алинея, по-специално с цел засилване на икономическото, социалното и териториалното сближаване в Съюза чрез преодоляване на дисбалансите между неговите региони.
2. Когато е целесъобразно, разделите по параграф 1 се използват като допълнение за подпомагане на дадена операция по финансиране или инвестиране, включително чрез съчетаване на подкрепата от двата раздела.

Член 9

Специални разпоредби, приложими към раздел „Държави членки“

1. Сумите, предоставени от държава членка на доброволна основа съгласно член [10, параграф 1] от Регламент [[РОР] номер] или член [75, параграф 1] от Регламент [[стратегически план за ОСП] номер], се използват за провизирането за частта от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“, обхващаща операции по финансиране и инвестиране в съответната държава членка, или за евентуалния принос от фондовете под споделено управление към консултантския център InvestEU. Тези суми се използват за подпомагане на постигането на целите на политиката, посочени в споразумението за партньорство по член 7 от Регламент [[РОР] номер], в програмите или в стратегическия план за ОСП, които допринасят към InvestEU.

Допълнителната сума, предоставена от държава членка съгласно член 4, параграф 1, трета алинея, се използва за провизирането за частта от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“.

2. За определянето на частта от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“ е необходимо да бъде сключено споразумение за принос между държава членка и Комисията.

Четвъртата алинея от настоящия параграф и параграф 5 от настоящия член не се прилагат по отношение на допълнителната сума, предоставена от държава членка съгласно член 4, параграф 1, трета алинея.

Разпоредбите в настоящия член, отнасящи се до суми, предоставени съгласно член 10, параграф 1 от Регламент [РОР номер] или член 75, параграф 1 от Регламент [стратегически план за ОСП], не са приложими за споразумение за принос във връзка с допълнителна сума от държава членка, посочена в член 4, параграф 1, трета алинея.

Държавата членка и Комисията сключват споразумение за принос или негово изменение в срок от четири месеца след решението на Комисията за одобряване на споразумението за партньорство съгласно член 9, параграф 4 от Регламент [РОР] или стратегическия план за ОСП съгласно Регламент [ОСП] или едновременно с решението на Комисията за изменение на програма съгласно член 10 от Регламент [РОР] или стратегически план за ОСП в съответствие с член 107 от Регламент [ОСП].

Две или повече държави членки могат да сключат съвместно споразумение за принос с Комисията.

Чрез дерогация от член 211, параграф 1 от Финансовия регламент процентът на провизиране на гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“ е 40

%, като той може да бъде намаляван или увеличаван във всяко споразумение за принос, за да се вземат предвид рисковете, свързани с финансовите продукти, които се предвижда да бъдат използвани.

3. Споразумението за принос съдържа поне следните елементи:

- а) общия размер на частта от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“, който се отнася до държавата членка, нейния процент на провизиране, размера на приноса от фондовете под споделено управление, фазата на съставяне на провизирането в съответствие с годишен финансов план и размера на получения условен пасив, който ще бъде покрит чрез огледална гаранция, предоставена от съответната държава членка;
- б) стратегията на държавата членка, която се състои от финансовите продукти и техния минимален ливъридж, географското покритие, включително, ако е необходимо, регионалното покритие, видовете проекти, инвестиционния период и когато е приложимо, категориите на крайните получатели и на допустимите посредници;
- в) потенциалния(ите) партньор(и) по изпълнението, предложен(и) в съответствие с член 14, параграф 1, четвърта алинея, и задължението на Комисията да информира съответната държава членка за избория(ите) партньор(и) по изпълнението;
- г) всеки принос от фондовете под споделено управление към консултантския център InvestEU;
- д) задълженията за предоставяне на годишни доклади на държавата членка, включително докладване за съответните показатели, свързани с целите на политиката, обхванати от споразумението за партньорство, програмата или стратегическия план за ОСП и посочени в споразумението за принос;
- е) разпоредби относно възнаграждението за частта от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“;
- ж) всяко съчетаване с ресурси в рамките на раздел „ЕС“ в съответствие с член 8, параграф 2, включително в многопластова структура с цел постигане на по-добро покритие на риска.

4. Споразуменията за принос се изпълняват от Комисията посредством гаранционни споразумения, сключени с партньорите по изпълнението в съответствие с член 16, и консултантски споразумения, сключени с консултативните партньори в съответствие с член 24, параграф 1, втора алинея.

Ако не бъде сключено гаранционно споразумение в срок от девет месеца от сключването на споразумението за принос, споразумението за принос се прекратява или продължава по взаимно съгласие. Когато не е поето задължение за пълния размер на споразумението за принос съгласно едно или повече гаранционни споразумения в срок от девет месеца от сключването на споразумението за принос, този размер се изменя по съответния начин. Неусвоените средства за провизиране, които могат да бъдат отнесени към сумите, предоставени от държавите членки съгласно член [10, параграф 1 от Регламент [[РОР]] или член [75, параграф 1] от Регламент [[ОСП]], се използват повторно в съответствие с [член 10, параграф 5] от Регламент [[РОР номер] и член [75, параграф 5] от Регламент [[стратегически план за ОСП]

номер]. Неусвоените средства за провизиране, които могат да бъдат отнесени към сумите, предоставени от държава членка съгласно член 4, параграф 1, трета алинея, се връщат на държавата членка.

Когато гаранционно споразумение не е било надлежно изпълнено в срок, посочен в член [10, параграф 6] от Регламент [[РОР] *номер*] или член [75, параграф 6] от Регламент [[стратегически план за ОСП] *номер*], споразумението за принос се изменя. Неусвоените средства за провизиране, които могат да бъдат отнесени към сумите, предоставени от държавите членки съгласно член [10, параграф 1 от Регламент [[РОР]]] или член [75, параграф 1] от Регламент [[ОСП]], се използват повторно в съответствие с [член 10, параграф 6] от Регламент [[РОР] *номер*] и член [75, параграф 6] от Регламент [[стратегически план за ОСП] *номер*]. Неусвоените средства за провизиране, които могат да бъдат отнесени към сумите, предоставени от държава членка съгласно член 4, параграф 1, трета алинея, се връщат на държавата членка.

5. По отношение на провизирането за частта от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“, определена със споразумение за принос, се прилагат следните правила:
- а) След фазата на съставяне, посочена в параграф 3, буква а) от настоящия член, всеки годишен излишък от провизии, изчислен чрез сравняване на размера на провизиите, изисквани съгласно процента на провизиране, определен в споразумението за принос, с реалния размер на провизиите, се използва повторно съгласно [член 10, параграф 7] от [РОР] и член [75, параграф 7] от [[стратегически план за ОСП] *номер*].
 - б) Чрез дерогация от член 213, параграф 4 от Финансовия регламент след фазата на съставяне, посочена в параграф 3, буква а) от настоящия член, провизирането не води до допълване на средствата на годишна база, докато е налична тази част от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“.
 - в) Комисията незабавно уведомява държавата членка, когато нивото на провизиите за тази част от гаранцията от ЕС падне под 20 % от първоначалното провизиране в резултат на искания за плащане по тази част от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“.
 - г) Ако нивото на провизиите за тази част от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „Държави членки“ достигне 10 % от първоначалното провизиране, съответната държава членка предоставя по искане на Комисията до 5 % от първоначалното провизиране на общия фонд „Провизии“ по член 212 от Финансовия регламент.

ГЛАВА III

ПАРТНЬОРСТВО МЕЖДУ КОМИСИЯТА И ГРУПАТА НА ЕИБ

Член 10

Обхват на партньорството

1. Комисията и групата на ЕИБ създават партньорство съгласно настоящия регламент с цел да се подкрепи изпълнението на InvestEU и да се насърчат последователността, приобщаващият характер, допълняемостта и ефективното разгръщане. В съответствие с настоящия регламент и както е допълнително уточнено в споразуменията по параграф 3, групата на ЕИБ:
- а) изпълнява частта от гаранцията от ЕС, посочена в член 12, параграф 4;
 - б) подкрепя привеждането в действие на раздел „ЕС“ на фонда InvestEU и когато е приложимо, на раздел „Държави членки“, по-специално като:
 - i) допринася, заедно с потенциалните партньори по изпълнението, за инвестиционните насоки в съответствие с член 7, параграф 7, за изготвянето на набора от показатели в съответствие с член 21 и за други документи, определящи оперативното ръководство на фонда InvestEU;
 - ii) определя, заедно с Комисията и потенциалните партньори по изпълнението, методиката за риска и системата за картографиране на риска, свързани с операциите по финансиране и инвестиране на партньорите по изпълнението, за да могат тези операции да бъдат оценявани въз основа на обща рейтингова скала;
 - iii) по искане на Комисията и със съгласието на съответния потенциален партньор по изпълнението извършва оценка на системите на този потенциален партньор по изпълнението и предоставя целенасочени технически консултации за тях, когато и доколкото това се изисква от заключенията от одита на оценката по стълбове с оглед на привеждането в действие на финансовите продукти, предвидени от този потенциален партньор по изпълнението;
 - iv) предоставя необвързващо становище относно свързаните с банкирането аспекти, по-специално относно финансовия риск и финансовите условия, свързани с частта от гаранцията от ЕС, която ще бъде предоставена на партньора по изпълнението, различен от групата на ЕИБ, както е определено в гаранционното споразумение, което ще бъде сключено с този партньор по изпълнението;
 - v) извършва симулации и прогнози за финансовия риск и възнаграждението на съвкупния портфейл въз основа на предположения, договорени с Комисията;
 - vi) измерва финансовия риск за съвкупния портфейл и изготвя финансови отчети относно съвкупния портфейл; и
 - vii) предоставя на Комисията услуги за реструктуриране и възстановяване, определени споразумението, посочено в параграф 3, буква б), по искане на Комисията и със съгласието на партньора по изпълнението в съответствие с член 16, параграф 2, буква ж), когато този партньор по изпълнението вече не отговаря за извършването на дейности по реструктуриране и възстановяване съгласно съответното гаранционно споразумение;
 - в) може да предоставя изграждане на капацитет съгласно член 24, параграф 2, буква з) на национална насърчителна банка или институция и други

услуги във връзка с привеждането в действие на финансови продукти, подкрепяни от гаранцията от ЕС, ако това бъде поискано от тази национална насърчителна банка или институция;

- г) във връзка с консултантския център InvestEU:
- i) получава сума в размер до 525 000 000 EUR за консултативните инициативи по член 24 и оперативните задачи по подточка ii) от настоящата буква г) от финансовия пакет по член 4, параграф 3;
 - ii) съветва Комисията и изпълнява оперативните задачи, посочени в споразумението по параграф 3, буква в), като:
 - подпомага Комисията при проектирането, създаването и управлението на консултантския център InvestEU;
 - оценява исканията за консултантска подкрепа, която според Комисията не попада в обхвата на съществуващите консултативни инициативи, с цел да се подкрепи решението на Комисията за разпределяне във връзка с исканията за консултации, получени през централната входна точка, определена в член 24, параграф 2, буква а);
 - оказва подкрепа на националните насърчителни банки или институции, като предоставя изграждане на капацитет съгласно член 24, параграф 2, буква з) във връзка с развитието на техните консултативни способности, за да могат да участват в консултативни инициативи, по искане на такива банки или институции;
 - по искане на Комисията и на потенциален консултативен партньор — и при условие че групата на ЕИБ даде съгласието си — сключва от името на Комисията споразумение с консултативния партньор за предоставяне на консултативни инициативи.

Групата на ЕИБ гарантира, че нейните задачи по първа алинея, буква г), подточка ii) се извършват напълно независимо от ролята ѝ на консултативен партньор.

Когато е целесъобразно, Комисията общува с партньора по изпълнението въз основа на констатациите от становището на групата на ЕИБ, посочено в първа алинея, буква б), подточка iv) от настоящия параграф. Комисията уведомява групата на ЕИБ за резултата от своя процес на вземане на решение.

2. Информацията във връзка с банкирането, предоставена на групата на ЕИБ от Комисията в съответствие с параграф 1, буква б), подточки ii), iv), v) и vi), се ограничава до строго необходимата информация, от която групата на ЕИБ се нуждае, за да изпълнява задълженията си по тези подточки. В тясно сътрудничество с групата на ЕИБ и потенциалните партньори по изпълнението Комисията определя естеството и обхвата на тази информация, свързана с банкирането, като взема предвид изискванията за добро финансово управление на гаранцията от ЕС, законните интереси на партньора по изпълнението по отношение на чувствителната в търговско отношение информация и нуждите на групата на ЕИБ във връзка с изпълнението на задълженията ѝ по тези подточки.

3. Условието на партньорството се определят в споразумения, включително:
 - а) относно предоставянето и изпълнението на частта от гаранцията от ЕС, посочена в член 12, параграф 4:
 - i) гаранционно споразумение между Комисията и групата на ЕИБ; или
 - ii) отделни гаранционни споразумения между Комисията и ЕИБ и нейните клонове или други субекти, създадени в съответствие с член 28, параграф 1 от Устава на ЕИБ, както е приложимо;
 - б) споразумение между Комисията и групата на ЕИБ във връзка с параграф 1, букви б) и в);
 - в) споразумение между Комисията и групата на ЕИБ във връзка с консултантския център InvestEU;
 - г) споразумения за услуги между групата на ЕИБ и националните насърчителни банки и институции във връзка с изграждането на капацитет и други услуги, предвидени в параграф 1, буква в).
4. Без да се засягат разпоредбите на член 17, параграф 3 и член 24, параграф 4 от настоящия регламент, разходите, направени от групата на ЕИБ при изпълнението на задачите, посочени в параграф 1, букви б) и в) от настоящия член, отговарят на условията на споразумението, посочено в параграф 3, буква б) от настоящия член, и могат да бъдат покрити от възстановените суми или приходите, които могат да бъдат отнесени към гаранцията от ЕС, или от провизирането, в съответствие с член 211, параграфи 4 и 5 от Финансовия регламент, или могат да бъдат за сметка на финансовия пакет, посочен в член 4, параграф 3 от настоящия регламент, при представяне на обосновка за тези разходи от групата на ЕИБ и в рамките на общ таван от 10 000 000 EUR.
5. Разходите, направени от групата на ЕИБ за изпълнението на оперативните задачи по параграф 1, буква г), подточка ii) се покриват изцяло и се заплащат от сумата по параграф 1, буква г), подточка i) при представяне на обосновка за тези разходи от групата на ЕИБ и в рамките на общ таван от 15 000 000 EUR.

Член 11

Конфликт на интереси

1. В рамките на партньорството по член 10 групата на ЕИБ предприема всички необходими и предпазни мерки за избягване на конфликтите на интереси с други партньори по изпълнението, включително чрез сформирание на специален и независим екип за задачите по член 10, параграф 1, буква б), подточки iii)–vi). Този екип спазва строги правила за поверителност, които продължават да се прилагат за членовете на екипа и след като те напуснат екипа.
2. Групата на ЕИБ и другите партньори по изпълнението уведомяват незабавно Комисията за всяка ситуация, която представлява конфликт на интереси или има вероятност да доведе до конфликт на интереси. При наличие на съмнение Комисията преценява дали съществува конфликт на интереси и уведомява групата на ЕИБ за своето заключение. При наличие на конфликт на интереси

групата на ЕИБ предприема подходящи мерки. Управителният съвет се уведомява за тези мерки и за резултатите от тях.

3. Групата на ЕИБ взема необходимите предпазни мерки, за да избегне ситуации, в които може да възникне конфликт на интереси при привеждането в действие на консултантския център InvestEU, по-специално във връзка с оперативните му задачи в рамките на ролята му на подпомагане на Комисията, както е посочено в член 10, параграф 1, буква г), подточка ii). При наличие на конфликт на интереси групата на ЕИБ предприема подходящи мерки.

ГЛАВА IV

Гаранция от ЕС

Член 12

Гаранция от ЕС

1. Гаранцията от ЕС се предоставя на партньорите по изпълнението като неотменима и безусловна гаранция при поискване в съответствие с член 219, параграф 1 от Финансовия регламент. Тя се изпълнява под режим непряко управление в съответствие с дял X на посочения регламент.
2. Възнаграждението за гаранцията от ЕС е свързано с характеристиките и рисковия профил на финансовите продукти, като се отчитат естеството на свързаните с тях операции по финансиране и инвестиране и изпълнението на целите на политиката, към които са насочени финансовите продукти.

Когато това е надлежно обосновано от естеството на целите на политиката, към които е насочен финансовият продукт, и от необходимостта финансовите продукти да бъдат достъпни от финансова гледна точка за целевите крайни получатели, разходите по финансирането, предоставено на крайния получател, могат да бъдат намалени или условията на това финансиране могат да бъдат подобрени чрез коригиране на възнаграждението за гаранцията от ЕС или, когато е необходимо, чрез покриване на оставащите административни разходи, направени от партньора по изпълнението, чрез бюджета на Съюза, по-специално:

- а) когато неблагоприятни условия на финансовите пазари ще попречат на осъществяването на операцията по финансиране или инвестиране при пазарно ценообразуване; или
- б) когато е необходимо да се катализират операции по финансиране и инвестиране в сектори или области, в които е налице значителна неефективност на пазара или неоптимална инвестиционна ситуация, или да се улесни създаването на инвестиционни платформи;

доколкото намаляването на възнаграждението за гаранцията от ЕС или покриването на оставащите административни разходи, направени от партньора по изпълнението, не оказват значително въздействие върху провизирането за гаранцията от ЕС.

Намаляването на възнаграждението за гаранцията от ЕС е изцяло в полза на крайните получатели.

3. Условието, определено в член 219, параграф 4 от Финансовия регламент, се прилага за всеки партньор по изпълнението на база портфейл.
4. 75 % от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „ЕС“, посочена в член 4, параграф 1, първа алинея, възлизащи на 56 365 380 000 EUR, се предоставят на групата на ЕИБ. Групата на ЕИБ предоставя съвкупен финансов принос в размер на 9 418 270 000 EUR. Този принос се предоставя по начин и във вид, които улесняват привеждането в действие на фонда InvestEU и постигането на целите, определени в член 14, параграф 2.
5. Останалите 25 % от гаранцията от ЕС в рамките на раздел „ЕС“ се предоставят на други партньори по изпълнението, които също предоставят финансов принос, който следва да бъде определен в гаранционните споразумения.
6. Полагат се максимални усилия, за да се гарантира, че в края на инвестиционния период е обхванат широк кръг от сектори и региони и че е избегната прекомерната концентрация на секторен или географски принцип. Тези усилия включват стимули за по-малките или по-опростени ННБИ, които имат сравнително предимство поради своето местно присъствие, знания и инвестиционни компетенции. Комисията разработва съгласуван подход, за да подкрепи тези усилия.
7. Подкрепата на гаранцията от ЕС, посочена в член 4, параграф 2, първа и втора алинея, се предоставя при условията, определени в член 4, параграф 6 от Регламент [EURI]. В други случаи подкрепата на гаранцията от ЕС може да се предоставя за операции по финансиране и инвестиране, обхванати от настоящия регламент, за инвестиционен период, който приключва на 31 декември 2027 г.

Договорите между партньора по изпълнението и крайния получател, финансовия посредник или друг субект по член 15, параграф 1, буква а) по линия на гаранцията от ЕС, посочена в член 4, параграф 2, първа и втора алинея, се подписват до една година след одобряването на съответната операция по финансиране или инвестиране от партньора по изпълнението. В други случаи договорите между партньора по изпълнението и крайния получател, финансовия посредник или друг субект по член 15, параграф 1, буква а) се подписват до 31 декември 2028 г.

Член 13

Допустими операции по финансиране и инвестиране

1. По линия на фонда InvestEU се предоставя подкрепа единствено за операции по финансиране и инвестиране, които:
 - а) отговарят на условията, определени в член 209, параграф 2, букви а)—д) от Финансовия регламент, по-специално във връзка с неефективността на пазара, неоптималните инвестиционни ситуации и допълняемостта, както е определено в член 209, параграф 2, букви а) и б) от Финансовия регламент и в приложение V към настоящия регламент, и когато е

целесъобразно, увеличават максимално частните инвестиции в съответствие с член 209, параграф 2, буква г) от Финансовия регламент;

- б) допринасят за постигането на целите на политиката на Съюза и попадат в обхвата на областите, които са допустими за операции по финансиране и инвестиране в рамките на подходящия компонент на политиката в съответствие с приложение II към настоящия регламент;
 - в) не предоставят финансова подкрепа за изключените дейности, определени в точка Б от приложение V към настоящия регламент; и
 - г) са съгласувани с инвестиционните насоки.
2. В допълнение към проектите на територията на Съюза или в отвъдморска страна или територия, свързани с държава членка, както е посочено в приложение II къмДФЕС, фондът InvestEU може да подкрепя следните проекти и операции чрез операции по финансиране и инвестиране в рамките на компоненти, различни от компонента за стратегически европейски инвестиции:
- а) проекти с участието на субекти, които се намират или са установени в една или повече държави членки, които обхващат една или повече трети държави, включително присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални кандидати, държави, попадащи в обхвата на европейската политика за съседство, ЕИП или ЕАСТ, отвъдморска страна или територия, както е посочено в приложение II къмДФЕС, или асоциирана трета държава, независимо от това дали в тези трети държави или отвъдморски страни или територии има партньор;
 - б) операции по финансиране и инвестиране в трети държави, посочени в член 5, които са допринесли за конкретен финансов продукт.
3. Фондът InvestEU може да подпомага операции по финансиране и инвестиране, предоставящи финансиране на крайни получатели, които са правни субекти, установени в някоя от следните държави или територии:
- а) държава членка или отвъдморска страна или територия, свързани с държава членка, както е посочено в приложение II къмДФЕС;
 - б) трета държава, асоциирана към програмата InvestEU в съответствие с член 5;
 - в) трета държава по параграф 2, буква а), когато е приложимо;
 - г) други трети държави, когато това е необходимо за финансирането на проект в държава или територия по буква а), б) или в).

Независимо от първата алинея, в рамките на компонента за стратегически европейски инвестиции крайните получатели и посредниците са правни субекти, които отговарят на изискванията, определени в уводното изречение и втората алинея — и са в съответствие с третата алинея — на член 7, параграф 1, буква д).

Избор на партньори по изпълнението, различни от групата на ЕИБ

1. Комисията избира партньори по изпълнението, различни от групата на ЕИБ, в съответствие с член 154 от Финансовия регламент.

Партньорите по изпълнението могат да образуват група. Партньор по изпълнението може да бъде член на една или повече групи.

За раздел „ЕС“ е необходимо допустимите контрагенти да са изразили своя интерес по отношение на частта от гаранцията от ЕС, посочена в член 12, параграф 5.

За раздел „Държави членки“ съответната държава членка може да предложи за партньори по изпълнението един или повече контрагенти измежду контрагентите, които са изразили своя интерес. Съответната държава членка може също да предложи групата на ЕИБ като партньор по изпълнението и може, за своя сметка, да сключи договор с групата на ЕИБ, за да предоставя услугите, изброени в член 10.

Ако съответната държава членка не предложи партньор по изпълнението, Комисията действа в съответствие с третата алинея от настоящия параграф и избира за партньори по изпълнението допустимите контрагенти, които са в състояние да покрият операциите по финансиране и инвестиране в съответните географски райони.

2. При избора на партньори по изпълнението Комисията гарантира, че портфейлът от финансови продукти по фонда InvestEU отговаря на следните цели:

- а) увеличава максимално покриването на целите, определени в член 3;
- б) увеличава максимално ефекта от гаранцията от ЕС посредством собствените ресурси, за които е поел задължение партньорът по изпълнението;
- в) увеличава максимално, когато е целесъобразно, частните инвестиции;
- г) насърчава иновативните решения в областта на финансите и риска с цел преодоляване на проявите на неефективност на пазара и неоптималните инвестиционни ситуации;
- д) постига географска диверсификация чрез постепенно разпределяне на гаранцията от ЕС и позволява финансирането на по-малки проекти;
- е) осигурява достатъчна диверсификация на риска.

3. При избора на партньорите по изпълнението Комисията взема предвид също така:

- а) евентуалните разходи и възнаграждения за бюджета на Съюза;
- б) капацитета на партньора по изпълнението за стриктно спазване на изискванията по член 155, параграфи 2 и 3 от Финансовия регламент, свързани с избягването на данъци, данъчните измами, отклонението от данъчно облагане, изпирането на пари, финансирането на тероризма и юрисдикциите, които не оказват съдействие.

4. Национални насърчителни банки или институции могат да бъдат избирани за партньори по изпълнението, при условие че изпълняват изискванията, предвидени в настоящия член.

Член 15

Допустими видове финансиране

1. Гаранцията от ЕС може да се използва с цел покриване на риска за следните видове финансиране, предоставяно от партньорите по изпълнението:
- а) заеми, гаранции, насрещни гаранции, инструменти на капиталовия пазар, всякакви други форми на финансиране или кредитно подобрене, включително подчинен дълг, или капиталови или квазикапиталови инвестиции, предоставяни пряко или косвено чрез финансови посредници, фондове, инвестиционни платформи или други средства, които следва да бъдат насочени към крайните получатели;
 - б) финансиране или гаранции от партньор по изпълнението, предоставени на друга финансова институция, което ѝ позволява да извършва финансиране по буква а).

За да бъде обхванато от гаранцията от ЕС, финансирането, посочено в букви а) и б) от първата алинея от настоящия параграф, се предоставя, придобива или емитира в полза на операциите по финансиране или инвестиране, посочени в член 13, параграф 1, когато финансирането от партньора по изпълнението е било предоставено в съответствие със споразумение за финансиране или трансакция, подписани или сключени от партньора по изпълнението след подписването на гаранционното споразумение и чийто срок не е изтекъл или които не са прекратени.

2. Операциите по финансиране и инвестиране, извършвани чрез фондове или други междинни структури, се подкрепят от гаранцията от ЕС в съответствие с разпоредби, които ще бъдат включени в инвестиционните насоки, дори ако тези структури влагат малка част от своите инвестиции извън Съюза и в трети държави по член 13, параграф 2 или влагат малка част от своите инвестиции в активи, различни от тези, които са допустими съгласно настоящия регламент.

Инвестиционните насоки могат да съдържат допълнителни ограничения по отношение на дела на сумите, инвестирани извън Съюза в операции по финансиране и инвестиране, извършвани чрез фондове или други междинни структури, в рамките на компонента за стратегически европейски инвестиции, включително потенциални клаузи относно излизането от такива инвестиции.

Член 16

Гаранционни споразумения

1. Комисията сключва гаранционно споразумение с всеки партньор по изпълнението във връзка с предоставянето на гаранцията от ЕС до размер, който се определя от Комисията.

В случай че партньорите по изпълнението сформират група, се сключва едно гаранционно споразумение между Комисията и всеки партньор по изпълнението в рамките на групата или с един партньор по изпълнението от името на групата.

2. Гаранционното споразумение съдържа:

- а) размера и условията за финансовия принос, който трябва да бъде предоставен от партньора по изпълнението;
- б) условията на финансирането или гаранциите, които трябва да бъдат предоставени от партньора по изпълнението на друг правен субект, участващ в изпълнението, когато случаят е такъв;
- в) подробни правила за предоставянето на гаранцията от ЕС в съответствие с член 18, включително относно покритието на портфейли от специфични видове инструменти и съответните събития, които пораждаят евентуални искания за плащане по гаранцията от ЕС;
- г) възнаграждението за поемане на риск, което се разпределя пропорционално на съответния дял на Съюза и на партньора по изпълнението в поемането на риска или е коригирано в надлежно обосновани случаи съгласно член 12, параграф 2;
- д) условията за плащане;
- е) ангажимента на партньора по изпълнението да приема решенията на Комисията и на инвестиционния комитет относно използването на гаранцията от ЕС в полза на предложена операция по финансиране или инвестиране, без да се засяга вземането на решение от страна на партньора по изпълнението относно предложената операция без гаранцията от ЕС;
- ж) разпоредбите и процедурите във връзка със събирането на вземанията, което ще бъде възложено на партньора по изпълнението;
- з) финансовото и оперативното докладване и мониторинга на операциите по финансиране и инвестиране в рамките на гаранцията от ЕС;
- и) ключовите показатели за изпълнението, по-специално по отношение на използването на гаранцията от ЕС, изпълнението на целите и критериите, определени в членове 3, 7 и 13, и мобилизирането на частен капитал;
- й) ако е приложимо, разпоредби и процедури, свързани с операциите за смесено финансиране;
- к) други приложими разпоредби в съответствие с изискванията на член 155, параграф 2 и дял X от Финансовия регламент;
- л) наличието на подходящи механизми за разсейване на потенциалните опасения на частните инвеститори.

3. В гаранционното споразумение се предвижда също, че възнаграждението, дължимо на Съюза от операциите по финансиране и инвестиране, обхванати от

настоящия регламент, се предоставя след приспадане на плащанията, дължими по искания за задействане на гаранцията от ЕС.

4. Освен това в гаранционното споразумение се предвижда, че всяка сума, дължима на партньора по изпълнението във връзка с гаранцията от ЕС, се приспада от общата сума на възнаграждението, приходите и възстановените суми, дължими от партньора по изпълнението на Съюза от операциите по финансиране и инвестиране, обхванати от настоящия регламент. Ако тази сума не е достатъчна, за да покрие сумата, дължима на партньора по изпълнението в съответствие с член 17, параграф 3, неизплатената сума се взема от провизирането за гаранцията от ЕС.
5. Когато гаранционното споразумение се сключва в рамките на раздел „Държави членки“, в него може да се предвиди участието на представители от съответната държава членка или региони в мониторинга на изпълнението на това гаранционно споразумение.

Член 17

Изисквания за използването на гаранцията от ЕС

1. Предоставянето на гаранцията от ЕС е обвързано с влизането в сила на гаранционното споразумение със съответния партньор по изпълнението.
2. Операциите по финансиране и инвестиране се покриват от гаранцията от ЕС само ако отговарят на критериите, определени в настоящия регламент и в съответните инвестиционни насоки, и ако инвестиционният комитет е заключил, че тези операции отговарят на изискванията за ползване на гаранцията от ЕС. Партньорите по изпълнението продължават да носят отговорност за гарантирането на това, че операциите по финансиране и инвестиране спазват настоящия регламент и съответните инвестиционни насоки.
3. Комисията не дължи на партньора по изпълнението никакви административни разходи или такси, свързани с изпълнението на операциите по финансиране и инвестиране в рамките на гаранцията от ЕС, освен ако естеството на целите на политиката, към които е насочен финансовият продукт, който ще се прилага, и финансовата достъпност за целевите крайни получатели или видът на предоставеното финансиране позволяват на партньора по изпълнението да оправдае надлежно пред Комисията необходимостта от изключение. Покриването на тези разходи от бюджета на Съюза се ограничава до сумата, която е строго необходима за изпълнението на съответните операции по финансиране и инвестиране, и се предоставя само до степента, в която разходите не се покриват от приходите, получени от партньорите по изпълнението от съответните операции по финансиране и инвестиране. Договореностите във връзка с таксите се определят в гаранционното споразумение и са в съответствие с член 16, параграф 4 и член 209, параграф 2, буква ж) от Финансовия регламент.
4. Освен това партньорът по изпълнението може да използва гаранцията от ЕС за покриване на съответния дял от разходите по събирането в съответствие с член

16, параграф 4, освен ако тези разходи са приспаднати от постъпленията от събирането.

Член 18

Покритие и условия на гаранцията от ЕС

1. Възнаграждението за поемане на риск се разпределя между Съюза и партньор по изпълнението пропорционално на съответния им дял в поемането на риска във връзка с портфейл от операции по финансиране и инвестиране, или, когато е уместно, във връзка с отделни операции по финансиране и инвестиране. Възнаграждението за гаранцията от ЕС може да бъде намалено в надлежно обосновани случаи, посочени в член 12, параграф 2.

Партньорът по изпълнението има на свой собствен риск подходяща експозиция към операциите по финансиране и инвестиране, подкрепяни от гаранцията от ЕС, освен когато по изключение естеството на целите на политиката, към които е насочен финансовият продукт, който ще се прилага, не позволява на партньора по изпълнението да допринесе в разумна степен със свой собствен капацитет за поемане на риск към гаранцията от ЕС.

2. Гаранцията от ЕС покрива:

- a) за дълговите продукти, посочени в член 15, параграф 1, буква а):
 - i) главницата и всички лихви и суми, които са дължими на партньора по изпълнението, но не са получени от него в съответствие с условията на операциите по финансиране преди настъпването на неизпълнението;
 - ii) загубите от реструктуриране;
 - iii) загубите, произтичащи от колебанията на валути, различни от еврото, на пазарите, на които възможностите за дългосрочно хеджиране са ограничени;
- б) за капиталовите или квазикапиталовите инвестиции, посочени в член 15, параграф 1, буква а): инвестираните суми и свързаните с тях разходи за финансиране и загубите, произтичащи от колебанията на валути, различни от еврото;
- в) за финансирането или гаранциите, предоставени от партньор по изпълнението на друга финансова институция, в съответствие с член 15, параграф 1, буква б): усвоените суми и свързаните с тях разходи за финансиране.

За целите на първа алинея, буква а), подточка i), по отношение на подчинения дълг отлагането, намаляването или изискваното излизане се считат за случаи на неизпълнение.

3. Когато Съюзът извършва плащане към партньора по изпълнението вследствие на искане за задействане на гаранцията от ЕС, Съюзът встъпва в съответните права на партньора по изпълнението във връзка с която и да е от неговите

операции по финансиране или инвестиране, покрити от гаранцията от ЕС, доколкото тези права продължават да съществуват.

Партньорът по изпълнението предприема от името на Съюза действия за събиране на вземанията във връзка със суброгираните суми и възстановява на Съюза събраните суми.

ГЛАВА V

УПРАВЛЕНИЕ

Член 19

Консултативен съвет

1. Комисията и управителният съвет, създаден съгласно член 20, се консултират с консултативен съвет.
2. Консултативният съвет се стреми да осигури балансирано представителство на половете и включва:
 - а) по един представител на всеки партньор по изпълнението;
 - б) по един представител на всяка държава членка;
 - в) един експерт, назначен от Европейския икономически и социален комитет;
 - г) един експерт, назначен от Комитета на регионите.
3. Заседанията на консултативния съвет се председателстват от представител на Комисията. Представителят на групата на ЕИБ е заместник-председател.
Консултативният съвет заседава редовно — поне два пъти годишно — по искане на председателя.
4. Консултативният съвет:
 - а) съветва Комисията и управителния съвет относно разработването на финансовите продукти, които ще бъдат разгърнати съгласно настоящия регламент;
 - б) съветва Комисията и управителния съвет относно развитието на пазара, пазарните условия, проявите на неефективност на пазара и неоптималните инвестиционни ситуации;
 - в) обменя становища относно развитието на пазара и споделя най-добри практики.
5. Комисията посочва първите членове на консултативния съвет, които представляват партньорите по изпълнението, различни от групата на ЕИБ, след консултация с потенциалните партньори по изпълнението. Техният мандат е ограничен до една година.

6. Организирант се също така срещи на представители на държавите членки в отделен състав поне два пъти годишно под председателството на Комисията.
7. Консултативният съвет може да формулира препоръки и в рамките на срещите на представителите на държавите членки по параграф 6 могат да бъдат формулират препоръки до управителния съвет, които той трябва да разгледа, във връзка с изпълнението и функционирането на програмата InvestEU.
8. Подробните протоколи от заседанията на консултативния съвет се оповестяват публично във възможно най-кратък срок след одобряването им от консултативния съвет.

Комисията определя оперативните правила и процедури за консултативния съвет и управлява секретариата на консултативния съвет. Всички съответни документи и информация се предоставят на консултативния съвет, за да може той да изпълнява своите задачи.

9. ННБИ, представени в консултативния съвет, избират помежду си представителите на партньорите по изпълнението, различни от групата на ЕИБ, в управителния съвет по член 20, параграф 1. ННБИ се стремят към балансирано представителство в управителния съвет от гледна точка на размера и географското местоположение. Избраните представители представляват договорената обща позиция на всички партньори по изпълнението, различни от групата на ЕИБ.

Член 20

Управителен съвет

1. Създава се управителен съвет на програмата InvestEU. Той се състои от четирима представители на Комисията, трима представители на групата на ЕИБ, двама представители на партньорите по изпълнението, различни от групата на ЕИБ, и един експерт, назначен от Европейския парламент като член без право на глас. Експертът, назначен от Европейския парламент като член без право на глас, не търси, нито приема инструкции от институциите, органите, службите или агенциите на Съюза, както и от което и да е правителство на държава членка или от друг публичен или частен орган, и действа напълно независимо. Този експерт изпълнява своите задължения безпристрастно и в интерес на фонда InvestEU.

Членовете на управителния съвет се назначават за срок от четири години с възможност за еднократно подновяване, с изключение на представителите на партньорите по изпълнението, различни от групата на ЕИБ, които се назначават за срок от две години.

2. Управителният съвет избира председател измежду представителите на Комисията за срок от четири години с възможност за еднократно подновяване. Председателят докладва два пъти годишно на представителите на държавите членки в консултативния съвет относно изпълнението и функционирането на програмата InvestEU.

Подробните протоколи от заседанията на управителния съвет се публикуват веднага след като бъдат одобрени от управителния съвет.

3. Управителният съвет:
- а) дава стратегически и оперативни насоки за партньорите по изпълнението, включително насоки относно разработването на финансови продукти и относно други оперативни политики и процедури, необходими за функционирането на фонда InvestEU;
 - б) приема методическата рамка за риска, изготвена от Комисията в сътрудничество с групата на ЕИБ и другите партньори по изпълнението;
 - в) следи изпълнението на програмата InvestEU;
 - г) отговаря на допитвания, отразявайки становищата на всички свои членове, относно списъка с предварително одобрени кандидати за инвестиционния комитет, преди те да бъдат избрани в съответствие с член 23, параграф 2;
 - д) приема правилника за дейността на секретариата на инвестиционния комитет по член 23, параграф 4;
 - е) приема правилата, приложими за операциите с инвестиционни платформи.
4. Управителният съвет възприема подход на консенсус в своите разисквания, като съответно отчита в максимална степен позициите на всички членове. Ако членовете не могат да постигнат консенсус, управителният съвет приема своите решения с квалифицирано мнозинство от имащите право на глас членове, което се състои от най-малко седем гласа.

Член 21

Набор от показатели

1. Изготвя се набор от показатели, за да се гарантира, че инвестиционният комитет е в състояние да извършва независима, прозрачна и хармонизирана оценка на исканията за използване на гаранцията от ЕС за операции по финансиране или инвестиране, предложени от партньорите по изпълнението.
2. Партньорите по изпълнението попълват таблицата с набора от показатели за своите предложения за операции по финансиране и инвестиране.
3. Наборът от показатели включва следните елементи:
 - а) описание на предлаганата операция по финансиране или инвестиране;
 - б) начинът, по който предлаганата операция допринася за постигането на целите на политиката на ЕС;
 - в) описание на допълняемостта;
 - г) описание на неефективността на пазара или неоптималната инвестиционна ситуация;
 - д) финансовия и техническия принос на партньора по изпълнението;
 - е) въздействието на инвестицията;
 - ж) финансовия профил на операцията по финансиране или инвестиране;

- з) допълнителни показатели.
4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 33 с цел допълване на настоящия регламент чрез въвеждане на допълнителни елементи на набора от показатели, включително подробни правила за него, които следва да бъдат използвани от партньорите по изпълнението.

Член 22

Проверка на съответствието

1. Комисията прави проверка, за да се увери, че операциите по финансиране и инвестиране, предлагани от партньорите по изпълнението, различни от ЕИБ, са в съответствие с правото и политиките на Съюза.
2. При операции на ЕИБ по финансиране и инвестиране, попадащи в приложното поле на настоящия регламент, тези операции не се покриват от гаранцията от ЕС, ако Комисията изрази отрицателно становище в рамките на процедурата, предвидена в член 19 от Устава на ЕИБ.

Член 23

Инвестиционен комитет

1. Създава се напълно независим инвестиционен комитет за фонда InvestEU („инвестиционният комитет“). Инвестиционният комитет:
 - а) разглежда предложенията за операции по финансиране и инвестиране, представени от партньори по изпълнението за покритие от гаранцията от ЕС, които са минали проверката на съответствието по член 22, параграф 1 или за които е дадено положително становище в рамките на процедурата, предвидена в член 19 от Устава на ЕИБ;
 - б) проверява съответствието им с настоящия регламент и със съответните инвестиционни насоки;
 - в) отделя специално внимание на изискването за допълняемост, посочено в член 209, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент и в приложение V към настоящия регламент, и на изискването за привличане на частни инвестиции, посочено в член 209, параграф 2, буква г) от Финансовия регламент; и
 - г) проверява дали операциите по финансиране и инвестиране, които ще се ползват от подкрепата на гаранцията от ЕС, отговарят на всички съответни изисквания.
2. Инвестиционният комитет заседава в пет различни състава, съответстващи на петте компонента на политиката по член 7, параграф 1.

Всеки състав на инвестиционния комитет се състои от шестима външни експерти, получаващи възнаграждение. Експертите се избират и се назначават от Комисията по препоръка на управителния съвет. Експертите се назначават за срок от максимум четири години с възможност за еднократно подновяване. Те получават възнаграждение от Съюза. По препоръка на управителния съвет Комисията може да реши да поднови мандата на действащ член на инвестиционния комитет, без да следва процедурата, предвидена в настоящия параграф.

Експертите притежават солиден подходящ пазарен опит в областта на структурирането и финансирането на проекти или финансирането на МСП или други предприятия.

Съставът на инвестиционния комитет гарантира, че комитетът познава задълбочено секторите, обхванати от компонентите на политиката, посочени в член 7, параграф 1, и географските пазари в Съюза, и гарантира, че представителството на половете в инвестиционния комитет като цяло е балансирано.

Петима членове на инвестиционния комитет са постоянни членове на всеки от петте състава на инвестиционния комитет. Поне един от постоянните членове има експертен опит в областта на устойчивите инвестиции. Освен това всеки от петте състава разполага с двама експерти, които имат опит в областта на инвестициите в сектори, обхванати от съответния компонент на политиката. Управителният съвет назначава членовете на инвестиционния комитет в съответния състав или състави. Инвестиционният комитет избира председател измежду своите постоянни членове.

3. Когато участват в дейностите на инвестиционния комитет, неговите членове изпълняват задълженията си безпристрастно и единствено в интерес на фонда InvestEU. Те не търсят, нито приемат инструкции от партньорите по изпълнението, институциите на Съюза, държавите членки или друг публичен или частен орган.

Автобиографиите и декларациите за интереси на всеки член на инвестиционния комитет се оповестяват публично и се актуализират постоянно. Всеки член на инвестиционния комитет съобщава незабавно на Комисията и на управителния съвет цялата информация, необходима за потвърждаване на липсата на конфликт на интереси, на текущ принцип.

Управителният съвет може да препоръча на Комисията да освободи даден член от неговите функции, ако този член не отговаря на изискванията, определени в настоящия параграф, или поради други надлежно обосновани причини.

4. Когато действа в съответствие с настоящия член, инвестиционният комитет се подпомага от секретариат. Секретариатът е независим и отговаря пред председателя на инвестиционния комитет. Административното седалище на секретариата е в Комисията. Правилникът за дейността на секретариата гарантира поверителността на обмена на информация и документи между партньорите по изпълнението и съответните управителни органи. Групата на ЕИБ може да представя своите предложения за операции по финансиране и инвестиране директно на инвестиционния комитет, като уведомява секретариата за тях.

Документацията, която следва да бъде предоставяна от партньорите по изпълнението, включва стандартизиран формуляр за внасяне на искане, набора от показатели по член 21 и всеки друг документ, който инвестиционният комитет счита за подходящ, по-специално описание на естеството на неефективността на пазара или неоптималната инвестиционна ситуация и по какъв начин операцията по финансиране или инвестиране ще спомогне за тяхното смекчаване, както и надеждна оценка на операцията, която доказва допълняемостта на операцията по финансиране или инвестиране. Секретариатът проверява дали документацията, предоставена от партньорите по изпълнението, различни от групата на ЕИБ, е пълна. Инвестиционният комитет може да иска разяснения от съответния партньор по изпълнението във връзка с предложение за операция по инвестиране или финансиране, включително като изиска представител на съответния партньор по изпълнението да присъства пряко на обсъждането на горепосочената операция. Оценка на проектите, извършени от партньор по изпълнението, не обвързват инвестиционния комитет за целите на предоставянето на покритие от гаранцията от ЕС за дадена операция по финансиране или инвестиране.

Инвестиционният комитет използва набора от показатели по член 21 при оценяването и проверката на предложените операции по финансиране и инвестиране.

5. Заключениета на инвестиционния комитет се приемат с обикновено мнозинство от всички членове, при условие че това обикновено мнозинство включва поне един от непостоянните членове на състава, свързан с компонента на политиката, в рамките на който е направено предложението. В случай на равен брой гласове председателят на инвестиционния комитет има решаващ глас.

Заключениета на инвестиционния комитет за одобрение на покритието от гаранцията от ЕС за операция по финансиране или инвестиране са достъпни публично и включват обосновката за одобрението и информация за операцията, по-специално описание на операцията, името на организаторите на проекти или на финансовите посредници и целите на операцията. В заключенията се посочва също така общата оценка, направена въз основа на набора от показатели.

Съответният набор от показатели се прави публично достъпен след подписването на операцията по финансиране или инвестиране или на подпроекта, ако е приложимо.

Информацията, която следва да бъде направена публично достъпна съгласно втората и третата алинея, не съдържа чувствителна търговска информация, нито лични данни, които не могат да се оповестяват съгласно правилата на Съюза за защита на данните. Частите от заключенията на инвестиционния комитет, които представляват чувствителна търговска информация, при поискване се изпращат от Комисията на Европейския парламент и на Съвета при спазване на строги изисквания за поверителност.

Два пъти годишно инвестиционният комитет представя на Европейския парламент и на Съвета списък с всички заключения на инвестиционния комитет от предходните шест месеца, както и публикуваните набори от показатели, свързани с тях. Представената информация включва всички

решения за отказ на използването на гаранцията от ЕС и подлежи на строги изисквания за поверителност.

Секретариатът на инвестиционния комитет предоставя своевременно заключенията на инвестиционния комитет на съответния партньор по изпълнението.

Секретариатът на инвестиционния комитет записва цялата информация, свързана с предложения за операции по финансиране и инвестиране, предоставена на инвестиционния комитет, и заключенията на инвестиционния комитет по тези предложения в централно хранилище.

6. Ако инвестиционният комитет бъде приканен да одобри използването на гаранцията от ЕС за операция по финансиране или инвестиране, представляваща инструмент, програма или структура, която има подпроекти, това одобрение включва тези подпроекти, освен ако инвестиционният комитет реши да си запази правото да ги одобри отделно. Инвестиционният комитет няма право да одобрява отделно подпроекти на стойност под 3 000 000 EUR.
7. Ако счете за необходимо, инвестиционният комитет може да повдига пред Комисията всякакъв оперативен въпрос, свързан с прилагането или тълкуването на инвестиционните насоки.
8. От датата на своето учредяване инвестиционният комитет отговаря също за одобряването на използването на гаранцията от ЕС съгласно Регламент (ЕС) 2015/1017 за остатъка от инвестиционния период съгласно посочения регламент. Предложенията се оценяват по критериите, определени в посочения регламент. Те се оценяват от съставите на инвестиционния комитет, които отговарят за компонента за устойчива инфраструктура и компонента за стратегически европейски инвестиции. Член 22 не се прилага за такива предложения.

ГЛАВА VI

Консултантски център InvestEU

Член 24

Консултантски център InvestEU

1. Комисията създава консултантския център InvestEU. Консултантският център InvestEU осигурява консултантска подкрепа за набелязването, подготвянето, разработването, структурирането, възлагането на обществени поръчки и изпълняването на инвестиционни проекти и за увеличаване на капацитета на организаторите на проекти и финансовите посредници за извършване на операции по финансиране и инвестиране. Тази подкрепа може да обхваща всеки етап от жизнения цикъл на проект или финансиране на получаващ подкрепа субект.

Комисията сключва консултантски споразумения с групата на ЕИБ и други потенциални консултативни партньори и им възлага да предоставят консултантската подкрепа, посочена в първата алинея, и услугите, посочени в параграф 2. Комисията може също да провежда консултативни инициативи, включително чрез сключване на договори с външни доставчици на услуги. Комисията създава централна входна точка за консултантския център InvestEU и разпределя исканията за консултантска подкрепа, които трябва да бъдат разгледани в рамките на подходящата консултативна инициатива. Комисията, групата на ЕИБ и другите консултативни партньори работят в тясно сътрудничество помежду си с цел осигуряване на ефикасност, полезни взаимодействия и ефективно географско покритие на подкрепата в рамките на целия Съюз, като надлежно вземат предвид съществуващите структури и дейност.

Консултативните инициативи са на разположение като елемент в рамките на всеки компонент на политиката, посочен в член 7, параграф 1, и обхващат сектори, които попадат в приложното поле на този компонент. Освен това се осигуряват консултативни инициативи в рамките на междусекторен компонент.

2. По-специално консултантският център InvestEU:

- а) осигурява централна входна точка, която се управлява и хоства от Комисията, за предоставяне на помощ, в рамките на консултантския център InvestEU, за разработването на проекти, предназначена за публичните органи и организаторите на проекти;
- б) разпространява сред публичните органи и организаторите на проекти цялата налична допълнителна информация за инвестиционните насоки, включително информацията за тяхното прилагане или тълкуване, предоставена от Комисията;
- в) когато е целесъобразно, подпомага организаторите на проекти при разработването на техните проекти, за да изпълняват проектите целите, посочени в членове 3 и 7, и критериите за допустимост, посочени в член 13, и улеснява разработването на важни проекти от общоевропейски интерес и на средства за групиране на малки проекти, включително чрез инвестиционни платформи, посочени в буква е) от настоящия параграф, при условие че тази помощ не предопределя заключенията на инвестиционния комитет във връзка с покритието на гаранцията от ЕС за такива проекти;
- г) подкрепя действия и оползотворява местните познания, за да се улесни използването на подкрепата по линия на фонда InvestEU в целия Съюз, и когато е възможно, допринася активно за постигането на целта за секторна и географска диверсификация на фонда InvestEU чрез предоставяне на подкрепа на партньорите по изпълнението при създаването и разработването на потенциални операции по финансиране и инвестиране;
- д) улеснява създаването на платформи за сътрудничество за партньорски обмен и споделяне на данни, ноу-хау и най-добри практики, за да се подкрепят планираните проекти и секторното развитие;

- е) предоставя проактивна консултантска подкрепа във връзка със създаването на инвестиционни платформи, включително трансгранични и макрорегионални инвестиционни платформи и инвестиционни платформи, които групират по теми или по региони малки и средни по размер проекти в една или повече държави членки;
 - ж) подкрепя комбинирането с безвъзмездни средства или финансови инструменти, финансирани от бюджета на Съюза или от други източници, за да се увеличат полезното взаимодействие и взаимното допълване между инструментите на Съюза и да се постигнат максимален ефект на лоста и максимално въздействие на програмата InvestEU;
 - з) подкрепя действия за изграждане на капацитет, за да се развият организационният капацитет, уменията и процесите и да се ускори готовността на организациите за инвестиции, за да могат публичните органи и организаторите на проекти да планират инвестиционни проекти, да разработват механизми за финансиране и инвестиционни платформи и да управляват проекти, а финансовите посредници да извършват операции по финансиране и инвестиране от полза за субектите, чийто достъп до финансиране е затруднен, включително чрез подкрепа за развиване на капацитета за оценяване на риска или специфични за съответния сектор познания;
 - и) предоставя консултантска подкрепа за стартиращи предприятия, особено когато те се стремят за защитят инвестициите си в научни изследвания и иновации посредством придобиване на права върху интелектуална собственост, например чрез патенти.
3. Консултантският център InvestEU може да се ползва от публични и частни организатори на проекти, включително МСП и стартиращи предприятия, от публични органи, от национални насърчителни банки или институции и от финансови и нефинансови посредници.
 4. Комисията сключва консултантско споразумение с всеки консултативен партньор относно изпълнението на една или повече консултативни инициативи. За услугите, посочени в параграф 2, могат да се начисляват такси за покриване на част от разходите за тяхното предоставяне, освен за услугите, предоставяни на публични организатори на проекти или на организации с нестопанска цел — в тези случаи услугите са безплатни, ако това е обосновано. По отношение на МСП таксите за услугите, посочени в параграф 2, не могат да надвишават една трета от разходите за предоставяне на тези услуги.
 5. За да бъде постигната целта по параграф 1 и да се улесни предоставянето на консултантска подкрепа, работата на консултантския център InvestEU се основава на експертния опит на Комисията, групата на ЕИБ и другите консултативни партньори.
 6. Всяка консултативна инициатива включва механизъм за поделяне на разходите между Комисията и консултативния партньор, освен когато Комисията се съгласи да покрие всички разходи по консултативната инициатива в надлежно обоснован случай, в който особеностите на консултативната инициатива го налагат и е осигурено съгласувано и справедливо третиране на съответните консултативни партньори.

7. Консултантският център InvestEU има местно присъствие, когато е необходимо. Местно присъствие се осигурява по-специално в държави членки или региони, които срещат затруднения при разработването на проекти по линия на фонда InvestEU. Консултантският център InvestEU подпомага прехвърлянето на знания към регионалното и местното равнище с цел увеличаване на регионалния и местния капацитет и експертен опит, за да може да се предоставя консултантска подкрепа по параграф 1, включително подкрепа за изпълнението и приспособяването на малки проекти.
8. За да предоставя консултантската подкрепа по параграф 1 и да улеснява предоставянето на тази консултантска подкрепа на местно равнище, консултантският център InvestEU по възможност си сътрудничи с националните насърчителни банки или институции и се възползва от техния експертен опит. Когато е целесъобразно, се сключват споразумения за сътрудничество с национални насърчителни банки или институции в рамките на консултантския център InvestEU с поне една национална насърчителна банка или институция от всяка държава членка.
9. Ако е целесъобразно, партньорите по изпълнението предлагат на организаторите на проекти, кандидатстващи за финансиране, включително по-специално за малки проекти, да поискат подкрепа от консултантския център InvestEU за своите проекти, ако е целесъобразно, за да се подобри подготовката на проектите им и да може да се обмисли възможността за евентуално групиране на проектите.

Също така, когато е уместно, партньорите по изпълнението и консултативните партньори уведомяват организаторите на проекти за възможността техните проекти да бъдат поместени на портала InvestEU, посочен в член 25.

ГЛАВА VII

Портал InvestEU

Член 25

Портал InvestEU

1. Комисията създава портала InvestEU. Порталът InvestEU представлява леснодостъпна и удобна за използване база данни за проекти, която предоставя релевантна информация за всеки проект.
2. Порталът InvestEU предоставя канал, чрез който организаторите на проекти правят проектите, за които търсят финансиране, видими за инвеститорите. Включването на проекти в портала InvestEU не засяга решенията относно окончателните проекти, избрани да получат подкрепа съгласно настоящия регламент или друг инструмент на Съюза, или решенията за отпускане на публично финансиране.
3. В портала InvestEU се поместват само проекти, които са съвместими с правото и политиките на Съюза.

4. Комисията предава проектите, които отговарят на условията по параграф 3, на съответните партньори по изпълнението. Когато е целесъобразно и когато съществува консултативна инициатива, Комисията предава също тези проекти на консултантския център InvestEU.
5. Партньорите по изпълнението разглеждат проектите, които попадат в техния географски обхват и в обхвата на тяхната дейност.

ГЛАВА VIII

ОТЧЕТНОСТ, МОНИТОРИНГ И ДОКЛАДВАНЕ, ОЦЕНКА И КОНТРОЛ

Член 26

Отчетност

1. По искане на Европейския парламент или на Съвета председателят на управителния съвет докладва пред институцията, отправила искането, за резултатите на фонда InvestEU, включително като участва в изслушване пред Европейския парламент.
2. Председателят на управителния съвет отговаря устно или в писмен вид на въпросите, отправени към фонда InvestEU от Европейския парламент или от Съвета, в срок до пет седмици от тяхното получаване.

Член 27

Мониторинг и докладване

1. Показателите за докладване за напредъка, постигнат от програмата InvestEU, що се отнася до изпълнението на общите и специфичните цели, посочени в член 3, са определени в приложение III.
2. Системата за докладване за изпълнението гарантира, че данните за мониторинга на изпълнението и на резултатите се събират ефикасно, ефективно и своевременно, и че тези данни позволяват да бъде извършван подходящ мониторинг на риска и гаранционния портфейл. За тази цел на партньорите по изпълнението, на консултативните партньори и на другите получатели на средства от Съюза се налагат, по целесъобразност, пропорционални изисквания за докладване.
3. Комисията докладва за изпълнението на програмата InvestEU в съответствие с членове 241 и 250 от Финансовия регламент. В съответствие с член 41, параграф 5 от Финансовия регламент годишният доклад предоставя информация за степента на изпълнение на програмата по отношение на нейните цели и показатели за изпълнението. За тази цел всеки партньор по изпълнението предоставя ежегодно информацията, от която Комисията се

нуждае, за да изпълнява задълженията си за докладване, включително информация за функционирането на гаранцията от ЕС.

4. На всеки шест месеца всеки партньор по изпълнението представя на Комисията доклад относно операциите по финансиране и инвестиране, обхванати от настоящия регламент, в който, по целесъобразност, е направена разбивка за раздел „ЕС“ и за раздел „Държави членки“. Всеки партньор по изпълнението предоставя също информация за раздел „Държави членки“ на държавата членка, чийто раздел той изпълнява. Докладът включва оценка на съответствието с изискванията относно използването на гаранцията от ЕС, както и с ключовите показатели за изпълнението, посочени в приложение III към настоящия регламент. Докладът включва също оперативни, статистически, финансови и счетоводни данни за всяка операция по финансиране и инвестиране и прогноза за очакваните парични потоци на равнище раздел, компонент на политиката и фонда InvestEU. Веднъж годишно докладът от групата на ЕИБ и — ако е целесъобразно — от други партньори по изпълнението също съдържа информация за пречките пред инвестициите, срещнати при извършването на операции по финансиране и инвестиране, обхванати от настоящия регламент. Докладите съдържат информацията, която партньорите по изпълнението трябва да предоставят съгласно член 155, параграф 1, буква а) от Финансовия регламент.
5. За да се гарантира ефективната оценка на напредъка на програмата InvestEU по отношение на постигането на нейните цели, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 33, за да изменя настоящия регламент, като преразглежда или допълва показателите в приложение III, когато това се счита за необходимо, и разпоредбите за създаването на рамка за мониторинг и оценка.

Член 28

Оценка

1. Оценките на програмата InvestEU се извършват своевременно, за да могат да бъдат взети предвид в процеса на вземане на решения.
2. До 30 септември 2024 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за независима междинна оценка на програмата InvestEU, по-специално относно използването на гаранцията от ЕС, относно изпълнението на задълженията на групата на ЕИБ съгласно член 10, параграф 1, букви б) и в), относно разпределението на гаранцията от ЕС, предвидено в член 12, параграфи 4 и 5, относно изпълнението на функциите на консултантския център InvestEU, относно бюджетните средства, предвидени в член 10, параграф 1, буква г), подточка и), и относно член 7, параграф 6. Оценката показва по-конкретно как включването на партньорите по изпълнението и на консултативните партньори в изпълнението на програмата InvestEU е допринесло за постигането на целите на програмата InvestEU, както и на целите на политиката на ЕС, особено по отношение на добавената стойност и географския и секторния баланс на подкрепяните операции по финансиране и

инвестиране. Оценката разглежда също прилагането на предприемането на мерки за осигуряване на устойчивост съгласно член 7, параграф 3 и акцента върху МСП, постигнат в рамките на компонента на политиката, свързан с МСП, посочен в член 7, параграф 1, буква в).

3. В края на изпълнението на програмата InvestEU, но не по-късно от четири години след края на периода, посочен в член 1, параграф 3, Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за независима окончателна оценка на програмата InvestEU, по-специално на използването на гаранцията от ЕС.
4. Комисията представя заключенията от оценките и своите наблюдения на Европейския парламент, на Съвета, на Европейския икономически и социален комитет и на Комитета на регионите.
5. Партньорите по изпълнението и консултативните партньори допринасят към информацията, необходима за извършването на оценките по параграфи 2 и 3, и предоставят тази информация на Комисията.
6. В съответствие с член 211, параграф 1 от Финансовия регламент на всеки три години Комисията включва в годишния доклад по член 250 от Финансовия регламент преглед на адекватността на процента на провизиране, определен в член 4, параграф 1 от настоящия регламент, по отношение на действителния рисков профил на операциите по финансиране и инвестиране, покрити от гаранцията от ЕС. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 33 от настоящия регламент, за да изменя настоящия регламент, като коригира процента на провизиране, определен в член 4, параграф 1 от настоящия регламент, с до 15 % въз основа на този преглед.

Член 29

Одити

Одитите на използването на финансирането от Съюза, извършени от лица или субекти, включително от лица или субекти, различни от тези, на които институции или органи на Съюза са възложили да извършат одит, служат за основа на общата увереност в съответствие с член 127 от Финансовия регламент.

Член 30

Защита на финансовите интереси на Съюза

Когато трета държава участва в програмата InvestEU по силата на решение в рамките на международно споразумение или по силата на друг правен инструмент, третата държава предоставя правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, на Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и на Европейската сметна палата, за да упражняват в пълна степен съответните си

правоомощия. По отношение на OLAF тези права включват правото за извършване на разследвания, включително проверки и инспекции на място, предвидени в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF).

ГЛАВА IX

ПРОЗРАЧНОСТ И ВИДИМОСТ

Член 31

Информация, комуникация и публичност

1. Партньорите по изпълнението и консултативните партньори посочват произхода и гарантират видимостта на финансирането от Съюза (по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях), като предоставят последователна, ефективна и целенасочена информация на различни видове публика, включително медиите и обществеността.
Прилагането на изискванията по първа алинея по отношение на проектите в секторите на отбраната и космическото пространство се осъществява при спазване на всички задължения за поверителност или тайна.
2. Партньорите по изпълнението и консултативните партньори уведомяват крайните получатели, включително МСП, за съществуването на подкрепа по линия на програмата InvestEU — или задължават други финансови посредници да уведомяват тези крайни получатели за тази подкрепа — като осигуряват ясна видимост на тази информация в съответното споразумение, с което се предоставя подкрепа по линия на програмата InvestEU, особено в случай на МСП, за да се повиши информираността на обществеността и да се подобри видимостта.
3. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на програмата InvestEU и нейните дейности и резултати. Финансовите ресурси, отпуснати за програмата InvestEU, допринасят също за комуникацията на институционално равнище във връзка с политическите приоритети на Съюза, доколкото тези приоритети са свързани с целите, посочени в член 3.

ГЛАВА X

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 32

Участие в увеличение на капитала на Европейския инвестиционен фонд

Съюзът записва акции в предстоящи увеличения на капитала на Европейския инвестиционен фонд така, че относителният му дял от капитала да остане на настоящото равнище. Записването на акциите и плащането на до 900 000 000 EUR от внесената част от акциите се извършват съгласно условията, които се одобряват от общото събрание на Фонда.

Член 33

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на условията, предвидени в настоящия член. Когато делегираните актове засягат дейности, които следва да бъдат извършени от групата на ЕИБ и други партньори по изпълнението или с участието на групата на ЕИБ и други партньори по изпълнението, Комисията провежда консултации с групата на ЕИБ и с други потенциални партньори по изпълнението, преди да изготви тези делегирани актове.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 7, параграф 7, член 21, параграф 4, член 27, параграф 5 и член 28, параграф 6, се предоставя на Комисията до 31 декември 2028 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 7, параграф 7, член 21, параграф 4, член 27, параграф 5 и член 28, параграф 6, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в Официален вестник на Европейския съюз или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди да приеме делегиран акт, Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 7, параграф 7, член 21, параграф 4, член 27, параграф 5 и член 28, параграф 6, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 34

Преходни разпоредби

1. Чрез дерогация от член 209, параграф 3, първа и последна алинея от Финансовия регламент приходите, възстановените средства и събраните средства от финансовите инструменти, създадени с програми, посочени в приложение IV към настоящия регламент, могат да бъдат използвани за провизиране на гаранцията от ЕС съгласно настоящия регламент, като се взема предвид член [4] от Регламент [*механизъм за отпускане на заеми в публичния сектор*].
2. Чрез дерогация от член 213, параграф 4, буква а) от Финансовия регламент всеки излишък от провизии за гаранцията от ЕС, създадена с Регламент (ЕС) 2015/1017, може да бъде използван за провизиране на гаранцията от ЕС съгласно настоящия регламент, като се взема предвид член [4] от [Регламент] [*механизъм за отпускане на заеми в публичния сектор*].
3. Сумата от 33 000 440 000 EUR (по текущи цени), посочена в член 3, параграф 2, буква в), подточка i) от Регламент [EURI], се използва:
 - а) за провизиране на гаранцията от ЕС съгласно настоящия регламент със сума в размер на 32 800 000 000 EUR (по текущи цени) в допълнение към ресурсите, упоменати в член 211, параграф 4, първа алинея от Финансовия регламент;
 - б) за изпълнение на мерките, предвидени в глави V и VI, и мерките, посочени във второто изречение на член 2, параграф 2 от Регламент [EURI], при условие че се спазва член 4, параграфи 4 и 8 от посочения регламент, със сума в размер на 200 440 000 EUR (по текущи цени).

Тази сума представлява външен целеви приход в съответствие с член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.

Член 35

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 януари 2021 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

Съдържание

1.	РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА.....	2
1.1.	Наименование на предложението/инициативата	2
1.2.	Съответни области на политиката (<i>програмен клъстер</i>)	2
1.3.	Предложението/инициативата е във връзка с:	2
1.4.	Мотиви за предложението/инициативата	2
1.4.1.	Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата	2
1.4.2.	Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.	3
1.4.3.	Изводи от подобен опит в миналото	3
1.4.4.	Съгласуваност и евентуална синергия с други актове	4
1.5.	Срок на действие и финансово отражение	5
1.6.	Планирани методи на управление	5
2.	МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ	6
2.1.	Правила за мониторинг и докладване.....	6
2.2.	Системи за управление и контрол	6
2.2.1.	Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол	6
2.2.2.	Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им.....	6
2.2.3.	Оценка и обосновка на разходната ефективност на проверките (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани фондове“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)	7
2.3.	Мерки за предотвратяване на измами и нередности	7
3.	ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА.....	9
3.1.	Функция от многогодишната финансова рамка и предложени нови разходни бюджетни редове.....	9
3.2.	Очаквано отражение върху разходите	10
3.2.1.	Обобщение на очакваното отражение върху разходите.....	10
3.2.2.	Резюме на очаквано отражение върху бюджетните кредити за административни разходи	13
3.3.	Очаквано отражение върху приходите	16

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Изменено предложение за
РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаване
на програмата InvestEU

1.2. Съответни области на политиката (*програмен клъстер*)

Европейски стратегически инвестиции

1.3. Предложението/инициативата е във връзка с:

- ново действие
- ново действие след пилотен проект/подготвително действие⁴⁶
- продължаване на съществуващо действие

x сливане или пренасочване на едно или няколко действия към друго/ново действие

1.4. Мотиви за предложението/инициативата

1.4.1. *Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата*

Програмата InvestEU е изключително подходяща за предоставяне на дългосрочно финансиране и за подпомагане политиките на Съюза за възстановяване от дълбока икономическа криза. Това беше потвърдено от опита с прилагането на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ) и на финансовите инструменти — прекурсорите на InvestEU — след настъпването на финансовата криза.

В настоящата криза разпределянето на ресурсите на пазара не е напълно ефективно и усещането за риск значително възпрепятства притока на частни инвестиции. При такива обстоятелства ключовата характеристика на InvestEU, състояща се в намаляване на риска за инвеститорите по проекти с цел привличане на частно финансиране, е особено ценна и следва да бъде използвана. Подсилената програма InvestEU ще може да предоставя решаваща подкрепа на предприятията по време на фазата на възстановяване и в същевременно в съответствие с първоначалните си цели да гарантира, че инвеститорите поставят силен акцент върху средносрочните и дългосрочните приоритети на Съюза по отношение на политиката, като например „Европейския зелен курс“, Плана за инвестиции във връзка с Европейския зелен пакт и Стратегията на Комисията за изграждане на цифровото бъдеще на Европа. Това ще увеличи капацитета на групата на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и националните насърчителни банки и институции и други партньори по изпълнението за поемане на риск в подкрепа на

⁴⁶ Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

икономическото възстановяване при настоящите обстоятелства, при които те изпитват по-голям натиск върху капацитета си за поемане на риск.

- 1.4.2. *Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.*

Предложението е в съответствие с първоначалното предложение за InvestEU, като го укрепва, за да подпомогне възстановяването след икономическата криза, породена от COVID-19. Освен това то допълва инструмента за подкрепа за платежоспособност по линия на ЕФСИ. Инструментът за подкрепа на платежоспособността е предназначен да осигури подкрепа за нуждите, свързани с платежоспособността, възникващи вследствие на свиването на икономиката заради COVID-19, за най-засегнатите дружества, като целта е да се възстанови тяхната капиталова позиция, докато InvestEU ще се съсредоточи върху дългосрочните инвестиции в подкрепа на целите на политиката на ЕС, включително стратегическата автономност и устойчивост на европейската икономика.

Новият компонент за стратегически европейски инвестиции ще възприеме по-фокусиран и ориентиран към бъдещето подход, отколкото Инструмента за подкрепа на платежоспособността и ще подпомага проекти и дружества от значение за постигането/поддържането на стратегическа автономност в ключови вериги за създаване на стойност на единния пазар чрез подпомагане на разширяването на проекти, основани в Съюза, и за укрепване на капиталовата база и дългосрочното финансиране на предприятията от Съюза като алтернатива на поглъщания от страна на предприятия извън Съюза. Ще бъдат подкрепяни също така стратегически дружества с трансгранична дейност.

Инициативата следва да спомогне за мобилизирането на финансови средства за проекти в размер на над 1 трилион евро. Това следва да спомогне за преодоляване на проявите на неефективност на пазара и за осигуряване на достъп до финансиране за субекти, които иначе не биха намерили финансиране при разумни условия, и по този начин — за увеличаване на общия размер на инвестициите в Съюза и следователно на растежа и заетостта.

- 1.4.3. *Изводи от подобен опит в миналото*

ЕФСИ е доказал своето значение за преодоляването на недостига на инвестиционния пазар и на неоптималните инвестиционни ситуации в периода след икономическата криза. Тъй като на инвестиционния пазар продължават да се наблюдават празноти, е необходимо инвестиционното подпомагане да е ориентирано в по-голяма степен към политиката, за да се насочи към конкретни неоптимални инвестиционни ситуации.

Бюджетната гаранция по ЕФСИ се доказва като ефикасно средство за увеличаване на въздействието на ограничените бюджетни ресурси.

Беше установено припокриване между подкрепата от ЕФСИ и няколко управлявани на централно равнище финансови инструменти. Интегрирането на всички бъдещи инвестиционни програми на Съюза в единен фонд има за цел

опростяване, по-голяма гъвкавост и премахване на евентуални припокривания между подобни инструменти на ЕС за инвестиционно подпомагане.

Консултантските услуги и техническата помощ са крайно необходими, за да се подобри капацитетът на държавите членки и на организаторите на проекти да инициират, разработват и изпълняват инвестиционни проекти. За периода 2021—2027 г. се предлага инициативите за управлявана на централно равнище техническа помощ в подкрепа на инвестиционни проекти да бъдат интегрирани в рамките на InvestEU.

Бюджетна гаранция, която осигурява на партньорите по изпълнението капацитет за поемане на риска, за да могат да финансират инвестиции в Съюза въз основа на успеха на ЕФСИ и финансовите инструменти, осигурява възможност инвестиционното подпомагане да продължи гладко от 2021 г. нататък.

1.4.4. Съгласуваност и евентуална синергия с други актове

Фондът InvestEU обхваща подлежаща на връщане помощ на Съюза за операции по финансиране и инвестиране чрез осигуряване на капацитет за поемане на риск посредством бюджетна гаранция за партньорите по изпълнението в ключови области на вътрешната политика. По този начин цялата помощ попада в рамките на единен инструмент за увеличаване на ливъриджа, оптимизиране на провизирането, избягване на евентуални припокривания и повишаване на видимостта на действията на Съюза. По целесъобразност е възможно да има комбинации с отпускане на безвъзмездни средства (смесено финансиране) за създаване на синергии, например в областта на транспорта, научните изследвания и цифровите отрасли.

Предложеното увеличение на първоначалните компоненти на InvestEU и добавянето на пети компонент са съобразени със съответните политики на Съюза, като „Европейския зелен курс“, Плана за инвестиции за Европа, Стратегията на Комисията за изграждане на цифровото бъдеще на Европа, Новата промишлена стратегия за Европа, съюза на капиталовите пазари и други политики и програми на ЕС, свързани със стратегическата автономност и устойчивост на Съюза, като например Европейския фонд за отбрана, регламента на ЕС за космическото пространство, мисиите, европейските партньорства и Европейския съвет за иновации на програмата „Хоризонт Европа“ и регламента за скрининга на ПЧИ.

Благодарение на раздел „Държави членки“ държавите членки ще могат да оползотворяват по привлекателен и опростен начин наличните средства в рамките на финансирането за сближаване.

1.5. Срок на действие и финансово отражение

ограничен срок на действие

- в сила от 1.1.2021 г. до 31.12.2027 г.
- Финансово отражение от 2021 г. до 2027 г. за бюджетни кредити за поети задължения и от 2021 г. до 2030 г. за бюджетни кредити за плащания за провизиране на гаранцията от ЕС

неограничен срок на действие

- Изпълнение с период на започване на дейност от ГТТГ до ГТТГ,
- последван от функциониране с пълен капацитет.

1.6. Планирани методи на управление⁴⁷

пряко управление от Комисията

- от нейните служби, включително от нейния персонал в делегациите на Съюза;

- от изпълнителните агенции

Споделено управление с държавите членки

Непряко управление чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:

- трети държави или на органите, определени от тях;
- международни организации и техните агенции (да се уточни);
- ЕИБ и Европейския инвестиционен фонд;
- органите, посочени в членове 70 и 71 от Финансовия регламент;
- публичноправни органи;
- частноправни органи със задължение за обществена услуга, доколкото предоставят подходящи финансови гаранции;
- органи, уредени в частното право на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и които предоставят подходящи финансови гаранции;
- лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на ОВППС съгласно дял V от ДЕС и които са посочени в съответния основен акт.

Забележки

Партньорите по изпълнението се избират от Комисията въз основа на критериите, определени в законодателното предложение. Те могат да обхващат всички или някои от посочените по-горе.

Прякото управление може да се отнася до част от привеждането в действие на консултантския център InvestEU и портала InvestEU.

⁴⁷

Подробности във връзка с методите на управление и позоваванията на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Партньорите по изпълнението докладват редовно на Комисията в съответствие с Финансовия регламент. По отношение на мониторинга те прилагат своите правила и процедури, които са били оценени в съответствие с член 154 от Финансовия регламент, за да отговорят на определените в него изисквания. Комисията ще следи за изпълнението по отделните компоненти на политиката.

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол

По фонда InvestEU (гаранцията от ЕС) ще се прилага в режим на непряко управление чрез партньори по изпълнението, които по правило също допринасят за подкрепата, която се предоставя на крайните получатели.

Партньорите по изпълнението ще включват групата на ЕИБ, международни финансови институции, национални насърчителни банки и институции и други финансови посредници, които са органи на Съюза, регламентирани и/или подлежащи на надзор от страна на банковия сектор. Операциите, които се ползват от подкрепата на гаранцията от ЕС остават операции, одобрявани от управителните органи на партньорите по изпълнението, които ще трябва да прилагат към тези операции своите рамки за надлежна проверка и контрол. Партньорите по изпълнението предоставят на Комисията одитирани финансови отчети.

Комисията сключва гаранционните споразумения с партньорите по изпълнението. Консултантският център InvestEU ще се изпълнява чрез непряко или пряко управление в зависимост от естеството на помощта.

Въздействието на програмата InvestEU като цяло (включително предложеното увеличение) ще бъде оценено чрез оценки, както е посочено в първоначалното предложение. В предложения регламент се определят ключовите показатели за изпълнението. В гаранционните споразумения ще бъдат включени специфични показатели въз основа на конкретните финансови продукти, които ще бъдат разгърнати.

В съответствие с Финансовия регламент, от партньорите по изпълнението ще бъде поискано хармонизирано докладване.

2.2.2. Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им

Рискът за бюджета на Съюза е свързан с бюджетната гаранция, предоставяна от Съюза на партньорите по изпълнението за техните операции по финансиране и инвестиране. Гаранцията от ЕС е неотменима гаранция, която се предоставя при първо поискване за обхванатите операции, обикновено на база на портфейл. Бюджетът на Съюза и партньорът по изпълнението споделят риска, свързан с възнаграждението от операциите въз основа на всеки от техните дялове в поемането на риска.

Гаранцията от ЕС е ограничена до 75 153 850 000 EUR.

Вписването в бюджета („р.т.“), отразяващо бюджетната гаранция за партньора по изпълнението, ще се активира само в случай на искане за реално задействане на гаранцията, което не може да бъде изцяло покрито от провизирането (финансирано поетапно с поне 33 800 000 000 EUR до края на 2030 г.). Процентът на провизиране от 45 % е определен въз основа на натрупания в миналото опит с ЕФСИ и финансовите инструменти. Това представлява средно претеглен процент на провизиране в размер на 40 % за четирите компонента, първоначално предложени от Комисията, и условен коефициент на провизиране в размер на 52 % за предложения нов компонент за стратегически европейски инвестиции. Последният е малко по-висок поради възприемания риск някои сектори да бъдат подкрепяни в рамките на петия компонент и на естеството на финансовите продукти, които трябва да бъдат приложени.

Условният пасив във връзка с раздел „Държави членки“ ще бъде покрит от насрещна гаранция от всяка засегната държава членка.

Операциите по финансиране и инвестиране в контекста на InvestEU се извършват в съответствие със стандартния процедурен правилник на партньорите по изпълнението и добрата банкова практика. Избраните партньори по изпълнението и Комисията сключват гаранционно споразумение, в което се определят подробни разпоредби и процедури относно привеждането в действие на фонда InvestEU.

Целесъобразността на правилата и процедурите на партньорите по изпълнението и тяхното прилагане ще се контролира от Комисията чрез оценка по стълбове в съответствие с Финансовия регламент. Освен това тъй като по правило партньорът по изпълнението поема част от риска, по този начин интересът на Съюза и на партньора по изпълнението са приведени в съответствие и това намалява риска за бюджета.

Ще бъде създадена специална структура за управление, която да предоставя използването на гаранцията от ЕС (инвестиционен комитет).

Комисията ще получава от партньорите по изпълнението годишни одитирани финансови отчети, обхващащи операциите.

- 2.2.3. *Оценка и обосновка на разходната ефективност на проверките (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани фондове“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)*

ЕС гарантира операциите, извършвани от субекти, на които е възложено изпълнението, по силата на техните правила и процедури, включително тяхната рамка за вътрешен контрол. Разходи за бюджета на ЕС биха възникнали само по отношение на конкретни изисквания, наложени от ЕС в допълнение към рамката за вътрешен контрол на субектите, на които е възложено изпълнението, и все още не е възможно да бъде определен техният размер.

- 2.3. **Мерки за предотвратяване на измами и нередности**

Избраните партньори по изпълнението ще са преминали оценката по стълбове, предвидена в член 154 от Финансовия регламент, което осигурява стабилно качество на вътрешния контрол и независими системи за външен одит. Освен това те ще трябва да изпълняват изискванията на дял X от Финансовия

регламент. Като финансови институции партньорите по изпълнението ще са въвели рамки за вътрешен контрол. Надлежните проверки, наблюдението и контрола на операциите по финансиране или инвестиране, подкрепени от гаранцията от ЕС, ще се извършват от партньорите по изпълнението. Освен това в член 29 от предложения регламент се предвиждат одити на използването на финансирането от Съюза, извършвани от лица или субекти, включително различни от тези, на които институции или органи на Съюза са възложили извършването на одити, представляват основата за общото ниво на увереност в съответствие с член 127 от Финансовия регламент.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Функция от многогодишната финансова рамка и предложени нови разходни бюджетни редове

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Финансов принос			
	Номер Функция 1	Многогод./едногод. ⁴⁸	от държав и от ЕАСТ ⁴⁹	от държави кандидатки ⁵⁰	от трети държав и	по смисъла на член [21, параграф 2, буква б)] от Финансовия регламент
1	02.0101 Разходи за подкрепа за InvestEU	Едногод.	ДА	ДА	ДА	НЕ
1	02.0201 Гаранция за InvestEU	Многогод.	ДА	ДА	ДА	НЕ
1	02.0202 Гаранция за InvestEU — Провизиране на общия фонд „Провизии“	Многогод.	ДА	ДА	ДА	НЕ
1	02.0203 Консултантски център InvestEU, портал InvestEU и съпътстващи мерки	Многогод.	ДА	ДА	ДА	НЕ

⁴⁸ Многогод. = многогодишни бюджетни кредити / Едногод. = едногодишни бюджетни кредити.

⁴⁹ ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

⁵⁰ Държави кандидатки и, ако е приложимо, потенциални кандидати от Западните Балкани.

3.2. Очаквано отражение върху разходите

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху разходите

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка	<... >	Функция 1
---	--------	-----------

			2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	След 2027 г.	ОБЩО
02.0201 Гаранция за InvestEU	Поети задължения	(1)	р.м.	р.м.	р.м.	р.м.	р.м.	р.м.	р.м.		
	Плащания	(2)	р.м.	р.м.	р.м.	р.м.	р.м.	р.м.	р.м.		
02.0202 Гаранция за InvestEU — Провизиране на общия фонд „Провизии“	Поети задължения	(1)	404,322	412,872	11,604	13,371	17,673	19,511	20,646		900,000
	Плащания	(2)	200,036	415,183	204,374	48,920	7,059	11,396	13,032		900,000
02.0203 Консултантски център InvestEU, портал InvestEU и съпътстващи мерки	Поети задължения	(1)	72,658	73,658	76,158	76,158	73,658	73,658	74,397		520,345
	Плащания	(2)	38,172	66,572	82,772	84,772	84,272	81,772	82,011		520,345
02.0101 Разходи за подкрепа за InvestEU	Поети задължения = Плащания	(3)	0,564	0,564	0,564	0,564	0,564	0,564	0,564		3,948
ОБЩО бюджетни кредити за финансовия пакет на програмата	Поети задължения	=1+3	477,544	487,094	88,326	90,093	91,895	93,733	95,607		1 424,293
	Плащания	=2+3	238,772	482,319	287,710	134,256	91,895	93,733	95,607		1 424,293

В допълнение към финансовия пакет, определен в горните таблици, като външни целеви приходи ще бъдат на разположение 33 000,440 милиона евро (по текущи цени) по смисъла на член 21, параграф 5 от Финансовия регламент под формата на финансиране по линия на Инструмента за възстановяване на Европейския съюз. От тази сума до 8 960 милиона евро могат да бъдат предназначени за административни разходи, включително външни *разходи за персонал*.

Ще бъде необходима специална сума в размер на 191 милиона евро за покриване на консултантските услуги, техническата помощ и други съпътстващи мерки.

Ориентировъчната разбивка на разходите от външни целеви приходи е както следва:

InvestEU			2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	След 2027 г.	ОБЩО
Оперативни разходи от външните целеви приходи на EURI	Поети задължения	(1)	9 643,720	9 836,720	6 688,720	6 822,320					32 991,480
	Плащания	(2)	817,000	6 040,913	6 042,912	6 042,913	6 042,913	4 409,913	3 592,913		32 991,480
Административни разходи за подкрепа от външните целеви приходи на EURI	Поети задължения = Плащания	(3)	1,280	1,280	1,280	1,280	1,280	1,280	1,280		8,960
Общо външни целеви приходи	Поети задължения	=1+3	9 645,000	9 838,000	6 690,000	6 823,600	1,280	1,280	1,280		33 000,440
	Плащания	=2+3	818,280	6 044,193	6 044,193	6 044,193	6 044,193	4 411,193	3 594,193		33 000,440

Функция от многогодишната финансова рамка	7	„Административни разходи“
--	----------	---------------------------

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	След 2027 г.	ОБЩО
Човешки ресурси										
Други административни разходи										
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	(Общо поети задължения = Общо плащания)									

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	След 2027 г.	ОБЩО
ОБЩО бюджетни кредити за всички ФУНКЦИИ от многогодишната финансова рамка	Поети задължения									
	Плащания									

3.2.2. Резюме на очаквано отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

- Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи
- Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Години	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	ОБЩО
--------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	------

ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси								
Други административни разходи								
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка								

Извън ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси ⁵¹	1,280	1,280	1,280	1,280	1,280	1,280	1,280	8,960
Други разходи с административен характер ⁵²	0,564	0,564	0,564	0,564	0,564	0,564	0,564	3,948
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	1,844	1,844	1,844	1,844	1,844	1,844	1,844	12,908

ОБЩО	1,844	1,844	1,844	1,844	1,844	1,844	1,844	12,908
-------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	---------------

Бюджетните кредити, необходими за човешки ресурси и други разходи с административен характер, ще бъдат покрити от бюджетни кредити на ГД, които вече са определени за управлението на действието и/или които са преразпределени в рамките на ГД, при необходимост заедно с допълнително отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

⁵¹ Външни целеви приходи

⁵² Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове ВА), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

3.2.2.1. Очаквани нужди от човешки ресурси

- Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси.
- Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Оценката се посочва в еквиваленти на пълно работно време

Години	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.
• Длъжности в щатното разписание (длъжностни лица и срочно наети служители)							
Централа и представителства на Комисията							
Делегации							
Научни изследвания							
• Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време — ЕПРВ) — ДНП, МП, КНЕ, ПНА, МЕД⁵³							
Функция 7							
Финансирани от ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	- в централата						
	- в делегациите						
Финансирани от финансовия пакет на програмата ⁵⁴	- в централата						
	- в делегациите						
Научни изследвания							
Други (целеви приходи)	16	16	16	16	16	16	16
ОБЩО	16	16	16	16	16	16	16

ГД „Икономически и финансови въпроси“ и ГД „Бюджет“ е съответната област на политиката или съответният бюджетен дял.

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения. Допълнителният външен персонал ще се финансира единствено от целеви приходи.

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят:

Длъжностни лица и срочно наети служители	<p>Фронт-офис (разработване на документи за политиката и на ръководства, подготвяне и договаряне на гаранционни споразумения и на консултантски споразумения, маркетинг, оперативни последващи действия и докладване, управление на консултантска и техническа помощ);</p> <p>Секретариат на фонда InvestEU (приемане и разпространение на предложенията от партньорите по изпълнението, връзки с партньорите по изпълнението, секретариат на инвестиционния комитет, консултативния съвет и управителния съвет, вътрешна координация в рамките на Комисията, изготвяне на политически документи, определяне на позицията на Комисията, докладване);</p> <p>Бек-офис (наблюдение и проследяване на изпълнението на програмата, включително искания за активиране на гаранцията, оперативни и финансови отчети и други дейности по управление на гаранцията; мониторинг и докладване</p>
--	---

⁵³ ДНП = договорно нает персонал; МП = местен персонал; КНЕ = командирован национален експерт; ПНА = персонал, нает чрез агенции за временна заетост; МЕД = младши експерт в делегация.

⁵⁴ Подтаван за външния персонал, покрит с бюджетните кредити за оперативни разходи (предишни редове ВА).

	<p>относно консултантски услуги и техническа помощ);</p> <p>Риск (наблюдение на кредитния риск на портфейлите от операции в рамките на гаранцията от ЕС, оценка и докладване);</p>
Външен персонал	<p>Бек-офис (наблюдение и проследяване на изпълнението на програмата, включително искания за активиране на гаранцията, оперативни и финансови отчети и други дейности по управление на гаранцията; мониторинг и докладване относно консултантски услуги и техническа помощ);</p> <p>Секретариат на фонда InvestEU.</p>

3.3. Очаквано отражение върху приходите

- Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.
- Предложението/инициативата има следното финансово отражение:
 - върху собствените ресурси
 - върху разните приходи

Моля, посочете дали приходите са записани по разходни бюджетни редове х

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Приходен бюджетен ред:	Отражение на предложението/инициативата ⁵⁵						
	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.
6 4 1 (Финансов принос от финансовите инструменти — целеви приходи)	250,000	100,000	100,000	250,000	100,000	100,000	100,000

В съответствие с член 28, параграф 1 от предложението приходите, възстановените средства и събраните средства ще бъдат отнесени към следния разходен бюджетен ред: 02.02.02 Провизиране на гаранцията InvestEU + 02.02.03 консултантски център InvestEU, портал и съпътстващи мерки.

Други забележки (например метод/формула за изчисляване на отражението върху приходите или друга информация): Целевите приходи от InvestEU ще бъдат разпределени първоначално за покриване на такси.

[тези приходи не се отнасят до приходите, генерирани по силата на предложението за Регламент за EURI].

⁵⁵

Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднати 20 % за разходи по събирането.